

Türk - İngiliz - Fransız malî müzakereleri yakında sona eriyor

İngiliz Parlamentosunda Türkiye lehinde dün tekrar tezahürat yapıldı

Çemberlaynın alkışlarla karşılanan sözleri İngiliz milletinin ve Türk milletinin adaletin mes'uliyetini müştereken taşımakta bulunmaları bizi iftihara sevketmektedir

Lordlar Kamarasında Halifaksın beyanâtı

"Türkiye ile dostluğumuzun ATATÜRKÜN üstad elile atılan temelleri, İNÖNÜN münevver idaresi altında durmadan inkişaf etmiştir"

Londra 26 (A.A.) — Çemberlayn, A - vam Kamarasında geçen hafta cereyan eden hâdiseler hakkında mutad haftalık beyanatını yapmıştır.

Başvekil ezcümle demiştir ki: Geçen hafta garb cephesinde mühim hareket olmamış, yalnız işgal edilen mevzilerde bazı tadilat vukubulmuştur. Bunun neticesi olarak Fransız ve Alman kuvvetleri şimdi iki memleketi ayıran hudud hattını işgal etmektedirler.

Fransadaki İngiliz ordusu Fransadaki İngiliz ordusu için takviye kâhaları ve malzeme sevkiyatı geniş miktarlarda devam etmektedir. (Devamı 8 inci sayfada)

Türk - İngiliz - Fransız anlaşmasının imzalandığı gün Londrada Türkiye sefaretindeki resmi kabul esnasında Tevfik Rüfîi Aras ve General Orbay milletimizin refahına kadehlerini kaldırırlarken

Hitler dün de generallerle görüştü

Keitel Brawşic Londra 26 (Hususî) — Hitlerin tam bir kararsızlık içinde bulunduğu artık kat'iyetle anlaşılmaktadır. (Devamı 3 üncü sayfada)

Almanya Holandayı işgal mi edecek?

Amsterdam 26 — Royter ajansının bildirdiğine göre, Almanya ile Holanda arasında telefon muhavereleri bugün saat 12.30 dan beri kesilmiştir. Almanya ile Belçika ve Skandinav memleketleri arasında da telefon muhaverelerinin kesildiği söylenmektedir. (Devamı 8 inci sayfada)

Almanların bize vermedikleri denizaltı mayna çarpıp batmış

Almanyanın Krup tezgâhlarına ısmarlanan Ay sınıfı dört denizaltıdan Atlay, Yıldırım denizaltı gemilerinin İstanbulda, Saldıray, Batıray denizaltı gemilerinin de Almanyada (Devamı 8 inci sayfada)

İngilterede bir buçuk milyon asker hazır

Londra 26 (Hususî) — Bu akşam Harbiye, Bahriye ve Hava nezaretleri tarafından üç muhtelif tebliğ neşredilmiştir. Harbiye nezareti, kara ordusu için gönüllü kaydının yeniden açılmış olduğunu bildirmektedir. (Devamı 8 inci sayfada)

Kars ve Ardıhanda tahşidat yaptığımız haberleri yalan!

Paris 26 (A.A.) — «Havas»: İstanbuldan Daily Mail çekilerek Matin gazetesi tarafından istinsah edilen bir telgrafa göre, Türkiye Kars ve Ardıhan havalisinde 300,000 mevcudlu kıtaat tahşid eylemiştir. Bu havall, Moskovanın emrile Ermenistan Sovyet cümhuriyetinin istediği mntakadır. Bununla beraber Türkiyedeki Sovyet büyük elçiliğinin bir memuru şu beyanatta bulunmuştur: «Bu ihtilâf müzakere ile halledilebilir, zira Rus ekalliyeti hakkında çok iyi muamele edilmektedir» mevzuabâh telgrafta Türkiyenin her ne olursa olsun tayakkuzunu gevşetmeyeceği ilâve edilmektedir. Anadolu ajansının notu: Saldıhiyetar mahfeller nezdinde yaptığı tahkikata istinaden bu haberin tamamen asılsız olduğunu beyana Anadolu ajansı memurdur.

Bitaraflara aid gemiler

Sovyetlerin harb kaçağı hakkındaki notası henüz İngiliz hükûmetine gelmedi, Almanlar şimdiye kadar 30 bitaraf gemi batırdılar

Moskova 26 (A.A.) — Sovyetler Birliği hükûmeti, İngiliz hükûmetinin neşrettiği harb kaçağı eşyası listesini enternasyonal hukuk prensiplerine muhalif telâkki etmekte ve bu listenin bitaraf devletler menafine halel verdiği ve enternasyonal ticareti durdurduğu fikrinde bulunmaktadır.

Sovyetler Birliği hükûmeti, bu noktâ nazarı, harb kaçağı ile mücadele meselesi hakkında İngiltere hükûmetinin 6 ve 11 Eylül tarihlerinde tevdi ettiği notalara verdiği cevabda bildirmektedir.

Sovyet notası Londraya henüz gelmedi

Londra 26 (A.A.) — Royter ajansının Londranın salâhiyetar membarından öğrendiğine göre, harb kaçağı hakkında-

ki Sovyet notası henüz İngiliz hükûmetine gelmemiştir.

Şurası kaydedilmektedir ki, İngiliz hükûmeti tarafından iki notada Sovyet hükûmetine bildirilen deliller, Umumi Harb zamanında Rusya da dahil olduğu halde bütün müttefikler tarafından ileri sürülen delillerin ayıdır.

Bundan başka Sovyetler Birliğine verilen nota diğer bütün bitaraf devletlere de verilmiştir.

30 gemi batırıldı

Londra 26 (Hususî) — Harbin baştan - gıcandanberi, Alman denizaltıları tarafından batırılan bitaraf gemilerin sayısı 30 olarak tesbit edilmiştir.

Bu vaziyet, bitaraf memleketleri endişeye düşürmüştür.

Garb cephesinde ilk kar düşmeğe başladı

Cephede şiddetli bir yağmur ve soğuk harekâtı gevşetti

Paris 26 (Hususî) — Garb cephesinde kar başlamıştır. Şiddetli bir yağmur ve soğuk harekâtı güçleştirmektedir. Maahaza havanın muhalefetine rağmen, Fransız devriyeleri, Alman hatlarında olup biten seyleri sıkı bir surette mürakabe için faaliyetlerine devam etmektedirler.

Alman kumandanlığının bir şeyler hazırladığı görülmüyor.

Salâhiyetar Fransız mahfelleri 16 ve 17 Teşrinievvelde ya pılan taarruzlar esnasında düşmanın verdiği zayıat hakkında bazı malûmat vermektedirler. Ölen ve yaralanan Alman askerinin adedi 2000 ilâ 3000 olarak tahmin ediliyor. Sarbrükün sarkındaki kıta kumandanının verdiği rapora göre, yalnız bu kıta'nın çok küçük olan cephesine saldıran Almanlar

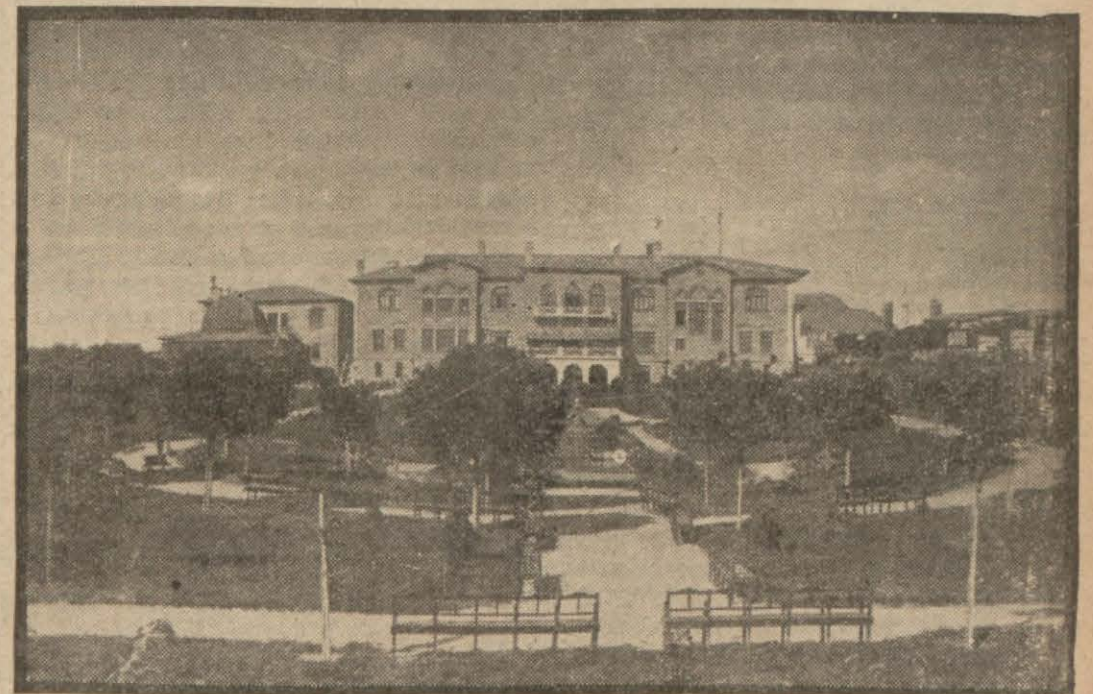

1914 harbine aid bir 'ciz manzarası: Ateş başında

150 ilâ 200 kişi kaybetmişlerdir. (Devamı 3 üncü sayfada)

Yeni Meclis binasının temeli merasimle atıldı

Fevkalâde ahval ve vaziyet mâni olmadığı takdirde bina dört senede ikmal edilecek

Bugünkü Meclis binasının umumî görünüşü

Ankara 26 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi yeni binasının temel atma merasimi bugün saat 11 de yapılmıştır. Merasimde Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil doktor Refik Saydam, Meclis ikinci reisi Refet Canitezin başkanlığındaki inşaat heyeti, Ankara vali ve be-

lediye reisi Nevzat Tandoğan, Büyük Millet Meclisi idare âmirleri İrfan Ferid Alpaya, Halid Bayrak ve doktor Saim Uzel ve inşaat mimarı ile müteahhid hazır bulunmuşlardır.

Bugünkü tarih ile Reisi cümhur İnönü, Millet Meclisi reisi ve divan riyaset azaları (Devamı 3 üncü sayfada)

Hergün

İrk teşanüdü

Yazan: Muhittin Birgen

Rusya ile Finlandiya arasında cereyan etmekte olan çetin müzakereler, bir müddettenberi bütün dünyanın gözlerini bu memleket üzerine çekti. Avrupanın en şimali devletini teşkil eden Finlandiya, Avrupanın ve belki de dünyanın en medeni milleti ile meskündür. Umumiyetle, bilhassa ahlaki medeniyet bakımından en yüksek dereceye vâsil olmuş milletlerin başında şimali Avrupa milletleri gelir; bu arada en ileri giden millet de Finlerdir. Finlerin bilhassa medeni ahlakta ne kadar ileri gitmiş oldukları hakkında bir fikir vermek için şunu söyleyelim ki, fazilet ve taahhüde sadakat bahsinde en çok gürültü yapan büyük milletlerin hiç biri Amerikaya olan borçlarını ödemedikleri halde Finlandiya, sözünü tutmuş ve harb sonunda girdiği kurtuluş mücadelesi esnasında Amerikadan aldığı paraları son santimine kadar ödemiştir. Bu üç buçuk milyonluk küçük millet, dürüstlük, hulus, çalışkanlık ve medeniyet sahasında çok meşhurdur. Göllerinin çokluğu hasebile, kendisine «Bin göl memleketi» ünvanı da verilen Finlandiya, toprak bakımından geniş olduğu halde, nüfus bakımından zayıftır. Fakat, üç buçuk milyonluk küçük bir kütleyi temsil eden bu millet, manen o kadar kuvvetlidir ki, Çarlık Rusyası, kendi idaresi altında bulunan milletlerden hiç birine hiç bir imtiyaz vermediği halde, Finlandiyaya muhtariyet vermeğe mecbur olmuştu. Lehistanın en büyük ve en hâlis parçasına sahip olan Çarlığın, Lehlerle hiç bir imtiyaz tanımadığı halde Finlandiyaya muhtariyet vermiş bulunması Finlerin, Çarlığa karşı nasıl bir manevi mücadele yapmış olduklarını göstermeğe kâfidir.

Ümid ve temenni edelim ki Rusya ile Finlandiya arasında cereyan eden müzakereler, bu memleketi sarsacak veyahud ona zarar verecek derecelere kadar gitmesin.

Finler, etnoğrafınrın Fino - Ugr dedikleri Turan neslinin bir kolunu teşkil ederler. Nitekim, Estonyalılar da bunlardandır. Macarların, Bulgarların da bunlardan oldukları malumdur. Şu halde, Finler, Estler, Macarlar, Bulgarlar, Türklerin, yer yüzünde millet olarak yaşayan en yakın akrabalarını teşkil ederler. Turan nesilleri, her nedense Slâvlar, Cermenler veya Lâtinler gibi, Avrupa üzerinde büyük nüfus tekâşüfleri yapamamışlar. Bunun başlıca sebebi de, Turan nesillerinin Avrupaya muhaceretlerinin ötekilere nisbetle daha geç vukua gelmesidir. Lâtinlerin muhaceret devirleri tarih devrinde çok eski olmak icab ediyor. Onlardan sonra Cermenler, daha sonra Slâvlar ve nihayet Turanlılar gelirler. Turan çocukları Avrupaya geldikleri zaman, orada Cermenler çoktan yerleşmişler, Slâvlar da yerleşmekle meşgul bulunuyorlardı. Bunun içindir ki Turanlılar, büyük kesafetler vücutte getiremediler. Bununla beraber, Macarların beyleri olan Arpad, peşine takıldığı kabileleri Avrupanın göbeğine kadar sokmuş, Tunanın o güzel ve geniş ovalarına yerleştirmişler. Bin senedenberi Avrupanın ortasında Macarlıklarını muhafaza eden bu Arpad oğulları, bugün Turan fikrinin en harekâtli mümessilleridir.

Son zamanlarda Finlandiya ile Estonyanın Rusya tarafından fazla bir tazyika uğradıklarını gören Macarlar, gençleride, bütün kışlarda bunlar için dualar yaptılar. Din bahsinde müteassib değil, fakat, mütteki olan Macarların ırkdeşlerine hiç olmazsa böyle bir yardımda bulunmaları sebepsiz değildir. Bundan bir asır evveline gelinceye kadar, millî şuurları yeni tarih ve etnoğrafî malûmlarla kuvvetlenmemiş olan Macarlar arasında çok acı bir yalnızlık duygusu hâkimdi. Macar edebiyatında «kardeşiz millet» olmak duygusunun bütün hüsrânlarını temsil eden şairler yetişmişti. Avrupanın göbeğinde, on iki milyon Macar olarak yaşayıp ta etraflarına baktıkları zaman «Macar» ismini taşıyan başka bir millet görememizin ne kadar hazin olduğunu herkes anlayabilir.

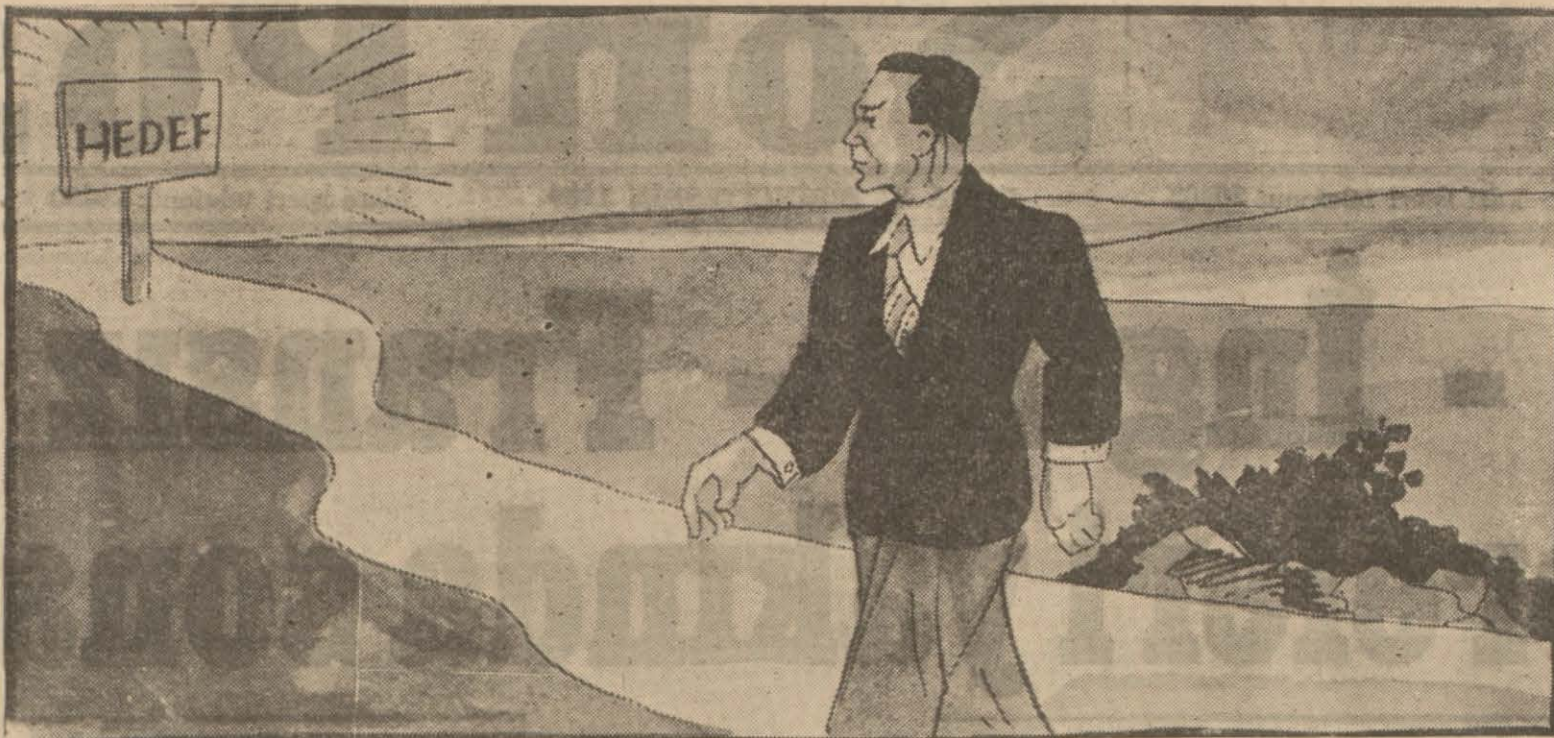
Gene son günlerde, Macaristanda bir içtimal yapıldı. Üç Fino - Ugr milletini temsil eden bir araya toplanan bir içtimada, Macarlar, Finlandiyalılar, Estonyalılar hal ve zamandan ilham alan nutuklar söylediler. «Bin Göl memleketi» nin, Estonyanın isimleri acılıkla yâdedildi ve bu memleketler arasında tesanüd duygusu bir kere daha canlandırıldı.

Bu ırk teşanüdü ve ona aid tezahürler güzel şeylerdir. Bu teşanüdü kuvvetlendirmek için, galiba bundan bir buçuk sene evvel, Macaristanda gene bu tarzda bir içtimal yapıldığı zaman, gene bu sünunlarda yazmıştım; biz bu içtimalara niçin iştirak etmiyoruz? Niçin bu Turan kardeşliği fikri, geriye bakan romantik bir Turan siyaseti olarak değil, ileriye bakan bir Avrupahıl ırkdeşlik ruhu ile bizim tarafımızdan da beslenmesin?

Ben ne zaman Macarları, Finleri, Estleri hatırlıyacak olsam, içim bir Turanlı ve bir Türk olarak iftihar ile dolar. Estlerin, Slâvlar ve Cermenlerle fazla karışmış olmalarına mukabil Finler ve Macarlar, kendilerini her bakımdan daha sağlam ve daha temiz muhafaza etmişlerdir. Medeniyet bakımından Finler, şimal milletlerinin en önünde giderlerse Macarlar da merkez Avrupanın en fazıl unsurlarıdır. Avrupanın her tarafını iyi tanyan bir adam sıfatıyla ve hiç bir hissi malûlağa kapılmadığından emin olarak söyleyebilirim ki Macarlar, bugünkü medeniyetin faziletli taraflarını en kuvvetli bir şekilde

Resimli Makale:

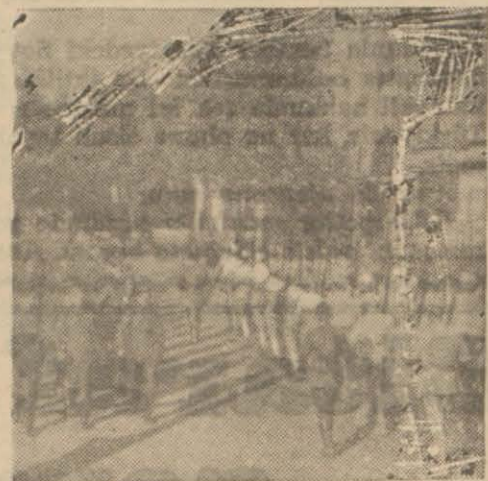
Çinli sözü

Yavaş yavaş, hiç acele etmeden yürüyen için uzun yol Sabır ve sükûnla hazırlanmasını bilen için de elde edilemeyecek hedef tasavvur edilemez.

SÖZ ARASINDA

İngiliz ve Fransız Askerleri yan yana

İngiliz askerlerinin Fransaya nakledildiklerini ajanslarda okudunuz. Bu resimde de, bir kasabada İngiliz ve Fransız kollarının karşılaşımını görüyorsunuz. Köşede de sine - ma operatörleri hâdiseyi filme çekiyorlar.

İngiliz askerlerine sigara temin eden cemiyet

İngilizler, cephelede bulunan askerlerin hayat şartlarını düzümlemeye gayesile hususi yardımlarda bulunmak üzere cemiyetler teşkil etmektedirler. Bu cümleden olarak, ilk defa bir bütün cemiyeti tesis edilmiştir. Bu cemiyete «Tobacco Fund» ismi verilmiştir.

«Tobacco Funds», cephelede ve vatani hizmetlerinde bulunan askerlerin sigara ve bütün ihtiyaçlarını temin etmeye halk arasında iane açmıştır.

İlk iane S. M. kral tarafından yirmi beş İngiliz lirası olarak verilmiştir. Cemiyetin ilk günü toplamış olduğu ianeler sayesinde tedarik edeceği sigaraların uzunluğu 36 kilometreyi geçmiştir.

kilde temsil eden bir millettir. Şarılatan değil, büyük sözü değil, fakat, çalışan, münevver, iyi ahlaki ve temiz bünyeli olmak bakımından, iddia edebiliriz ki, Macarlar, garbi Avrupa milletlerine kat kat fakittirler. Tek bir kabahatleri varsa, henüz fakir olmalarıdır. Fakir, fakat asıl bir millet. Tıpkı Türkler gibi!

Bilmiyorum, Bulgarlar bu işe ne derler? Bildiğim bir şey varsa, Türkler, Macarlar, Finler, bugünkü Avrupa medeniyeti içinde ve medeni ırk varlıkları arasında göğüslerini gere gere yer almayı hak edebilecek varlıklardır. Bu üç varlık, aralarında kuvvetli bir ruh teşanüdü yapmaya çalışacak olurlarsa süratle iyi neticeler almaları muhakkaktır. Çünkü, ırk teşanüdü, her şeye rağmen, bugünkü Avrupada geniş bir nispetle hâkim olmakta devam eden bir kuvvettir. Bilhassa bu tesanüd, ayrı ayrı sahalarda, birbirlerinden uzak ve aynı zamanda büyük kütlelerin yanışlarında yaşayan milletler arasında daha kolay ve daha kuvvetli olarak inkişaf eder.

İçinde yaşadığımız zamanın büyüklüğünü de unutmıyalım. Böyle zamanlarda her şey bir kuvvettir. Her teşanüd, her mütesanide fazla bir kuvvet verir. Uzun zaman ihmal ettiğimiz şeyler arasında bunun da bulunduğunu söylerken ilâve edelim ki, Türkiyenin bu sahadade menfaatleri değil, hattâ vazifeleri de vardır.

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkrâ

Tedbir

Otuz ramazan içki içmemiş bir ay-yak, bayram günü elinde bir valizle karakola girmiştî:

— Müsaade ederseniz valizi bura - da bırakacağım!

Dedi, polisler sordular:

— Bu valizde ne var?

— Bir kat pijama, bir çift terlik..

— Niye buraya bırakıyorsunuz?

— Ben içkiye çok düşkünüm, ramazanda içmek âdetim değilim, otuz ramazan perhiz ettim. Malûm ya bugün de bayram, ne olsa gece buraya muhakkak geleceğim!

Polonya askerleri Patates tarlalarında

Son Polonya harbinde esir düşen Polonyalı askerlerin, Almanyada patates ziraatinde kullandıklarını ajans haberi olarak öğrenmiş bulunuyoruz. Bu resimde de, esir Polonyalıların tarlalarda nasıl çalıştıklarını görüyorsunuz.

Buz dağları boyanmaya başladı

Kutup mıntakalarından kopup denizlerde muazzam adalar halinde yüzen ve vapurlar için pek büyük bir tehlike teşkil eden buz dağları hakkında tetkiklerde bulunan âlimler bunların nerelere kadar gittiklerini tesbit etmek üzere yeni ve modern bir çareye baş vurmuşlardır.

Bu çarenin tatbikinde gene modern bir vasıta olan tayyareden istifade edilmektedir.

Hususi vapurlara konan bir tayyare, müsabib mahalden uçurulmaktadır. Tayyareye pek bol miktarda boya hamulesi yükletilmektedir.

Buz dağlarının üzerine gelindiği vakit tayyareden boyalar boşaltılmaktadır. Bu suretle buz dağı tetkikatın cinsine göre kırmızı, yeşil, mavi ve siyaha boyanmaktadır. İş boyanmakla kalmamaktadır. Bu boyalı buz dağlarına rasgelecek olan gemi süvarilerine bunlara nerelerde tesadüf ettiklerini bildirmeleri rica edilmiştir.

İngilizlerin iddiacı Bir doktoru öldü

Ellî yıl İngilterede mefîlûcları ve âllilleri elektrik tedavisile iyi ettiğini iddia eden, hayalen Parise, Viyanaya, Çine, Japonyaya seyahatte bulunan; haddi zatında İskoçyadan ve Londradan dışarıya çıkmamış olan doktor Wolford Bodle bir ameliyat neticesinde Londrada ölmüştür. Doktor Bodle zamanında, tek gözüllü Kayzer Vilhelmvari bıyıklarla şöhret bulmuştu.

Zayıflık delisi bir genç kız

İngilterede Leamingtende Helen isiminde bir İngiliz kıza, vücudunu sinema yıldızlarının vücudlarına benzemek emelle zayıflamaya karar vermiş. Eline geçen paraları hep bu uğurda sarfetmiş, gene de istediği gibi zayıflayamamış. Ve günün birinde de bu zayıflama illeti yüzünden, bulunduğu kasabanın hâkimi tarafından etrafa sui misal olmak suçüyle hapse mahkûm edilmiştir.

Genç kız 18 yaşındadır. Para bulup zayıflık hapları almak sevdisile müteaddid kereler hırsızlık yapmıştır. Kaç defalar cezası tecil edilmesine rağmen fena huyundan vaz geçemeyen genç kız, geçenlerde bir eczahaneye girerek zayıflık hapları çalarken yakalanmıştır.

Çok garib bir hastalık

Aşağıda okuyacağınız vak'a aynen cereyan etmiştir:

Doktor Tyndal Londraya civar köylerden birinde icrayı tababet etmektedir, müşterisi azdır, hepsi de fakir insanlardır. Doktor Tyndal, boş vaktini satranç oynamakla, ipnotizma tecrübeleri yapmakla geçirmektedir.

Doktor Tyndal 1938 senesi Mart ayında çok garib bir müşahede bulunmuştur. Çok parlak cisimlere uzun müddet bakınca vücudu dîmdik kesilmektedir. Bir müddet bu halde kalmakta ve neden sonra kendine gelmektedir.

Doktor bu halin ancak Hindistandaki fakirlerde müşahede edilmekte olduğunu hatırlayarak işe fazla ehemmiyet atfederak bu hususta tecrübelerde bulunmağa karar vermiştir. Fakat, az sonra vücudundeki hassasiyet fazlalığının mazaratlarını bizzat tecrübe etmeye başlamıştır.

Günün birinde, bir hastayı ziyaretten avdet eyleyen doktor sokak ortasında düşmüş ve ölmüştür.

Sözün kısıası

İkbal'e erişmiş Adam

E. Ekrem Talu

İkbal.. Eskiden ahiretlilere verilen bu isim daha ziyade dünyalıkla mü-nasebettardır. Ve her kime teveccüh ederse onda bir takım ruh, seciye, ahlâk inkılâbları husule getirir. İçilmez amma sarhoş eder.. Yenmez fakat hazmı güç - tür. Kuvvet, kudret ve cür'et hassasını artırmak hususunda alfabenin bütün harflerile anılan çeşid çeşid vitaminler, hormonlar, guddeler ona nisbetle solda sıfır kalır.

İkbal teveccüh eden adam galatı basıra uğrar. Gözlerindeki bu zâf uzakla, yakınlıkla alakadar değildir. Sadece kendin - de başkasını ufak görür. Nefsine itimadı o merteye artar ki her hareketi, onun içinde caizdir, mübahtır.

İkbal bir takım kelime mefhumları - nun üzerinde de müessirdir. Meselâ «ay - yıb» in çerçevesi daraldıkça daralır «saygı» karşılıksız, tek taraflı bir kelime olur.

İkbal'e ulaşılmış adama sonsuz bir gururla beraber, veyahud ki bu gururun ic - cabı olarak teklifsizlik gelir.

Bir ahbabınızla bir köşeye çekilmiş konuşuyorsunuz. İkbal'e erişmiş adam pervasızca yanınıza sokulur, lâfa karı - şır, sözlerinizi cerheder, hattâ yalanla - mağa kadar varır, kendi fikir ve kanaat - lerini size ve arkadaşınıza zorla kabul ettirmeğe çalışır, kabul etmez gibi gö - rünürseniz kızar, tersler, sonunda darı - ıp kalkar, gider.

Bu hareket ona meşru görünür. Zira o, kendi ikbalini talihine değil de, ıktı - darına, zekâsına atfetmektedir. Ve o - nun nazarında, ikbal'e erişmiş bulu - nan siz, mutlaka cahil, nâdan, kabiliyet - siz ve ahmaksınızdır.

Tevazuunuzu pısrıklığımıza, terbiye ve nezaketinizi miskinliğimize hamleder. Yüzünüze karşı savurduğunuz küstahça kahkahaların önünde siz ezilip büzüldük - ce, onun gururu bir kat daha artar. Çün - kü sizin bu vaziyetiniz onun içinde, dehann hamakatine karşı ihraz edilmiş yeni bir muzafferiyetinin neticesidir.

İkbal'e erişmiş adam, belki de istemi - yerek, kimbilir?.. gaddar da olur. Bu, kendi gibi erişemeyenleri biraz kıskan - dığından, isticrab ettiğinden..

— Ne olur, ne olmaz!.. Biraz da gadri - ve zulmü ikbalin icabatından saydığın - dan ileri gelir.

İkbal'e erişmiş adamın kalbi de bü - tün muhteviyatı değişir. Eski dostluk - ları kaybolur, hatıralar silinir, minnettar - lıklar bazan gaiblere karışır, bazan da husumete inkılâb eder.

Ve böylelerine eski rabitaları, âsinalık - ları hatırlatmak pek büyük bir hatadır. Şayed o, bizzat:

— Yahu! Hatırlarsın değil mi?.. Fi - lâncâ zamanda falân şey olmuştu..

— Dese bile,

— Hayır, efendimiz! Hatırlamıyorum. Nerede fakirde o hafıza?..

Tarzında bir mukabele çok âkilâne bir harekettir.

Bazılar, ikbal'e erişmiş adamın yan - ına sokulmayı, meclisinde bulunmayı bir nimet addederler. Halbuki ikbal'e erişmiş adamlar istinad olmanın yüksek duvar - lara benzerler. Yıkıldıkları anda, civar - da ne var, kim varsa, bir daha davrana - mamak üzere ezer, vamyası ediverirler

E. Ekrem Talu

İngilizler 400 kilo altın müsadere ettiler

Brüksel 26 (A.A.) — Lastste Nieuws İngilizlerin Baudouinville ve Elisabeth ville vapurlarında bulunan 400 kilo altın müsadere etmiş olduklarını yazmakta - dir.

TAKVİM

BİRİNCİTEŞRİN

Numi sena	27	Arabi sena
1355		1353
Birinciteşrin	Resmî se 13	Hızır
14	1939	175

CUMA

GÜNEŞ		RAMAZAN		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	22	14		4	45
1	08			11	81
ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	11 58	14 52	17 13	18 46	
E.	6 48	9 38	12 —	1 34	

Yarına aid evkat cetveli

GÜNEŞ		RAMAZAN		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	24	15		4	56
1	10			11	83
ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	11 58	14 51	17 12	18 49	
E.	6 46	9 38	12 —	1 32	

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Alman ordusu başkumandanlığı küçük bir bilânço neşret - ti:

— Eylülün ilk gününden, Birinciteşrinin 20 sine kadar garb cephesinde ölen zabıt ve nefer Alman zayıyatının yekünü 196 - dir. Fransız gazetelerinde okuduk, bu müddet zarfında haya -

ta göz yuman Fransızların sayısı 100 ü geçmez, İngilizler ise ancak 10 nefer kaybettiklerini söylediler. Halbuki cephe - de ve cephe arkasında karşılıklı duran orduların sayısı en a - şağı 6 milyondur. Bu vaziyette iki aydanberi muharebe oldu - ğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Garb cephesinde ilk kar düşmeğe başladı

(Başarfa 1 inci sayfa)

Bundan başka, Fransız kurmayına gelen haberlerde 16 Teşrinievvelde Treves'ten birkaç yaralı treni geçtiği ve bunların Almanların ilk taarruzlarını yapacağı bölgeden geldiğinin muhakkak bulunduğuna bildiriliyor. Aynı bölgede, Mollin'in şarkında, küçük bir düşman müfrezesi Apach şimalinde bir miktar ilerlemeğe teşebbüs etmiş, fakat püskürtülmüş. Diğer taraftan, Alman devriyeleri Warndt bölgesinde ve Forbachın şimalinde bilhassa faaliyet göstermişlerdir.

Rhin üzerinde dün, hoparlörlerle yapılmak istenen Alman propagandası teşebbüsü Fransız mitralyözlerle karşılanmasına rağmen, aynı teşebbüs tekrar edilmiştir.

Kopenhag 26 (A.A.) — «Röyter»: Kaunas'tan gelen haberlere göre, Polonyanın eski Londra büyük elçisi Skirmunt, erkek ve kız kardeşleri ile birlikte Molodono şatosunda öldürülmüştür.

Alman taarruzu

Londra 26 (A.A.) — Yorkshire Post gazetecinin askeri muhabiri, garb cephesi üzerinde beklenen Alman taarruzunun gecikmesini şu iki sebebe atfetmektedir: Havanın fenalığı ve Majino hattına karşı bir ta-

arruzun en az dört hafta çok şiddetli mücadeleyi istilzam edeceğinin muhakkak bulunması. Bununla beraber, Teşrinisani başına kadar müsteb'ad olmayacağı zannediliyor.

Fransız tebliği

Paris 26 (A.A.) — 26/10/939 tarihli Fransız akşam tebliği: Cephenin muhtelif noktalarında keşif kol-ları müsademeleri olmuş ve karşılıklı topçu ateşi teati edilmiştir.

İki tarafın hava kuvvetleri

Oslo 26 (A.A.) — Danimarka askeri mütehasıslarından yarıbay Arinn, «Berlinske Atfenain» gazetesinde yazdığı bir makalede askeri üstünlüğün müttefikler için müemmen olduğunu söyleyerek demiştir ki: Almanya, harbe yalnız kaldığı müddetçe açık şehirlere taarruz etmeyecektir.

Almanya büyük bombardıman tayaraları bakımından daha kuvvetlidir. Fakat İngiltere avcı tayaraları ve orta sınıf tayaraları itibarıyla üstündür.

Yarıbay Arinn, İngilterenin dokuz bin, Fransanın birinci sınıftan 2000, ikinci sınıftan 1000 tayarası ve müteaddid ihtiyat tayaraları bulunduğunu hesap etmektedir. Almanyanın birinci ve ikinci sınıf 6000 tayarası vardır.

Amerikalılar garb cephesine seyyar hastaneler gönderdiler

Paris 26 (A.A.) — Nevyork Times gazetecinin Paris muhabiri yazıyor: 20 Arabadan müteşkil ilk Amerika seyyar hastanesi Garb cephesine hareket

edecektir. Bunu diğer 5 seyyar hastane takib edecektir.

Bu teşkilât, Fransız hükümetine merbut bulunmamakla beraber, cephede Fransız ordusunun emri altında bulunacaktır.

Almanlar Polonyada müstemele mıntakaları ihdas ediyor

Berlin 26 (A.A.) — Royter ajansından: Himmler, Almanyaya avdet etmiş olan Alman kanından Alman vatandaşlarının memleketlerine iadesi meselesinde istigale memur edilmiştir. Mumaleyle, işgal altında bulunan Polonyada yeni müstemele mıntakaları ihlasına memur edilmiştir.

İngiliz - Rus ticaret mübadelesi anlaşması

Londra 26 — (Röyter bildiriyor): Lordlar Kamarasının muhafazakar partisi mensub azasından Kont Tankerville, İngiliz - Sovyet ticaret mübadelesi anlaşması hakkında hükümetten izahat istemiştir.

Lord Halifaks, tahriir olarak şu cevabı vermiştir:

İngiliz hükümeti, Sovyetler Birliği ile yapılan anlaşmanın İskandinavya hükümet mahfellerinde fena karışılmış olduğunu kat'iyen zannetmemektedir. Her tarafta şu cihet çok iyi malumdur ki, yabanc bir memleketle ticaret yapmak, muhakkak surette bu memleketin siyasi hareketlerini tasvib demek değildir.

Doyçland kruvazörü Atlantik denizinde

Oslo 25 (A.A.) — Aftenposten gazetesi, İngiliz Sonegate ve Norveç Lobentzhansen vapurunu Almanyann Deutschland kruvazörünün batırması olduğunu yazmaktadır. Bu kruvazör Atlantik de Terre Neve'nin şarkında ve cenubunda dolanmaktadır.

Darbhane ve Damga matbaası müdürlüğü

Ankara, 26 (Hususî) — Muhasebat Umum Müdürlüğüne Darbhane ve Damga mütehasısları Fuad Erçiyas, Darbhane ve Damga matbaası müdürlüğüne de Nakid İşleri Umum Müdür muavini Rüştü tayin edilmiştir.

Polonyalı muhasebe ve hesabat mütehasısı

Ankara 26 (Hususî) — Muhasebe ve hesabat mütehasısı olarak istihdamına lüzum görülen Polonyalı Karol Metenhauer'in iki sene müddetle ve ayda 625 lira ücretle çalıştırılması, murakabe heyeti reisliğinin tekli üzerine, Heyeti Vekilece kararlaştırılmıştır.

İngiltere ve Balkanlar

Londra 26 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor:

İktisadi harb nazırı Cross, Avam Kamarasında sorulan bir suale şu yolda cevap vermiştir. Almanyannın Balkanlara iktisadi hülûlüne mâni olmak keyfiyetinin ehemmiyeti Britanya hükümetinin gözünden kaçmamış ve gerek bu memleketlere mal göndermek, gerek oralarından mal getirmek suretile yapılacak olan ticari hareketi teşvik için, mümkün olan tedbirler tamamen alınmıştır.

Sovyetler Amerikan gemisini serbest bıraktılar

Londra 26 (Hususî) — Amerika hariciye nazırı Hull, beyanatta bulunarak, Sovyetlerin Murransk limanında alkonmuş olan «City of Flint» gemisinin serbest bırakılması için, Moskova hükümeti nezdinde müteaddid teşebbüslere bulunmuş olduğunu, fakat henüz hiçbir netice alınmadığını söylemiştir.

Moskovadaki Amerika sefiri bu hususta Potemkin'le iki defa görüşmüştür. Geminin Almanlara mı iade edileceği, yoksa serbest bırakılacağı henüz belli değildir.

Bu hususta, Berlin hükümeti nezdinde yapılan teşebbüslere de bir cevap alınamamıştır.

Diğer taraftan Moskova radyosu bu gece, Murransk limanında alkonulmuş olan «City of Flint» gemisinin serbest bırakıldığını ve en kısa bir müddet zarfında limandan uzaklaşması için emir verildiğini bildirmiştir.

Yugoslavya Alman ekalliyetinden kurtulmak istiyor

Belgrad 26 (A.A.) — «Havas»: Yugoslavyanın Alman ekalliyetinden kurtulmaktan duyacağı memnuniyet, yarı resmî Politika gazetesinin bir yazısından sonra şüphe kabul etmemektedir. Bu yazıda, başka irtak ve başka lisanda bir milletin ortasında yaşayan bazı ekalliyetlerin ihdas ettikleri hâdiseler teessüfle kaydedilmektedir.

Taymis, Ribbentrop «Mein Kampf», okumasını tavsiye ediyor

Londra 26 (A.A.) — «Röyter bildiri-yor»:

Times gazetesi, bugünkü başmakalesinde, von Ribbentropun bariz hatalarını bahis mevzuu ederek diyor ki:

Von Ribbentrop, Almanyannın dostlar kazanmış olduğundan bahsedisi de cid-den sayını hayrettir. Gerek Tokyounun, gerek Romannın, Sovyetler Birliğinin Almanyannın dostları arasına katıldığını nasıl hayretle karşıladıkları malumdur. Al-manya ile Sovyetler Birliği arasındaki «an'anevi dostluk» hakkında ise, von Ribbentrop Mein Kampf'i okumasını tavsiye ederiz.

Rusya - Finlandiya müzakereleri

Helsinki 26 (A.A.) — Bugün burada aşağıdaki resmi tebliğ neşredilmiştir:

Finlandiya hükümeti, Sovyet tekliflerini tetkik etmektedir. Finlandiya delegeleri, ancak bu tekliflerin derin surette tetkik edilmesinden ve haklarında lüzum gelen kararın alınmasından sonra Moskovaya döneceklerdir.

İtilaf ümidi

Amsterdam 26 (A.A.) — «Havas»: Telgraf gazetesinin Helsinkideki muhabirine göre, Sovyetler Finlandiyadan yeni isteklerde bulunmamış olmakla beraber Finlandiya tekliflerini de esas olarak kabul etmemişlerdir.

Bu muhabir, vaziyeti vahim telâkki edilmekle beraber, bir kompromi bulmak ümidinin hâlâ mevcut olduğunu yazıyor. Finlandiya delegeleri bir kaç gün Helsinkide müzakerede bulunacaklar ve hafta ortasına doğru tekrar Moskovaya gideceklerdir. Sovyet hükümeti neticeyi ta-cil niyetinde değildir. Buna intizaran Finlandiya askeri tedbirlerini tesri etmektedir.

İzmir piyasasında

İzmir 26 (A.A.) — İngiltereden vâki siparişlerin devamı ve ziyadeleşmesi piyasadaki insirahı arttırmakta devam etmektedir. Dükkü üzüm satışları on bin seksen çuvala balığ olmuştur.

Arablar Türk, İngiliz, Fransız paktından sitayişle bahsediyorlar

Tunus 26 (A.A.) — Arab gazeteleri Avrupa hâdiselerine büyük bir yer ayırmakta ve Türk - Fransız - İngiliz muahedesini bilhassa sitayişle mevzuubahs etmektedir.

«Ezzahra» gazetesi, müslümanların giriştikleri taahhüdlere dinleri iktizası olarak tutmasını bildiklerini bu muahedenin bir kere daha isbat ettiğini yazdıktan sonra Alman propagandasının sarsmağa muvaffak olamadığı müslüman memleketleri sayıyor ve müslüman memleketlerin, müslümanlık akidelerine uyduğu için demokrasileri tercih etmekte tereddüd göstermediklerini tebarüz ettiriyor.

Varşova sefalet içinde yüzüyor

Halkın iâşesi köpek lâşeleri ile temin ediliyor

Paris 26 (A.A.) — Varşovadan gelmiş olan bitaraf bir muahid, Reuter ajansının Paristeki muhabirine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Varşovada köpek leşeri son derece rağbettedir ve aranılmaktadır. Zira bu leşer, halkın gıdasını temine yaramaktadır. Her köpek leşi için takriben 10 şilin tediye edilmektedir. Varşovada hüküm sürmekte olan sefalet, tavsifi nakabil bir derecededir. Şehrin en mühim binalarından birçoğu tamamen harap olmuştur. Şehirde ne elektrik, ne de su vardır. Tramvaylar işlememektedir. Yalnız bir otobüs hattında münakalat yapılmaktadır.»

Bütün dükkânlar, kapalıdır. Varşovada hiçbir gazete çıkmamaktadır. Almanlar, şehre yalnız gündelik Alman gazetelerini ithal ediyorlar. Şehrin kahraman belediye reisi Starzynsk ile Varşovanın müdafaasını deruhde etmiş olan sivil komitenin diğer erkânı, rehine olarak mevcut tutulmaktadır.

Şehirde bir ölü sükûtu hüküm sürmektedir. Yalnız geceleyin Alman askerlerle her an isyan halinde bulunan şehir sekensesi arasında teati edilen silâh sesleri işitilmektedir.

Yeni Meclis binasının temeli merasimle atıldı

(Başarfa 1 inci sayfa)

larile hükümet erkânının isimlerini havi bir vesika ve mevcut madeni meskûkât-tan birer tanesini ihtiva eden bir şişe merasim sandık içine konularak Meclis binasının temelini vaz edilmiş ve bu sandığın kapağı Meclis reisi Abdülhalik Renda, Başvekil doktor Refik Saydam ve Meclis ikinci reisi Refet Canitez tarafından vurulan çekiçle tesbit olunmuştur. Ve gene Abdülhalik Renda, doktor Refik Saydam ve Refet Canitez temele ilk harcı atmışlardır.

İngiliz hava kuvvetlerinin ziyatı

Londra 26 (A.A.) — Hava kuvvetlerinin ziyatına aid olan yedinci listede muhtelif rütbede 7 zabıt ve 25 nefer gösterilmektedir. Bunlardan 18 i maktul düğmüş ve 14 ü kaybolmuştur.

Sabahtan Sabaha

Cephe temasları o kadar ihtiyatlı oluyor ki muharebenin üç büyük devlet arasında geçtiği hissedilmiyor. Habes muharebesi bugünün harbinden daha çetindi. Hele Polonyadaki kıyasıya harb silâh ve cephaneece birbirine denk iki ordunun çarpıştığı yalnız aded farkının bir tarafı galib çıkardığını anlatıyordu. Bugün dünyanın üç büyük devleti arasında devam eden muharebe ise adeta orta çağlarda şatoçarına kapanmış şövalyelerin mücadelelerine benziyor.

Bu symbolique bir harb olacak. Fransız başkumandanı General Gamelin heri hatlarını açılır kapanır bir kerpeten halinde tutuyor. Eli altındaki milyonlarca askerin bir neferini bile feda etmeden harbi kazanmak muhakkak ki bundan sonrakı muharebeler için yeni bir sistem olarak kabul edilecek. Daha harb başlamadan evvel geceli gündüzlü işliyerek günde yüzlerce tayar yapıtış fabrikalar hâlâ çalışıyor. Gene harbden evvel mevcudiyetlerinde bahsedilen binlerce tayar cephe gerilerinde istirahat ediyor. Resmi geçelerde resimlerini gördüğümüz ağır, hafif yüzlerce tank garajlarında bekliyorlar. Bütün bu motörlü, makineli kuvvetlerin nelele kadar oldukları meçhul değildir. Fakat harb başlayalı iki ay olduğu halde bu mahuf aletler bareket etmemişlerdir. Milyonlarca geçen müsellâh insan kümeleri birbirleri üzerine atılmamışlardır ve görünüşe göre atılmıyacaklardır. Fransa ve İngilterenin kuvvetlerini zafer için sakladıkları anlaşılıyor. Bu zaferin cephe yarmakla değil, cephe gerisini bozmakla kazanılacağı kanaati prensip oarak kabul edilmiş görünüyorlar. Şu halde bugünün harbi tam manasile symbolique bir harbdir. Hasmi yıpratma plânında muvaffak olan taraf harbi kazanacak! Biz zamanlar şüire, yakın zamanlarda siyasiyata giren symbolisme nihayet erkânharbiyelerin plânına da girdi demek!

Buahan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

● Almanya ne bekliyor?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bir kısım ajans haberlerinin ve garbin demokratik matbuatının verdikleri haberlere göre Sovyet Rusya hükümeti daha fazla askeri müzaheretle bulunmayacağını Almanyannın istizmasına cevap olarak bildirmiştir. Henüz bir iddia mahiyetini geçmiyen bu malûmatı hakikatın tâ kendisi olarak kabul ettiğimiz takdirde bugünkü harbin başlangıcında hâsıl olmuş bulunan endişelerden mühim bir kısmının zall olabileceğine hükmetmemiz lâzımdır. Harb başladığı za-man, Almanya ile Sovyet Rusya arasında imzalanmış olan ademi tecavüz mısakı, birçok devletlerin bitaraf kalmaları mevzülâşen harbin müstakbel inkişafı hakkında pek çok ihtimallere yol açmıştır. Almanyannın, tek başına, ve üstelik garbi Avrupayı setreden müstahkem Majino hattının müttefiklerdir yarattığı manevi kuvvetin inzimamile İngiltere ve Fransaya karşı harbetmesi başka iddi büyük bir Sovyet ordusunun fill müzaheret ve muavenetle bu harbin icrasına başka bir mesele idi. Bu ihtimalin bertaraf olduğu anlaşılınca ve bitaraf devletlerin yapmaları beklenen sulh teşebbüslerinin de a-kim kalması gözönüne getirilince, Almanyanın oldukça mükşül bir mevkie bulun-duğunu kabul etmek lâzımdır. Nitekim, bir müddettenberi Her HİTlerin muhtelif Alman ricalleri yapmakta olduğu temaslara bakılırsa, bu mükşüller bir hayli artmıştır. Maamafih umumiyetle hayale kapılarak, bundan, Almanyannın, daha harbin ikinci ayı sonunda nefesinin kesildiğini sanmak hatadır. Bu mükşüllerin, biz, harbin idaresine verilecek istikamet meselesinden ileri geldiğini kabul etmekte mahzur görmüyoruz. Garb cephesine taarruz etmeli midir? Yoksa, bu cepheyi her hangi bir taarruzu karşılayacak surette kâfi kuvvetlerle tutarak İngiltere üzerine ml hücumları arttırmalıdır? Kanaatimizce tereddüdü bundan ileri gelmektedir. Bundan başka Almanyannın henüz Balkanlar üzerinde müessir olabilmek fikrinden fariğ olmadığını da hesaba katmak doğrudur. Bir müddettenberi İtalyanın müzaheretle bir Balkan siyasi kaynaşmasından bahseden haberler, Cermen diplomasisinin bu istikamete müteveccih olan faaliyetini isbat eylediği gibi Al-mann hariciye nazırı von Ribbentropun son nutkunu azimkârane ve idealist bulan bazı Bulgar gazetelerinin mütalealarını da bu davanın harici bir şey saymamak doğrudur. Al-manya, her halde mühim bir siyasi faaliyet içindedir. Bununla müterafik askeri hazırlıkları da devam ediyor. Bu vaziyetin illân-haye böyle kalması mümkün olmayacağına göre, her halde, bugünlerde, bazı tezahürlerin beklenmesi doğru olur.

Selim Ragıp Emeç

İngilizler Almanyaya aid 338 bin ton kaçak eşya müsadere ettiler

Londra 26 (A.A.) — Millî ekonomi nazırı, Avam Kamarasında verdiği izahatta, harbin başladığındanberi, Douvres mıntakasında Veymouth ve Kirkwall'de ve ayrıca Cebelüttarik ve Hayfada harb kaçaklığı kontrol servisleri tesis edilmiş bulunduğunu bildirmiş ve demiştir ki:

Harbin ilk altı haftası zarfında Almanyaya gitmekte olan 338.000 ton eşya müsadere edilmiştir. Bu eşya 76,500 tonu petrol, 65,000 tonu demir, 38,500 tonu manganezdır. Ayrıca, mühim miktarda fosfat, alüminyum, hematit, kopra da müsadere olmuştur.

Filiiyatta, Almanya, bütün deniz aşırı ihracatçılarından tecrid edilmiştir.

Symbolique harb

Şehir Haberleri

Eski eserlere ehemmiyet veriliyor

İstanbulun imarında eski eserlerin büyük ehemmiyetini nazarı itibara alan İstanbul valî ve belediye reisi Lütfî Kırdar, imar işleri müdürlüğünde eski eserlerle meşgul olan mimarları çalıştırmağa karar vermiştir. Eski eserler üzerinde vukufu olan birkaç mimar imar işleri müdürlüğü kadrosuna alınacaklardır. Büyük ihmale uğramış âbidelerimizin lhyasında itina gösterilecek, bunların şehrin güzelliği ile mütenasib bir hale konacaktır.

İmar işleri müdürlüğü kadrosuna alınacak mimarların isimleri tesbit edilmiş, çalışmaları makamlara bildirilmiştir. Yakında imar işleri müdürlüğünün faaliyeti genişletilmiş olacaktır.

Şehir işleri:

Taksimdeki İna'nın yıkılmasına devam ediliyor

Taksim kışlasının etrafındaki binaların yıkılmasına devam olunmaktadır. Gece çalışan amelenin miktarı 215 e çıkarılmıştır.

İhikâr yapanlar zabıtaya getirilecek

Men'i ihtikâr komisyonu dün öğleden sonra muntaka ticaret müdürlüğünde toplanmıştır. Toplantıya emmiyet müdürlüğünden Haydar Seber de iştirak etmiştir.

Komisyon fazla fiatla satış yapıldığı hakkındaki iddiaları tetkik ve müteakiben âlakadar tüccarları da dinlemiştir. Bazı müesseseler ve tüccarlar satışlarını Ticaret Odasının günlük piyasa cedveline göre âyar ettiklerini ileri sürmüşlerse de, komisyon bunun satışa esas olacağı noktaî nazarı kabul etmemiş ve satışların 31 Ağustos tarihindeki fiatlara göre yapılması lâzım geldiğini bildirmiştir.

Komisyon ihtikâr yaptığını tesbit ettiği iki müessese hakkında vilâyet ihtikâr komisyonuna malûmat vermiştir. Yeniden birkaç müessesenin ihtikâra saptığından seddedileceği haber alınmıştır.

Şimdiden sonra herkes fazla fiatla mal satan ticarethaneleri en yakın zabıta merkezine bildirebilecek ve zabıta da derhal takibata geçecektir.

Ticaret işleri:

Yapak ve tiftik ihracatçıları toplandı

Şehrimizdeki yapak ve tiftik ihracat mübayaacıları dün öğleden evvel zahire borsasında bir toplantı yaparak tiftik, yapak ve keçi kılı fiatlarındaki düşüklükler etrafında görüşmüşlerdir. Âlakadarlar bu maddelerin memleketimizde geniş stokları bulunduğunu ve yerli fabrikaların sarfedeceği miktardan sonra dahi ehemmiyetli miktarda stoklar kalacağını ileri sürerek, fiat düşüklüğünün bundan ileri geldiğini ve buna mâni olmak üzere bu maddelerin ihracına müsaade edilmesini temenniye karar vermişlerdir.

Bu maksadla tüccarlar aralarından üç kişilik bir heyet seçmişlerdir. Heyet yarın muntaka ticaret müdürlüğüne ve bilâhare de şehrimizde bulunan İktisad Vekilîne müracaat edecekler ve Nizam görüldüğü takdirde Ankaraya da giderek Ticaret Vekâletine temasa geçeceklerdir.

Şehrimize bir Alman ticaret grubu geldi

Almanya'dan şehrimize bir Alman ticaret grubu gelmiş ve bazı bankalarla temasa geçmiştir.

Grup piyasamızdan mal mübayaatı imkânlarını tetkik etmektedir.

Bu tetkikler müsbet netice verdiği takdirde Almanya için serbest dövizle bazı ihrac maddelerimizden mübayaaya yapılacağı söylenmektedir.

İngiltereye 150 bin kilo tiftik satıldı

Dün İngiltere için mühim tiftik partileri satılmıştır. Satış miktarı 150 bin kiloyu aşmaktadır. Bunun 1170 balyesi 97,5 kuruştan ve 430 balyesi de 102 kuruştan satılmıştır.

Katil ve maktulü meçhul bir cinayet

Evvelki gece saat 21 de Bankalar caddesinden Perşembepazarına inen dar sokakta 19 yaşlarında bir gencin kanlar içinde yatmakta olduğu görülmüş ve keyfiyetten zabıta haberdar edilmiştir.

Vak'a mahalline gelen zabıta memurları amele kıyafetinde olan bu gencin iki yerinden bıçaklanmak suretile öldürüldüğünü görmüşlerdir.

Maktulün hüviyeti, ve kimin tarafından öldürüldüğü henüz anlaşılammıştır. Bu esrarengiz cinayetin tahkikatile Müddeumumilik ve zabıta ehemmiyetle meşgul olmaktadır.

Adli tetkikatın tenevvürü için maktulün cesedi Morga kaldırılmıştır.

Kardeşini yaralayan adam muhakeme edildi

Topkapı haricinde kardeşi Bedriyi tabanca ile yaralayan, öldürmeğe teşebbüs eden Kadıköy belediyesinde müstahdem Bahrinin muhakemesine ikinci aşırca mahkemesinde dün başlatılmıştır.

Mahkemede okunan sorgu hâkimliğinin son tahkikat açılması kararından anlaşılacağına göre, vak'a şöyle cereyan etmiştir:

Suçlu Bahrinin biraderi bulunan Taou memuru Vehbi 2 senedenberi Meftune isminde bir kadınla birlikte yaşamaktadır ve bir de çocukları dünyaya gelmiştir. Fakat, Bahri de avni kadına gönlünü kaptırmıştır. Bu yüzden iki kardeşin araları açılmıştır. Bu arada Bahri Meftuneye bir de mektub yazarak «Sen, kardeşime lâvık değilsin, bana lâvıksın, arada çocuğunuz olmasa, ben de kardeşime başka türlü muamele ederdim. Bana karşı âhâsin vaziyetinde devam ederse, onu temsîliyeceğim» diye maksadını izhar etmiştir.

İşte, bütün bu vak'alar birbirine zincirlenerek, nihayet davaya sebep olan yaralama hâdisesi vukua gelmiştir.

Dünkü celsede, sorguya çekilen maznun Bahri ise, hâdiseyi şöyle anlatmış, -

«Meftune ile olan âlakamda, fena bir maksadım yoktu. Bu yolda aleyhimde iki iddialar asılsızdır. Vak'a günü de bana tecavüz eden kardeşim Vehbidir. Aramızdaki çekişme srasında elindeki tabanca patladı ve Vehbi kendi kurşunu ile kendisi yaralandı.

Vak'ayı gören şahid Ahmed ise, mahkemede suçlunun iddiasının aksini söylemiştir.

Mahkeme, hâdiseye sebep olan Meftuneyi de şahid sıfatıyla dinlemiş, genç kadın, demiştir ki:

«Bahsedilen ve dosyada bulunan mektub hâdiseye doğrudur. Vak'a günü Bahri bizim eve gelmişti. Kocam Vehbi, kendisini yok dedirtmesine rağmen, zorla içeri girdi. Karşılaşarak, konuştular. Bilâhare, bir arkadaşına gidiyorum diye, birlikte sokağa çıktılar. Ertesi günü, bu vak'anın olduğunu, öğrendim.

Mahkeme, diğer şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Kültür işleri:

Avrupadan dönen talebe-lerin vaziyeti

Avrupadan dönen talebelerin vaziyetile meşgul olmak üzere Üniversitede teşekkül eden komisyon çalışmalarına devam etmektedir. İngiltere, İsviçre, ve İtalyadan dönen talebeler için Üniversitedeki komisyona müracaat etmek üzere tayin edilen müddet bu ay sonunda bitmektedir. Bu tarihten sonra komisyon müracaatları kabul etmeyecektir. Avrupanın muhtelif merkezlerinden dönen talebelerden ekserisi Üniversitenin muhtelif fakültelerle yüksek okullara kaydedilmişler, bir kısmı da hesaplarına tahsil yapmakta oldukları Vekâletlerde vazife almışlardır. Üniversitedeki komisyon, bugünlerde müracaat eden son 100 kadar talebenin de vaziyetlerini tesbit etmekte ve evraklarını âlakadar mektuplara göndermektedir.

Üniversiteye müracaatlar artıyor

Üniversitenin muhtelif fakültelerinde İkmal imtihanları bugün sona erecektir. İkmal imtihanlarında muvaffak olan ve sınıfta kalan talebelerin isimleri yarın Fakülte dekanları tarafından Rektörlüğe bildirilecektir. Bu suretle 938-99 ders yılında Üniversiteye bağlı fakültelerde sınıfta kalan ve muvaffak olan talebelerin kat'î rakamı belli olacaktır. Üniversite talebeleri arasında bu sene muvaffak olanların geçen seneyle nisbetle daha fazla olacağı zannedilmektedir.

Üniversiteye talebe kayd ve kabul müddeti bu ayın sonunda bitecektir. Kayı müddeti sona ermek üzere olduğundan, bugünlerde Üniversiteye fazla talehacım vardır.

Kaydedilen yeni talebeler 50-60 şahıslık gruplar halinde Üniversite Rektörlüğü tarafından kabul edilmekte ve kendilerine Üniversitede takib edecekleri yol izah olunmaktadır.

Geçen yıl Üniversiteye liselerden çıkan 1600 genç kaydedilmişti. Bu yıl daha şimdiden yekûn bu miktara çok geçmiştir. Başta Hukuk ve Tıp Fakülteleri olmak üzere, bu yıl bütün fakültelerin talebe adedi çok fazladır. Rektörlük bu talebeleri sınıflara sığdırabilmek için icab eden tedbirleri almaktadır.

Almanlar Doğu ve Egemen vapurlarını gönderecekler

İnşaatı bittiği halde Almanların Doğu ve Egemen vapurlarını göndermek istemedikleri hakkında çıkılmış olan bazı şayiaların doğru olmadığı anlaşılmuştur.

Almanya'dan en son olarak âlakadara gelen bir mektubda, vapurların limanımıza gönderilmek üzere tamamen hazırlandığı bildirilmekte, fakat harbin devam etmesi yüzünden bilhassa vapurların büyük tehlikeler içerisinde seyahat etmekte oldukları ilâve edilmekte, hangi yoldan gönderilmesi icab ettiği hakkında talimat istenilmektedir.

Devlet Denizyolları idaresi bu hususu tetkik etmektedir.

Poliste:

Bir kadın diğer bir kadın demirle yaraladı

Yeşildirekte Molataşı caddesinde 31 numaralı evde oturan Ebuzerin karısı Zeliha, aynı yerde oturan Emine ile kavga etmişler, Emine, Zelihayı demirle başından ağır surette yaralamıştır. Yaralı kadın Haseki hastanesine kaldırılmış, suçlu Emine yakalanmıştır.

Sarhoş bir kadın merdivenden düştü

Kalyoncu caddesinde oturan Matilda adında bir kadın, evvelki gece sarhoş olduğu halde evinin merdiveninden inerken müvaze nesini kaybederek taşıya düşmüş ve başından tehlikeli surette yaralanmıştır.

Matilda cankurtaranla Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir amele elini makineye kaptırdı

Kazlıçeşmede Mehmedpaşa akaretlerinde oturan ve aynı yerde pamuk fabrikasında çalışan Âdil, dün dişli makineye elini kaptırması ve iki parmağı kesilmiştir. Yaralı amele tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

Basın Kurumu kongresi

Basın Kurumu kongresi dün ikinci toplantısını yapmış ve kongre reisliğine Ahmed Cemalettin Saracoğlu, ikinci reisliğine Cümhuriyetten Doğan Nadi, kâtibliklere Murad Sertoğlu, Hikmet Münür, Ali seçildikten sonra toplantıyı 16 İkinci T. 939 Perşembe gününe bırakmıştır. O gün kurumun birliğe ihtihakı hakkındaki kararın tatbik suretini de müzakere edecektir.

İLÂN

OSMANLI BANKASINDAN: Cümhuriyet Bayramı münasebetile Osmanlı Bankasının Galata Merkezile Yeniceami ve Beyoğlu Şubeleri 30 İkteşrin 939 Pazartesi günü kapalı bulunacaktır.

Hâdiseler Karşısında

Başlarına gelen

Mecidiyeköylü dostuma rastladım. Yüzü gülüyordu:

— Gözün aydın, desene!

Dedi.

— Peşinen gözün aydın, fakat niye gözün aydın dediğimi de öğret de öğreneyim.

— Fatih - Şişli otobüsleri var ya!

— Fatihle Şişli arasında otobüs dedikleri bir şeyler işliyor.

— Gazetelerde görmedin mi?

— Neyi?

— Fatih - Şişli otobüsleri bundan böyle Şişli'den dönmeyecekler, bizim köye kadar geleceklemiş.

— Vah vah... Ne kadar müteessirim.. biraz evvel gözün aydın, demiştin. Ya zık insanların başlarına bazan saadetle felâket aynı zamanda geliyormuş.

— Ne felâketi!

— İşte bu, felâket değil mi?

— Bu nasıl felâket olabilir. Ben bunun için, gözün aydın, de.. dedim.

— Bak şimdi daha müteessir oldum. Sen bir kere bir akıl hastalıkları müte-hassısına gitsen iydi dersin.

— Ben mi?..

— Evet, evet! Acaba neden oldu. Bir şeye mi sıkıldın?.. Bir şeyden mi korktun?..

— Korkutuyorsun yahu!

— Aman korkma, senin gibiler için korku çok fenadır.

— Ne oluyor yahu?

— Daha ne olsun, benden teselli bekliyecek vaziyette iken, gözün aydın dememi istiyorsun.

— Hiç bir şey anlamıyorum. Otobüsler bizim köye kadar işliyecekler. Düşün hele.. bu ne nimet!

— Bu nimet ha.. sen otobüsün sizin köye kadar işlemesini nimet mi addediyorsun?

— Ya ne addetmeli?

— Bir felâket.

— Gene anlamıyorum.

— Otobüs sizin köye işledikten sonra

iyiden iyiye anlarsın amma, şimdi sırası düştüğün ben de biraz anlatayım. Bu âna kadar Şişliye tramvayla geliyor, Şişlide tramvaydan iniyordunuz değil mi?

— Evet!

— Bazı bazı da otobüse biniyordunuz.

— Evet, bazı bazı!

— Otobüsleri nasıl buluyordunuz?

— Pek sık binmediğim için farkında değildim.

— Hah işte onun farkına vardığın zaman Hanyayı Konyayı öğreneceksin.

— Yani!

— Yani, yürüyen otobüse atlatılacak-sın, benzın kokusuna katlanacaksın, ya rışlarda ölüm korkusile titriyeceksin, bl-letciye yahud da şoföre bir ihtarda bulur-nacak olsan dayacağı yiyeceksin.

— Ne diyorsun?

— Dahası var.. yolcu çok çıkarsa oto-büs hıncıncı dolacağı için nefessizlik

ten patlayacak. Yolcu az olursa, şoför her ne pahasına olursa olsun yolcu bu-labilmek ümidile otobüsü karınca süratle ilerletecek, işine geç kalacaksın. Kirli-camlardan kuran yapacak, soğuk alıp za-türre olacaksın, daha sayayım mı?

— Kâfi, hakkın varmış.

Elimi uzattım:

— Çok müteessirim dostum, fakat ne yapayım, teselli vermektan başka elim-den ne gelir ki!

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

A'lah bilir nerede ?

Amerikalı meşhur mizahçı Mark Twain'e yazılan mektubların biri - nin üzerinde şu ad res yazılmıştır

«Mark Twain»

«Allah bilir nerede?»

Bu mektub Viyanada Mark Twain'e verilmiştir.

Sarmaşık rutubet yapar mı ?

Birçok kimseler, evlerinin duvarlarını sarmaşık sarmasından korkarlar. Buna sebep sarmaşığın rutubet husule getirmesine inanmalarıdır. Halbuki bu doğru değildir, sarmaşık rutubete mâni olur.

Tarih yazılı tabaklar

Çinde yapılan bir çok tabakların üzerinde eski Çin tarihine aid efsaneler, vak'alar yazılıdır. Bu tabaklar sofraya konulduğu zaman sofraya oturanlar yemeğe başlamadan bunları okurlar.

Radyoda konuşan paraşütçü

1930 senesinde Buddy Buskomeyer isimli bir Amerikalı 9000 metre irtifata yükselmiş bir tayyareden paraşütle atlanmış, göğsüne bağlı bir mikrofonla 9000 metreden toprağa ininceye kadar bütün ihtisalarımı söylemiş ve radyolardan dinlenmiştir.

GÖNÜLİŞLERİ

Okuyucularıma Cevablarım

«Çok geç evlendim ve maalesef çok genç bir kız aldım. Bugün ihtiyar sayılırım, karım ise taptaze, aramızda gittikçe büyüyen, derinleşen bir uçurum var, bunu karımın genç erkeklerle bakan gözlerinden okuyorum. Henüz bana ihanet etmedi. Yahud da ben görmedim. Fakat edecektir. Ayrılmayı düşünüyorum, yalnız üç tane çocuğum var, ne yapmalıyım?»

Bu satırları yazan «İhtiyar koca» bence düşünmeye başlamakta geç kalmıştır. Hâdiseleri vukuundan, evvel karşılıma çalışmak doğru bir harekettir, bazan felâketlerin önüne geçer, faydalı neticeler temin eder. Fakat ben bu sahada okuyucuma «cemiyet vicdanı»nın hazmedebileceği makul bir tavsiyede bulunabileceğimi sanmıyorum.

«Ailem ikinci defadır ki bana çıkan çok faydalı bir talibi reddetti. Sebeb yaşça benden büyük olan ablamın henüz evlenmemiş olmasıdır. Sıra ta kib ediyoruz. Fakat ben ilk talibimim

şimdi çok parlak bir mevkîe geçmiş olduğunu düşünüyorum, ebeveynimi nası ilknâ etmeliyim?»

Mektubunun altına müstear bir isim olarak «Perişan» imzasını atan genç kıza meraka düşmekte hak veririm, yapacağı şey, hiç şikâlmadan vaziyeti annesi ile tahlil etmesidir. Bu bahiste bilhassa şu nokta üzerinde durabilir:

«Bugün bir genç kızın muhiti ne kadar geniş, aile münasebetleri ne derece fazlaysa çabuk talib bulma ihtimalleri de o nisbette fazla olur, benim intisab edeceğim aile kızkardeşimin de ufkunu genişleten bir penceredir.»

Bay «Sabri»ye:

«Harb zamanında evlenmek, şüpheli yok bir risk altına girmektir. Fakat sahiden harb içinde miyiz? Başvekil «Bu harbin dışındayız» demişti. Bence vaziyette değişmiş, bir şey yoktur. Biraç cesur olunuz, tereddüd vermiş olduğunuz sözden dönmek meyline atfedilebilir, hic değilse bir nikâhla meselenin ilk safhasını tamamlayabili-rsiniz.

TEYZE

BU GÜN Matinelerden itibaren : Tepebaşı

ASRÎ SINEMADA

Z E Y N E B İ M

Şimdiye kadar görülen Şark filmlerinin en fevkalâdesi TÜRKÇE SÖZLÜ ŞARKI ve RAKISLI nefis film Bestekâr ARTAKIN'ın idaresinde Sahibinin Sesi saz hey'eti : GAZELHAN: NU AN İÇL-SES, MUĞANNİ: NADİR NAMAÇLAR, MUĞANNİ: HAMİT DİKSES, MUĞANNİ: MUHİDDİN BEYRUTLU ve MUĞANNİYE: SUZAN GÖVEN ve Meşhur rakkase

S E M İ R A M U H A M M E T

Kemanî ALİ DEMİR ÇİMEN, Udi YORGUL, Kemanî İSMAIL ŞEN ÇALAR, Çümbüş İHSAN DIRAMA, Klarnet. ŞÜKRÜ TUNAŞ, Darbuka HASAN TAHSİN TARSADAN, Sureti mahsusada bu Film için bestelenen nefis gazeller, şarkılar. Biletlerinizi evvelden tedarik ediniz. Telefon : 49369

Polonyanın bu kadar çabuk çöküşüne neler sebep oldu?

Bir ordunun mağlubiyetini sadece askerî sebeplerle izah etmek doğru mudur?

Polonyada bir hizmet sahnesi ve Almanların eline düşen esirler

Hakkında daima iyi şeyler söylenen ve kendisinden çok büyük hizmetler ve kabiliyetler beklenen Polonya ordusu gibi bir ordunun bu kadar kısa bir zamanda çöküşü birçok tefsirlere yol açtı. dost - düşman herkes, bu mesele hakkında binbir fikir yürüttü. Aradan bir aya yakın bir zaman geçmesine rağmen Polonya ordusunun mağlubiyetini doğuran sebepler etrafındaki müna-kaşa hâlâ dinmedi.

Umumiyetle Polonya ordusunun mağlubiyetine dair ortaya sürülen sebepler şu birkaç esaslı nokta etrafında toplanmaktadır:

1) Polonya ordusunun umumi ve müsterek bir hareket planı mevcut değildi. Alman tarruzu başladıkdan sonra, müşterek bir plandan mahrum olan Polonya orduları, günlük hadiselerin dikte ettiği muvakkat planlarla ve birbirlerinden habersiz olarak iş görmeğe çalıştılar.

2) Polonya ordusunun ilk muvafakiyet-sizlikleri üzerine, ordunun yüksek komanda heyeti soğukkanlılığını kaybetti, ve muharebenin sonuna kadar bu fena ruhi haletten bir türlü yakasını kurtaramadı.

3) Çok methodlen ve hakkında büyük ümidler beslenen Polonyanın garbdaki tahkimatı, Almanların ilk darbeleri karşısında yıkıldı. Bu tahkimatın birçok noktaları hiç yapılmamış, bazı yerlerdeki betonlar ise henüz kuramamıştı. Binnetice, milyonlarca lira sarfedilerek vücutte getirilen bu tahkimattan bu suretle hiç istifade edilemedi.

4) Polonya ordusunun ilk ihtiyatının hiç te ihtiyaca kâfi olmadığı anlaşıldı. Bu sebepten ötürü de Kutno, Kattovic, Lodz gibi muntakalarda tanklar herhangi bir faaliyet eseri gösteremediler...

5) Bütün bunlardan maada daha ilk silâh patlayışında Polonya ordusunun hiç te mütecannis bir ordu olmadığı anlaşıldı. Takriben Polonya ordusunun % 40 mi teşkil eden Ukranyahlar, Beyaz Ruslar, Almanlar ve diğer millî azınlıklar, birçok noktalarda bir tek silâh atmadan düşmana teslim oldular.

Polonya ordusunun mağlubiyet sebepleri olarak ileri sürülen bu noktaların ne derece doğru olduklarını bilmiyoruz. Fakat bunlardan hepsinin doğru olduğu kabul edilse bile değil, yalnız bir ordunun, aynı zamanda kocokocaman bir memleketin de imhâlini doğuran sebepleri sadece bu üç, beş madde ile izah etmek imkânı yoktur.

Kanaatimizce Polonya ordusunun mağlubiyetini doğuran sebeplerin en başında Polonyanın Almanlara nazaran olan ekonomik geriliği gelir. Bunu şimdi zikredeceğimiz bir sıra rakamlardan pekâlâ anlamak kabildir.

1937 istatistiklerine nazaran Polonyanın nüfusu 34,2 milyondur. Bu nüfusun % 72,8 zi köylerde, % 27,2 si de şehirlerde yaşar. Bu yazıya nazaran Polonya, bir endüstri memleketi olmaktan ziyade bir ziraat memleketidir. Polonya nüfusunun % 61,3 ü ziraat işlerinde, % 33,7 si de sanayi, ticaret ve münakale işlerinde çalışır. Polonyanın işçi ve müstahdem adedi 3,451,000 dir. Bunların içinde kol kuvveti ile çalışanların sayısı 2,804,100 kişidir.

Umumiyet itibarıyla Polonya ekonomik bakımından ileri bir memleket sayılmaz. Polonyadaki tabii servetlerin bir çoğu henüz işlenmemiş bir vaziyettedir. Feodalca istihsal münaşebetlerinden henüz tamamen yakasını kurtaramayan Polonya, istihsal kuvvetlerinin inkişafına icab eden hızı bir türlü verememiştir.

Polonyanın henüz işlenilmemiş tabii servetlerinin miktarı takribi olarak şöyle hesap edilmekte idi: Taş kömürü: 61,781 milyon ton; linyit kömürü: 5,000 milyon ton; kaya tuzu: 5,900 milyon ton; klor potasyom: 450 milyon ton; ham demir: 165 milyon ton; petrol: 160 milyon ton; çinko ve kurşun: 33 milyon ton; fosfor: 35 milyon ton.

1937 rakamlarına göre Polonyanın maden kömür istihsalâtı, 1914-18 harbinden önceki miktara henüz erişememiştir. 1913 yılında Polonyada faaliyette bulunan maden ocaklarının sayısı 90 dı; buna karşılık 1936 yılında faaliyette bulunan ocakların sayısı ancak 64 ü bulmuştu. 1913 yılında Polonyada istihsal edilen maden kömürünün miktarı 40,9 milyon tondur; 1937 yılında ise 36,2 milyon tondur.

Polonyada 1913 yılında elde edilen petrol miktarı 1,071 bin tondur; buna karşılık 1937 yılında elde edilen petrol miktarı 501,3 bin tondur.

Polonyadaki ham demirin kalitesi de oldukça düşüktür. Bunun içindir ki Polonya sanayine lâzım gelen demirin bir çoğu da dışarıdan ithal edilmekte idi. 1937 yılında Polonyada 724,296 ton dökme demir elde ediliyordu. Polonyada mevcut demir izabesine mahsus 19 fırından ancak 14 tanesi faaliyette idi. Gene aynı senede 1,450,939 ton çelik elde edilmişti. Polonyada mevcut 55 Marten fırından ancak 46 sı faaliyet halinde idi. Kurşun eritmeğe mahsus üç müesseseden ancak bir tanesi çalışıyordu.

Polonyanın elektro teknik sanayii de bir hayli geridir. 1937 istatistiklerine göre Polonyanın elektro teknik sanayinde çalışan işçilerin sayısı ancak 16,347 idi. Polonyanın kimya sanayindeki işçilerin sayısı 44,000 idi. Ancak iki sanayi branşındaki işçilerin sayısı 100 bini geçmekte idi: Bunlardan mensucat sanayinde: 140,000, metallerde: 151,000 kişi çalışıyordu.

Polonyanın, muhtelif branşlardaki dünya istihsalâtında hissesi (1934 yılında) şöyle idi: Kömür, % 2,7; petrol: % 0,3; demir: % 0,2; çinko: % 2,9.

Polonyada, 1934 senesi istatistiklerine nazaran adam başına isabet eden millî gelir miktarı 500 zlotiye balığı olmakta idi, (Fransadan üç misli eksik).

Polonya müstaklil bir devlet olarak teşekkül ettikten sonra bazı yeni fabrikalar ve imalâthaneler yapılmamış değildi. Fakat buna karşılık eskiden mevcut fabrikalardan bir çoğu da muattal bir halde duruyordu. Polonya sanayi muhitinin organı olan «Kur-yer Polski» gazetesinin yazdığına nazaran 1938 yılında Polonyada atıl bir halde duran sanayi müesseselerinin sayısı 500 ü bulmaktadı. Polonyanın elbise imalâtı, henüz dünya harbinden önceki seviyeye ulaşamamıştı. Şeker istihsalâtında da aynı şeyi görmekteyiz: 1914 harbinden önce Polonyada faaliyette olan şeker fabrikalarının sayısı 87 olduğu halde 1936-37 yılında ancak 60 şeker fabrikası faaliyette idi.

1914-1929 dünya ekonomik buhranı, esasen bozuk olan Polonya ekonomisini büsbütün berbad etti.

Polonya sanayindeki ecebî sermayesinin hissesi de oldukça yüksektir. 1938 yılı Birincikanununda yapılan bir istatistiğe nazaran Polonyada 3,861,888 bin zloti sermayesi olan 1,414 hisseli şirket bulunmakta idi. Bu şirketlerdeki ecebî sermayesinin nisbeti % 42,9 du. Petrol sanayindeki ecebî sermayesinin nisbeti % 85,6; elektro teknik sanayinde: % 55,3; metalorji sanayinde: % 56,8; kimya sanayinde: % 49,2 dir.

Polonyadaki ecebî sermayeleri içinde birinci mevkiî işgal eden Fransız sermayeli idi. Polonyadaki ecebî sermayesine nazaran Fransız sermayesinin nisbeti % 26,2; Amerika sermayesinin: % 18,6; Belçika sermayesinin % 13,3; Alman sermayesinin % 13,3; İsviçre sermayesinin: % 8,5; İngiliz sermayesinin: % 5,4 dır.

Polonyanın ekonomik geriliğinin sebeplerinden birisi, ecebî sermayesinin memleketin umumi hayatında oynadığı rolüdür. Fakat bu geriliği izah eden asıl sebep, Polonya pazarının darlığı ve kıfayetsizliğidir. Polonya

emtiyası, maliyet matarının yüksekliği dolayısıyla dış pazarda diğer ecebî emtialarla rekabet yapamadığı gibi, Polonya halkının satın alma kabiliyetinin kâfi derece yüksek olmaması dolayısıyla iç pazarda da kâfi bir sürüm temin edemiyordu.

Polonyadaki işsizlerin sayısı 2,5 milyondur. Polonya sanayii, köylülük arasında da esaslı bir müşteri bulamıyordu. Çünkü Polonyanın köy ekonomisi de derin bir buhran geçiriyordu. 1930 yılında Polonyadaki beygirlerin sayısı 4,102,700 olduğu halde 1937 yılında ancak 3,887,600 idi.

1936 yılında Polonya devletinin dahillî borcu 1,475 milyon zloti olduğu halde bu borç 1938 yılında 2,459 milyon kadar yükseldi. Gene 1938 rakamlarına göre Polonyanın umum devlet borçları 4,974 milyon buluyordu.

Polonyanın ekonomisindeki bu bozukluk onun sosyal hayatında pek çabuk tesirini gösterdi. Meselâ 1938 yılında Polonyadaki orta okulların sayısı, bir sene evveline nazaran 34 tane azaldı. Orta okul talebesinin sayısı da 9000 kadar eksildi.

Polonya ekonomisindeki bu umumi gerilik, memleket sanayii için felce uğratmağa, memleketi de, ham madde istihsal eden ziraî bir memleket haline getirmeğe başlandı.

Bir memleketin ekonomik zâfı, o memleketin bütün zâflarının anasıdır. Binaenaleyh Polonyanın bu kadar çabuk çöküşünün sebeplerini araştırırken bilhassa bu noktayı dikkate almak büyük bir hatadır.

Hasan Âli Ediz

İktisad Vekili Sümerbankta tetkikat yaptı

Birkaç gün evvel şehrimize gelmiş olan İktisad Vekili Hüsnü Çakır dün de tetkiklerine devam etmiş, sabah saat 10 da Sümerbankın Bankalar caddesindeki merkezine gelmiş, burada geç vakte kadar kalarak bankanın muhtelif faaliyet sahaları hakkında alâkadarlardan izahat almıştır.

İktisad Vekili, bugün de aynı maksadla Sümerbanka gelerek tetkiklerine devam edecektir.

Müzeler umum müdür muavini Trakyadan geldi

Bir müddettenberi Trakyada bazı hafriyat muntakalarında tetkikler yapmakta bulunan İstanbul müzeleri umum müdür muavini Arif Hikmet, şehrimize dönmüştür.

Arif Hikmet, Trakyadaki tetkikleri etrafında geniş bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, bu hafta içerisinde Maarif Vekâletine gönderilecektir.

Bağlarbaşı sanatoryumunun projeleri hazırlanıyor

İstanbul vilâyeti hesabına Bağlarbaşına inşasına karar verilen sanatoryum projeleri nafia müdürlüğü tarafından hazırlanmağa başlanmıştır.

Dün bir İspanyol heyeti geldi

Çanak kale boğazı ağzında bundan iki yıl kadar evvel İtalyan bandıralı Kapopniyo şileble çarpışarak şilebin batmasına sebep olan Macellanes adlı İspanyol gemisinin bu hâdiseye yüzünden Hallede demirliyerek kaldığı malumdur.

Dünkü konvansiyonel trenle bu vapurun İspanyadaki acentasına mensub iki kişi ile İspanyol hükümetinin bir delegesi gelmiştir.

Bu heyeti İstasyonda İspanyol konsolosluğu erkânı ile vapurun İstanbuldaki acentasının mümessil karşılamıştır. Heyet burada bazı resmî makamlara müraacaatta bulunarak, vapurâ konulan haczın kaldırılmasını isteyecektir.

EDEBİYAT

ZİYA GÖKALP

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Büyük Türk alim ve şairinin on beşinci ölüm yılı onun hatırası etrafındaki derin sevgi ve saygı bağlarını sıkıktırdı. Üniversitede namına yapılan ihtifalde merhumun hayatı ve eserleri hakkında coşkun hitabeler ve konferanslar verildi. Bazı gazetelerimiz hatıralar kaydettiler. Bazıları kısa tetkik makaleleri yazdılar. Neticede, ne zamandır Tevfik Fikretin namı etrafında haksız hücumlar ve çok haklı müdafaaalar şeklinde tecelli eden fikir münakaşaları arkasından, hiç değilse büyük bir Türk alim ve şairi hakkında tam bir hüsnüyet alâkası bellirdi. Öteki hâdiseye ne kadar müteessir isek bu sonuncusuna o derece memnun ve müteşekkirimiz. Her büyük şöhrete dil uza-tanlar her nedense bu defa fena itibadlarını tekrarlamadılar, tekrarlamağa cesaret edemediler. Yoksa isteselerdi, Ziya Gökalp için de kim bilir ne safasalar ortaya atabilirlerdi. Fakat hamdolsun ki hiç böyle bir hâdiseye yakı olmadı Ziya Gökalp günü ona lâyık bir vakar ve hürmetle geldi geçti. Ne hazin değil mi? Bazan matbuat sayfalarını karatan çirkinlikler arasında, bunu bile yüksek ölümlerimize karşı bir kazanç sayıyor, minnetle karşıyoruz.

Ziya Gökalp

kut'tan yeni dile ve nazma sokarak naklettiği hikâyeler gibi bütün diğer destanları da bundan dolayı mühimdir. Muhakkak ki bir gün gelecek, Türk epoesinin Öğuzname, Yaralı Destanı, Ergenekon gibi ilim edebî vesikaları arasında Ziya Gökalpın «Kızıl Elma» sı da şanlı bir mevki tutacaktır. O mevkiî hattâ bugünden tutmuştur bile... Hâsılı Türk gençliğine ilmi Türklük makaleleriyle, şiirlerle ve bunların üstünde temiz lekesiz ve yüksek hayatı ile bir model olan Ziya Gökalpın hatırası etrafında ne kadar yazsak, eserlerini ve hayatını ne kadar konuşsak, anskak gene azdır. Namık Kemal gibi, onun da ismi, Türk uluları içinde ebediyen yaşayacaktır. Yaşayacak ve millî iman telkin edecek...

İşte Ziya Gökalpın ilim ve san'at sahasında yaptığı bilhassa budur. Büyük alim, Türkiüğün İslâmîyetten evvelki dinler etrafında tetkikler yaparken, bilhassa Şamanizm üstünde durmuş, Gök Tanrısı ve Yer Tanrısı hakkında bugün de ehemmiyetini muhafaza eden hakikatler ortaya çıkar-mıştı. Makalem, Gök Tanrıdan ona gufranlar diyerek bitirmek isterim. Fakat kendisi de, etrafında yarattığı millî iman ile bizlere bir Tanrı ilhamı getirmedi mi? Yer Tanrısı o muydu yoksa?...

Halid Fahri Ozansoy

Bir nahiyeye 22 odalı bir mekteb yaptıran hamiyetli bir vatandaş

Antalya (Husu-si) — Antalya'nın Kaş kazasına bağlı Kalkan nahiyesindeki Mustafâ Kocakaya on beş bin lira sarfili yirmi iki odalı ve iki katlı muhteşem bir ilk okul binası yaptıranal-maarife hediye etmiştir.

İki senede ikmal edilen bu bina vilâyet dahilindeki emsalinden çok daha güzel ve daha elverişli olarak yapılmış, en ufak teferrüatı bile nazarı itibara alınmış mutfak tertibatı ve elli beş ton su istib edecek büyük bir su deposu dahi ilâve olunmuştur. Birinciteşrinin ilk haftasında küşad resmi çok güzel olmuştur. Mustafâ Kocakaya süslü bir tabak içindeki makası kaza kaymakamı Fikri Kuttana uzatarak şöyle demiştir: «Mesaim neticesi memleketimde servet sahibi oldum ve üzerime düşen borcumu yapmağa çalıştım. Kültüre muhtaç vatan yavrularına istikbal temin edecek bu binayı memleketime hediye ve Cumhuriyet hükümeti namına onun mümessili olan zâtaîilerine emanet ediyorum»

Kaymakam Fikri Kuttan da valimiz Fuad Baturayın mümessili sıfatıyla küşad resmine geldiğini söyleyerek makası almış ve bu hamiyetli vatandaşın teğekkür etmiş, yaptığı eserin ehemmiyetini tebariz ettiren bir nutuktan sonra korde-layı kesmiş ve bina dahili davetliler ve ziyaretçilerle beraber gezilmiştir. Köylüler davul zurnalarla millî oyunlar oynamışlardır.

Mustafa Kocakaya

Mustafa Kocakaya on beş bin lira sarfili yirmi iki odalı ve iki katlı muhteşem bir ilk okul binası yaptıranal-maarife hediye etmiştir.

İki senede ikmal edilen bu bina vilâyet dahilindeki emsalinden çok daha güzel ve daha elverişli olarak yapılmış, en ufak teferrüatı bile nazarı itibara alınmış mutfak tertibatı ve elli beş ton su istib edecek büyük bir su deposu dahi ilâve olunmuştur. Birinciteşrinin ilk haftasında küşad resmi çok güzel olmuştur. Mustafâ Kocakaya süslü bir tabak içindeki makası kaza kaymakamı Fikri Kuttana uzatarak şöyle demiştir: «Mesaim neticesi memleketimde servet sahibi oldum ve üzerime düşen borcumu yapmağa çalıştım. Kültüre muhtaç vatan yavrularına istikbal temin edecek bu binayı memleketime hediye ve Cumhuriyet hükümeti namına onun mümessili olan zâtaîilerine emanet ediyorum»

MİZAH

Havadis Meraklısı

Yazan: İsmet Hulusi

Havadis meraklısı, havadisın keşad gittiği devrede bile gazetelerde, radyoda havadis takib eder, herkese havadis sorardı. Almanya ile Polonya arasında harbin başladığı ve bilhassa İngiltere ile Fransa'nın Almanya'ya harp ilan ettikleri gündünberi havadis meraklısının merakı yirmi otuz kat birden arttı. O gün bu gün havadis meraklısı, uyanır uyanmaz ilk sözü şu oluyor:

— Ne havadis var? Bazen bu suali karısına soruyor, azaz işitiyor. Bazen da henüz üç yaşındaki oğluna soruyor, ve cevabını alıyor:

— Baba gene donuma işedim. Havadis meraklısı ukyu sersemliğin den kurtulunca pencereye koşuyor, müvezzil bekliyor. Müvezzi henüz gazeteyi uzatmadan suali bastırıyor:

— Bugün ne havadis var? — Yazıyor bayım, neler yazıyor.

Havadis meraklısı gazeteyi alıyor, evvelâ serlevhalara göz gezdiriyor: «Almanlar büyük bir muharebeye hazırlanıyorlar.»

Havadis meraklısı fikrini yüksek sesle ifade ediyor:

— Olur şey değil! Hızmecdi bunu duymuş oluyor, kuşkulaniyor,!

— Acaba bey bakkalın defterine baktı da, kendi evim için iki kilo şekerle, bir kilo yağ aldığının farkına mı vardığı? Odaya giriyor:;

— Vallah billah beyefendi, size yemin ederim, gençliğimin hayrını görmüyeyim, zannettiğiniz gibi değil!

Havadis meraklısı hizmetçinin sözüne cevap veriyor:

— Zannettiği gibi değil, demek.. ne zannetmesi gazete yazıyor! — Gazete mi yazıyor, kim gazeteye vermiş?

— Aptal, seninle de bir şey konuşmaz ki, Almanlar büyük bir muharebeye hazırlanıyorlar. Baksana gazete.

Hızmetçi işi anlıyor, oradan çekiliyor. Havadis meraklısı okumaya dalıyor.. birbirini takib eden havadisleri başını gazeteden kaldırmadan okurken;

— Yangın var! Diye bağırarak karısının sesini işitiyor; ve hemen cevap veriyor:

— Tabii yangın var, Avrupa yangını! — Avrupa yangını da ne, sen yanıyor-sun baksana!

Havadis meraklısı merakla havadis okurken ağızındaki sigaranın ropdöşambrine düştüğünü, ropdöşambrinin ateş aldığını ancak o zaman fark edebiliyor. Havadis meraklısı kahvaltıda ederken gazetede okuduklarını hatırlıyor:

— Berbad! Karısı elinden süt bardağını bırakıyor: — Hakkın var, gene süt bozuldu. Havadis meraklısı, karısının dünya ahaline karşı gösterdiği lâkaydiye kızıyor:

— Ne sütü, berbad olan, dünya vaziyeti. Eşini iki tarafa sallıya sallıya masadan kalkıyor, giyinip sokağa çıkıyor. Köşe başındaki manav, cıraçile bir münakaşaya dalmışlar; her ikisi de barbar bağırı-yorlar:

— Eksik. — Değil tamam. — Ben biliyorum eksik.

Havadis meraklısı, meraklanıyor! Herhalde bunlar Ark Royal kazazedelerinin adedinde anlaşamıyorlar. Havadis meraklısı, cevap almak için sokuluyor:

— Tamamı belli değil mi imiş? Manav izahat veriyor:

— Nasıl belli olmaz bayım, dün gece dükkânı kapatırken karpuzları saydım, tam kırk yedi tane idi. Şimdi sayıyorum; otuz dokuz tane!

Mühim havadisler varken bakkalla cıraçının karpuz sayısı hakkında münakaşaya etmeleri havadis meraklısının hoşuna gitmiyor. Yürüyor. Bir tramvay geliyor. Tramvay oldukça kalabalık:

— Havadislerden kimsenin gözüne ukyu girmiyor ki, sabah sabah kalkıp tramvaylara doluyorlar.

Havadis meraklısı tramvaya biniyor. Tramvay hareket ediyor. Havadis merak-

lısı arka sıranın, arkasında ayakta duruyor, camdan dışarı bakıyor. Bir tüttüncü dükkânının önüne bir gazete asmış. Havadis meraklısı, gazetenin başlığı altındaki büyük manşeti okumak istiyor: «Fransa ile İngiltere.....»

Sonunu okuyamıyor, bu yüzden sinirleniyor.

— Hay aksi şeytan, bu kadar hızlı gidecek ne vardı? Kondöktör geliyor: — Bilet!

Havadis meraklısı parayı uzatırken, gözü öndekinin gazetesine iliyor. Biletçinin eli havada kalıyor.

— Beyim bilet! Havadis meraklısı okuyor: «Fransızların işgal etmiş oldukları arazi!»

Biletçi dürtüyor: — Beyim parayı verin de biletli keselim, nereye gideceksiniz?

— Sarbrük... — Ne dediniz anlıyamadım? — Salkımsöğüd dedim işte!

Bilet kesiliyor, havadis meraklısının gözü önde oturanın gazetesinden ayrılmıyor. Tramvay bir istasyonda duruyor, önde oturan da havadis meraklısı olsa gerek, gazetesini okuya okuya tramvayın ön sahanlığına doğru yürüyor. Havadis me-

mek?

— Üç yüz altmış! Kendi de buna benzer bir havadis görmüştür. Sesin geldiği tarafa dönüyor. Bir sırsın, biri esmer iki genç kadın var; havadislerle meşgul kadınlar da oluyor, demek?

— Garb cephesinde ölenler o kadar ha! Sarımsın kadın, esmere söylüyor: — Ne manasız adam.

— Böyle söz atana da ilk defa tesadüf ediyorum. Neler saçmalıyor?

— Yoksa gözü seçmiyor da çorabın üzerindeki etiketi kendi okuyamadı mı? Gene pot kırmış olduğunu anlıyor. Akşam olunca havadis meraklısı radyoyu açıyor.

— Ne havadis veriyor? Radyoda müzik dinlemiyor, havadis arıyor. İşin fenası Türkceden başka bir dil de anlamıyor amma bütün dillerden söylenen havadisleri dinliyor: — Burası Londra olacak İngilizce söyledim:

... Cemberlayn dedi. Herhalde mühim. ... Anladım anlamadım. Hitler dedi. ... Asıl mühimmi işte bu Paris, Sovyet diyor.

... Roma Pakt, dedi, sulh oluyor demek.

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

raklısı da onu takib ediyor. Birlikte tramvaydan iniyorlar. Gazeteli gazetesini okuya okuya yoluna gidiyor. Havadis meraklısı da hakeza.. Gazeteli gazetesini kaparken omuz başında bir adam bulunduğunun farkına varıyor:

— Sen kimsin? — Şey havadis okuyorun da çok mühim.

Birbirlerinin yüzlerine bakıyorlar. Havadis meraklısı şaşırıyor.

— Affediniz. Gerisin geriye dönüyor, yanlış istasyonda inmiştir. Sal-

kımsöğüde kadar yaya gidecektir. Karşadan gülerken gelen iki kişiyi görüyor:

— Havadisler iyi olmalı, acaba ne duyular sorsam mı? Cesaret edemiyor, onlar geçip gidiyorlar. Arkasından gelenlerden biri ötekine:

— Dün gece Pariste idik! Diyor, havadis meraklısı geriye dönüyor, kendini tutamıyor, soruyor:

— Havadis sizdedir, orada neler söylüyorlar? Dün gece Pariste idik, diyen, damdan düşer gibi sual soran adamı baştan aşağı süzüyor:

— Ne söylüyorlar onu öğrenmek istiyorum.

— Operet parçaları söylüyorlar, «Bir lûgat bulamadım» şarkısını söylüyorlar, daha başka şarkılar söylüyorlar.

Havadis meraklısı şaşırıyor: — Benimle eğleniyor musunuz? — Bu kadarı da fazla, biz konuşurken lâfımıza karıştınız. Ne söylediklerini sorudunuz, ben de size haber verdim. İnanmıyorsanız, siz de bu gece Paris barına gidin dinlersiniz.

Havadis meraklısı o zaman, konuşulmanın farkına varabiliyor. Biraz yürüdükten sonra bir mağaza camekânının önünde duruyor. Kulağına ince bir kadın sesi geliyor:

— Üç yüz altmış! Kendi de buna benzer bir havadis görmüştür. Sesin geldiği tarafa dönüyor. Bir sırsın, biri esmer iki genç kadın var; havadislerle meşgul kadınlar da oluyor, demek?

— Garb cephesinde ölenler o kadar ha! Sarımsın kadın, esmere söylüyor: — Ne manasız adam.

— Böyle söz atana da ilk defa tesadüf ediyorum. Neler saçmalıyor?

— Yoksa gözü seçmiyor da çorabın üzerindeki etiketi kendi okuyamadı mı? Gene pot kırmış olduğunu anlıyor. Akşam olunca havadis meraklısı radyoyu açıyor.

— Ne havadis veriyor? Radyoda müzik dinlemiyor, havadis arıyor. İşin fenası Türkceden başka bir dil de anlamıyor amma bütün dillerden söylenen havadisleri dinliyor: — Burası Londra olacak İngilizce söyledim:

... Cemberlayn dedi. Herhalde mühim. ... Anladım anlamadım. Hitler dedi. ... Asıl mühimmi işte bu Paris, Sovyet diyor.

... Roma Pakt, dedi, sulh oluyor demek.

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Havadis meraklısı gece yarısından sonra gücbele radyodan ayrılp yatağına giriyor, uyuyor. Rüyasında kendini bir masa başında görüyor. Masada gazeteler var, ne âlâ; onları okuyacak. Birini almak istiyor gazete de masaya yapışık gibi bir türlü gelmiyor. Bir daha çekiyor, daha kuvvetli çekiyor.

— Ne oluyorsun? Uyanıyor, ne oluyorsun? diyen karısıdır. Uykusu arasında karısının geceliğinin yakasından tutmuş çekistire çekistire uyardırıştır. İSMET HULUSİ

Şehzadebaşı, Ramazan gecelerinde ne halde?

Şehzadebaşı çocukluğumdaki Direklerarası değil! Bir cadde üzerinde değişen bir devri görüyorum

Sabık Direklerarasının direkleri bir devirle beraber yıkıldıktan sonra Şehzadebaşının bir daha belini doğrultmadığını söylerler. Ben direksiz Direklerarasına yatıştım, mukayesesini ancak bu iki çağ arasında yapabilirim. Filhakika Kel Hasanın, Darülbeydi Osmaninin ve muhtelif tiyatroların iki tarafında safadizildiği Şehzadebaşı ramazan geceleri hasretle anılacak kadar hareketli, neşeli ve canlı olurdu. Aşağı yukarı her akşam Veznecilerle Saraçhanebaşı arasında Almanların garb cephesine yığıldıkları askerin yarısı kadar halk tahşüş ederdi. Sıraya dizilen faytonlardan, konak arabalarından geçmek, kalabalığı sökmek Sigfrid hattını yarmağa muadildi. Mahaza müttelikler gibi, o zaman da kimsenin acelesi yoktu. Fıstıki makam, ağır aksak piyasaya çıkılır, bu piyasada her türlü dalavere üzerinde muameleler cereyan ederdi. Aşıklar burada buluşur, birçok kimseler bu cadde üzerinde aşık olurdu.

Ramazan gecelerinde Şehzadebaşı bir hareket ve bereket panayırı idi. Kafama yılların çektiği pası kazıyınca, hatırlıyorum: Araba pencerelerinden nameler verilir; annesi, büyük annesi, komşularla bir manga halinde teferruce çıkmış küçük hanımlar ekseriya müstakbel eşlerini bu kalabalık arasında bulurlardı.

Dört bir taraftan akseden muzkaların gürültüsüne satıcıların, halkın uğultusu karışır, bu hengâme geç vakitlere kadar devam ederdi.

Şimdiki Şehzadebaşı çocukluğumda bıraktığım Direklerarası değil! Bir cadde üzerinde değişen bir devri görüyorum.

Yıllar var ki, Direklerarası, direkleri le beraber tarihe karışmış bulunuyor; bütün hususiyetleri ve hattâ muhtevaları.

Vaktâ Ramazan geceleri bu caddeden bir insan seli akıyor değil. lâkin ne bu kalabalık o eski âlemlerin tebaası, ne de caddenin bugünkü halı, o eski hususiyetleri taşıyor.

Bu sene, ümidimin hilâfına, Şehzadebaşı geceleri dehşetli kalabalık oluyor; dediler de hayret ettim. Hayretim tecessüse inkişâb ederek, dün gece beni oraya sürükledi. Hava güzel, yazdan avans almış bir gece.. her taraf elektriklerle bir donanma gecesini andırıyor.

Nağdin tiyatrosundan taşan muzka sesi caddeyi dolduruyor. Fakat hani o eski piyasalar, hani o neşeli kalabalık? Geçen senelere nisbetle kalabalığın maşallah yok değil.. ne bileyim kuru bir kalabalık.. kendi kendime daima bunu sorarım: Şu İstanbul gülmiyen insanlar memleketi mi? Adeta bir hasta evinde dolası gibi yürüyoruz. İnsanın hareket diye bazı sarhoş sululuklarını bile hoş göreceği geliyor.

Tiyatro kapılarında (Komiki Şehir)in püskülsüz fesli ibiş resimleri yok! Naşidir bile faklı bir resmini koymuşlar..

Sinemaların hoparlörleri gışeden evvel rekabete girişmişler.. biri hınsa sesli

Tino Rossi'nin bir şarkısını, diğeri Endülüs gecelerindeki bir plâğı çalıyor. Önderindeki kalabalık daha ziyade fıstıkcı, kestaneçi, simidci..

Gözüm her seneki yerinde şu kocaman atlıkarıncayı aradı. Ramazanda bu atlıkarınca Şehzadebaşının hususiyetlerinden birini teşkil eder. Fakat nedense bu sene kurulmamış.. yerinde iki tane kulübe.. Birinde ipile niyet çekiyorlar, diğeri şuh mahud çingıraklı, gürültülü, hokkabazlı hedefler.. Elli paraya tüfek attırıyorlar. Tezgâh başında oturan müsevi kızı yaklaşanlara şöyle söyleniyor:

— Bayım eliniz alışsın, şimdiden attığınız vurmağa çalışın.. butun dünya harb ediyor.. Yunun birinde asyere çağırılarsa, hazırlık olur.

Bu saçmalara iltifat edip, bir saçma atışta hedefteki hokkabazın kafasını sallatan, bir çingırak sesile beraber kazandı, ördek midir, belirsiz hayvanı yerinden oynatıp, treni tünelden çıkaranlar da eksik olmuyor.

Ramazanda Şehzadebaşının bir hususiyeti de pehlivanlardı. İki senedir bu âdet yeniden ihya edildi. Süleymaniye klübünün veznecilerdeki lokalinde profesyonel güreşler yapılıyor. Bu sene de Mülayim pehlivan, pehlivanlıktan ziyade organizatörlüğün işe yaradığını hissetmiş olmalı ki, Şehzadebaşı güreşlerine önyak oldu.

Veznecilerden Şehzadeye doğru yürüdünüz mü bir çifte nâra ve klarinet sesinin etrafı velveleye verdiğini duyacak ve göreceksiniz.. kapıda da galiba bir kibet aslı..

Yanıbaşında yüz paraya teşhir edilen «Müthiş canavar» var..

Kalabalık Şehzadebaşı vakit ilerleyince birdenbire manzarasını değiştiriyor. Saat 9 dedi mi, ortalıkta kimseler kalmıyor. Bir kısım halk eski bir alışkanlıkla Vefaya uzanıyor, diğeri bir kısmı sinema ve tiyatrolara giriyor.

Amma gelin de kahve ve gazinolara sorun!.. Tika basa, ağız ağza dolu.. hem geç vakitlere kadar.. bilmem sizin de nazarı dikkatinizi celbetti mi, on dükkânlık bir caddede her dükkân kahve.. Ramazan kahvelerden belli oluyor dersek, yanlış bir şey söylemiş olmayız.

Nusret Safa Coşkun

Çorluda Spor faaliyeti arttırılıyor

Çorlu (Hususî) — Çorluda biri Gençlerbirliği, diğeri Halkspor namile ve Halkevinin bir kolu olarak çalışan iki spor klübü vardır. İkincisi bir müddet kendi sahasında ve Trakya vilâyet ve kasabaları takımlarile futbol temasları yapmış, futbolden başka voleybol, bisikletçilik gibi sporun diğeri şubelerini de tesise muvaffak olmuştur. Yardımsızlık-

tan halen ikisi de sönmeğe yüz tutmuş bir vaziyette iken sporsever kaymakamımız Münib İban klüp idarecileriyle görüşmüş, canlı ve hareketli bir spor muhiti yaratmak için her türlü yardımı yapacağı vâdinde bulunmuştur.

Resim Halksporun eski takımlarından birini göstermektedir.

SİNEMA

Sinema yıldızlarının garib mukaveleleri

Joan Crawfordun 1,500,000 doları bulan mukavelesi bir lokantada yemek listesi üzerine yapılmış, güzel yıldız bu listenin üzerine imza atmıştır. Warner Baksterin mukavelesi ise bir otomobil tekerleğinin kanadı üzerinde tanzim olunmuştur.

Garib mukaveleler yapan dört san'atkar: Al Johnson, Alice Faye ve Jimmy Cagney, Joan Blandell

Sinema yıldızlarının film kumpanyaları ile akdeyledikleri mukavelenemeleri esaslarını teşkil eden ücretler dünyanın en yüksek ücretleri meyanında teklifi edilebilir. Fakat bu mukavelelerin melerinin muhakkak ağır başlı bir muhitte, meselâ bir noter dairesinde, bir müdiri umumî odasında imzalandığını sanmayın, hayır, hakikat hiç de böyle değildir.

Meselâ meşhur sinema yıldızlarından Joan Crawford, bundan birkaç sene evvel akdolan üç senelik bir mukavele-nameyi yemek yemekte bulunduğu sırada tetkik etmiştir. 1.500.000 dolara bağlı bulunan bu mukavele lokantanın listesinin arkasına yazılıp imza edilmiştir.

Joan Fontaine'in R.K.O. kumpanyası ile akdelemiş olduğu mukavele Hollywoodun 30 kilometre ilerisinde bulunan bir mahalde film çevrilirken bir kâğıd parçasının üzerine yazılıp imzalanmıştır. O sırada Cliff Reid ona bu kâğıdı uzatmış ve imzalamasını rica etmiştir. Joan Fontaine uzatılan kâğıdı imzaladıktan sonra radır ki muhteviyatını okumuş ve tasdik eylemiştir.

Jimmy Cagney ve Joan Blondell'i Warner film kumpanyasına bağlamış olan mukavelename şifahlı anlaşmadan sonra trenin Hollywood'a hareketi sırasında imzalanmıştır.

Warner Bakster'in mukavelenamesi dahi zikre değer bir hususiyet taşımaktadır. Old Arizona adındaki filmi çevirmek için aranan Warner Bakster bu sırada Los Angeles'de bir otomobil fabrikasının satış mağazasında satıcı bulunmakta idi. Sessiz film zamanında şöhretli bir san'atkar olan Warner Bakster, sesli filmin zuhurunun mesleğine hatime vermiş olduğunu sanmıştı. Bu yüzden kendisine gelen film kumpanyası murahhasını hiç de hoş bir suretle kabul etmedi. Elindeki vazifeyi kaçırmak niyetinde değildi. Film kumpanyası murahhası onu nihayet güçhal ile ikna edebildi. San'atkarın caymamasını temin için haftada 5.500 doları natık bulunan mukavelenemeyi otomobilin kanadlarından birinin üzerine yazdı ve Warner Bakster'e imza ettirdi.

En orijinal mukavelenemelerden birinde meşhur san'atkar Al Johnson'un mukavelenamesidir.

Bu san'atkar «United Artist» film kumpanyası mümessili Jozef Şenk'le birlikte Talm Springs otelinin damında güneş banyosu yapmakta idiler. Her ikisinin de gözlerinde siyah gözlük, uzanmış bulunuyorlardı. Şenk muhtemel bir mukavelenamenin şartlarından bahsediyordu. Mukavelename çok yüksek bir ücrette dayanıyordu. Nihayet aralarında bir anlaşmaya vardılar... Jozef Şenk hemen şu suali sordu:

— Yanında kâğıd var mı?

Fakat o sırada ortada kâğıddan da eser yoktu. Mukavelenamenin derhal imzalanmasını arzu eden Şenk, muz dolu büyük bir kese kâğıdını boşalttı, mukavelenemeyi bunun üzerine yazdı ve san'atkara imzalattı.

On beş yaşında iken macera hayatı yaşamak için babasının evinden ayrıldı. Şurada burada dolaşmış ve güç belâ ekmeğe parasını çıkarmaya uğraşmış ve az çok da muvaffak olmuştur. Onun bu muvaffakiyeti arkadaşlarının kıskançlıklarını tahrik etmiş, bu yüzden derbedeler, kavgalar hiç eksik olmamıştır. Her kavgadan sonra Field'in burnu morarmış, ezilmiş olarak ortaya çıkmıştır. Nihayet idmanlaşan bu burun, birkaç misli cesamet peyda etmiş ve sahibine bugünkü muvaffakiyeti kazandırmıştır.

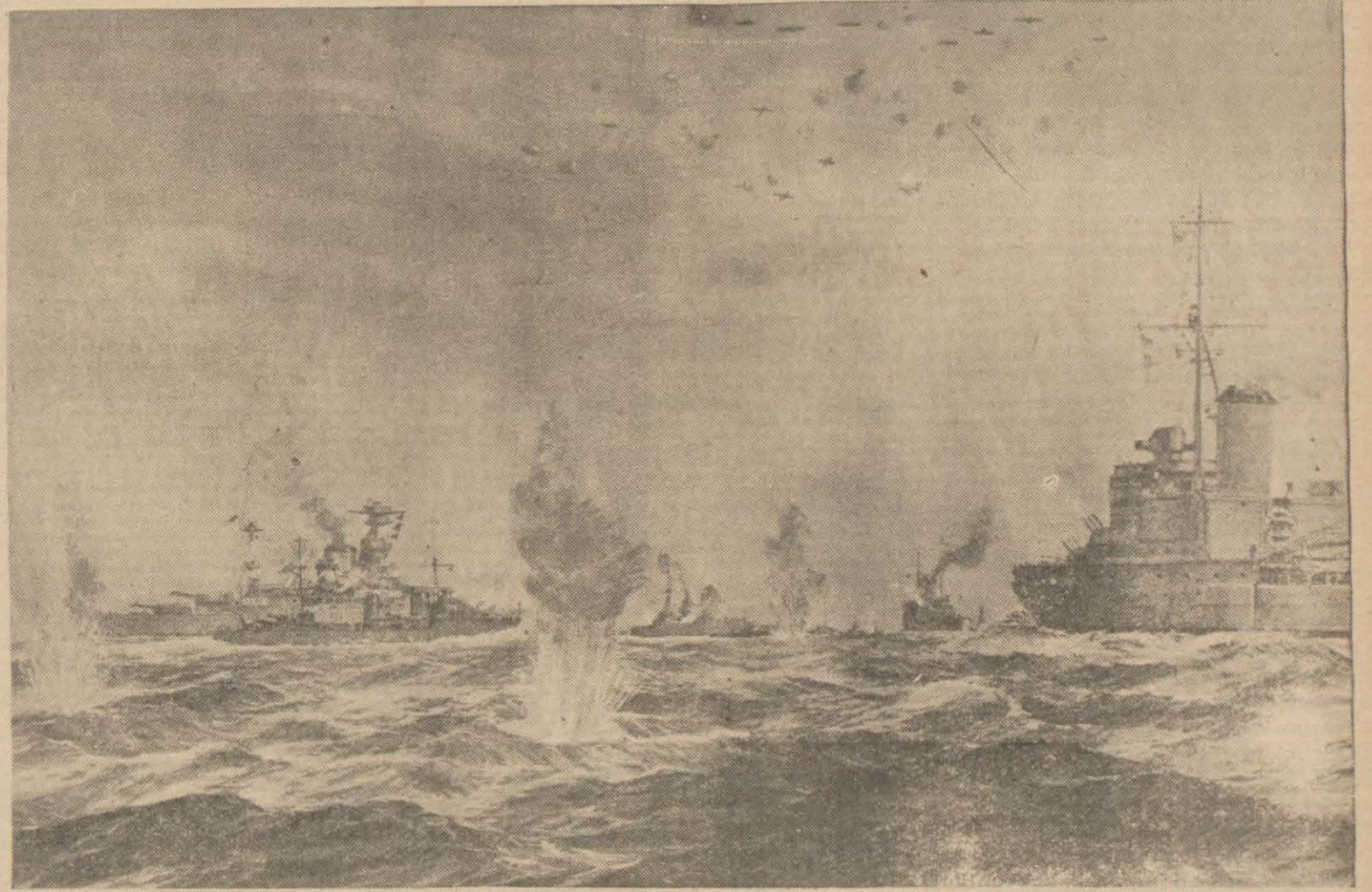
gibi itibar gördü. Teodora Chever nihayet dayanamadı ve lokantaya ne niyetle geldiğini anlattı...

Macerasını gazetelerde okuyan bir film prodüktörü onu davet etti...

Bu genç kızdan pek yakında sık sık bahsedilmeğe başlanacağını bugünden haber verebiliriz.

Alman tayyareleri mi, İngiliz dritnotları mı muzaffer olacak?

“Son Posta,, nın denizci muharriri yazıyor

Alman hava kuvvetleriyle İngiliz donanması arasında bir çarpışmayı gösterir temsili resim

Şimal denizinde Alman hava kuvvetleriyle İngiliz deniz kuvvetlerinin sık sık müsademe ettikleri görülmektedir. Bu müsademeler, Büyük Harbdenberi dedikodusu ve münakaşası süren, bir davanın tabikini temsil etmektedir. Büyük Harbde Almanlar yalnız denizaltı ve torpidoları ile İngiliz dritnotlarına taarruz ve arada mütevazın bir kuvvet nisbeti hasıl olduktan sonra kat'i neticeli bir muharebe yapmak istiyorlardı.

Bugün İngiltere ve Almanya arasında ki kuvvet nisbeti pek fazladır. Almanya ise bu fazlalığa rağmen İngiliz deniz hakimiyetini tezelzüle uğratmak istiyor. Bu hususta sadece deniz kuvvetleriyle mäsada ulaşmanın güç olacağını tahmin ederek hava kuvvetlerinin mühim bir kısmını bu işe tahsis etmek gayesini güdüyor. İşte Şimal denizinde sık sık vukua gelen müsademeler böyle bir fikrin tezahürüdür.

Harb bir silâh mücadelesidir. Devletler, maksadlarına ulaşmak için ellerinde bulunan bütün silâhlarını ortaya atmak mecburiyetindedirler. Almanların bu yüzden hava silâhlarını, gemilere karşı kullanmalarına bir şey denemez. Bununla beraber böyle bir sistem ile yapılacak harbin galibiyetle ve zaferle neticelenmesi şüphelidir.

Almanlar hava kuvvetlerinin fedakâr taarruzlarıyla Ark Royal tayyare gemisini batardıklarını iddia ettiler. İngilizler ise meselenin doğru olmadığını isbat maksadile aynı gemide ziyafet tertib ettiler. Bu münakaşaya uzayıp gitti. Mesele bu geminin batmış veya batmamış olmasında değildir. Malûm olduğu üzere harbede kaybetmek mukadderdir. Hiç kimse burnu kanamadan, tek bir silâh bile bozulmadan, ufak bir sandal bile batmadan muzaffer olmak hiç bir millete müyesser olmamış ve tarih böyle bir şey kaydetmemiştir. Bu gibi bir hâdise gayritabiidir. Bu vaziyet karşısında en çok kaybı göze alanın, kuvvetinde en çok fedakârlık ihtiyar edenin muzaffer çıkacağı bir düstur halinde kabul edilir. Mesele Ark Royalın batmasında değil, deniz hakimiyetinin elde edilebilmesindedir. Acaba Almanlar Ark Royalı hakikaten batırmış olsalardı şimal denizine hâkim mi olacaklardı?

Tarih ne kadar tetkik edilirse edilsin, istikbal harblerinde meydana çıkması muhtemel görülen bütün imkânlar ne kadar ortaya atılırsa atılsın, gene bizzat harbin doğuracağı ihtimaller tahmin edile-

mez... 1866 tarihinde Avusturya amirali Tekefod, İtalyan amirali Persano'yu, çok düm kuvvetlerle tepelediği zaman Lisa muharebesinden pek yanlış dersler çıkarılmıştı. Avusturya amirali düşmanın birçok gemisini mahmuzlayarak batırmıştı. Bu yüzden bütün deniz kuvvetleri mahmuza büyük bir kıymet vererek 1866 dan sonra inşa edilen gemilerin başlarına mahmuzlar koydular. Hülâsa gemi mahmuza bir silâh, mahmuzlamak da bir usulü harb halini aldı. Her millet bunu yaptı ve buna çalıştı. Zannederim bizim Hamidiye ve Turgudumuzda da hâlâ mahmuz vardır. Fakat 1905 de yapılan Rus - Japon mücadelesinde bu mahmuz ve mahmuzlu gemi bir kıymet ifade etmedi. Orada da başka meseleler meydana çıktı.

Bu hikâyeden, girişilen şu mücadele den de yenilikler beklemenin doğru olacağı mülâhazası çıkar. Fakat bu yeniliklerin hava kuvvetlerinin deniz silâhlarını mahvedeceği, edebileceği şekilde kabul etmek caiz olamaz. Burada biraz teknik sahaya girelim:

Deniz kuvvetlerinin kabiliyet ve kudretini ikiye ayırmak lâzımdır:

1 — Aktif: Donanmadır. Taarruz silâhıdır. Gider düşmanı arar ve bulur.

2 — Passif: Üsler, maynler, manialar, denizaltı mücadele gemileri... Müdafaa silâhıdır, düşman gelir, iş görür.

Bu iki silâhtan birincinin hazırlanma-

ması çok kolaydır. Malûm olduğu üzere bir donanmanın seferber olması ordunun seferber olmasından çok kolaydır. Halbuki denizlerde passif silâhı hazırlamak pek uzun bir zamana vabestedir. Büyük Harb de ufak bir Manş kanalının, Alman denizaltılarına karşı, kapanması işi aylarca sürmüştür.

Bu yüzden deniz kuvvetlerinin en zayıf zamanı passif silâhların hazırlanmadığı anlardır. Bilhassa zayıf donanmalarda bu iş mühimdir.

İşte İngilterenin bugünkü hali passif işlerin hazırlanmamış olmaması dolayısıyla kritiktir. Binaenaleyh Almanların, İngilizlere böyle bir zayıf anda bütün kuvvetleriyle taarruz etmeleri icab eder. Halbuki denizlerde ve havalarda Almanlardan böyle mühim bir hareket görülmemektedir. Bundan dolayıdır ki demokrat parti Almanların mühim ve öldürücü bir silâha malik olmadıkları neticesine varıyor ve Alman hava kuvvetlerinden öldürücü bir hareket ümid etmiyorlar. Bu hususta onları haklı görmek ve Almanların tek tük batıracağı gemilere bakarak yanlış hükümler vermemek lâzımdır.

Alman hava kuvvetleri, Lehistan üzerinde oynadıkları faal rolü, herhalde İngiliz donanması üstünde temin edemeyeceklerdir. Hâdisat iddiamızı takviye edecektir.

F. L.

İstiridyeye yüzünden şöhret kazanan yıldızı

Bundan üç sene evvel Hollywoodda Teodora Chever adında genç ve çok güzel bir kız gelmişti. Parasızdı, yeğâne ümidi sinema san'atkarı olmağa.

Güzelliği dillere destan olacak derece bulunuyordu. Çok azımkardı, bu sayede arasında küçük ve ehemmiyetsiz roller alıyordu. Hayatını kazanmak için ekseriya ya boğaz tokluğuna, veya yok pahasına çalışıyordu.

1939 senesi ilkbaharında bir ümitsizliğe kapıldı. Gençliğinin uçmakta olduğunu, şöhrete kavuşamadığını düşündü. Ve nihayet rete çare buldu: Ölüp gitmek. Hiç olmazsa ölümü sayesinde meşhur olacaktı. Günün birinde en güzel tuvaletini giydikten sonra, yanına çantasında ve dolabında kalan parayı aldı ve üstelik te çantasına bir zehir koydu ve apartmanından çıktı. Son defa otarık tuka basa bir yemek yemek istedi. Hollywood en meşhur lokantalarından birine girdi.

On iki istiridyeye üç küçük bir şişe şarab sipariş etti. Çantasındaki zehiri son şarab bardağı ile yuvarlamağa karar vermişti.

Fakat talihi bu sırada birdenbire döndü: İstiridyenin birini açınca hayretten donaldı... İstiridyenin içinde gayet parlak ve teatiz iki inci vardı.

Birkaç dakika evvel ahirete yolculuk etmek fikriyle çırpınan Teodora hayata yeniden bağlandı...

Diğer istiridyelerden de bir miktar inci da ha çıktı... Haber lokanta'da derhal duyuldu ve herkes onu tebriğe koştı. Araya gazete-ciler de karıştılar, resmi çekildi, mülâkâtılar talep edildi, tıpkı büyük bir san'atkar imiş

Burnu sayesinde adam olan bir san'atkar

Hollywoodda «Burnu» sayesinde büyük bir şöhret kazanmaya muvaffak olan bir tek san'atkar vardır. U. C. Field...

Burnu ile iftihar eden U. C. Field burnuna medyunu şükrandır. Bundan birkaç hafta evvel «Bir namuslu adamı aldatamazsınız!» adında büyük bir film çevirmekte olan bu san'atkar bu husustaki bazı gençlik hatıraları anlatmaya koyulmuştur.

On beş yaşında iken macera hayatı yaşamak için babasının evinden ayrıldı. Şurada burada dolaşmış ve güç belâ ekmeğe parasını çıkarmaya uğraşmış ve az çok da muvaffak olmuştur. Onun bu muvaffakiyeti arkadaşlarının kıskançlıklarını tahrik etmiş, bu yüzden derbedeler, kavgalar hiç eksik olmamıştır. Her kavgadan sonra Field'in burnu morarmış, ezilmiş olarak ortaya çıkmıştır. Nihayet idmanlaşan bu burun, birkaç misli cesamet peyda etmiş ve sahibine bugünkü muvaffakiyeti kazandırmıştır.

gibi itibar gördü. Teodora Chever nihayet dayanamadı ve lokantaya ne niyetle geldiğini anlattı...

Macerasını gazetelerde okuyan bir film prodüktörü onu davet etti...

Bu genç kızdan pek yakında sık sık bahsedilmeğe başlanacağını bugünden haber verebiliriz.

Umumî Müfettişler ve Valilerin toplantısı

Dahiliye Vekili Faik Öztrakın riyasetinde umumî müfettişler ve valilerin istişaretiler toplantısı yapılmıştır. Resimde Dahiliye Vekil, umumî müfettişler ve valiler görülmektedir.

«Son Posta» nun zabıta romanı: 29

KAÇAN ÖLÜ

Nakleden: Hatice Hatib

Ekspresle gelen yolcular

Avukatı hürmetle selâmlıyarak nöbeti başına gitti.

Burly kendini çok yorgun hissediyordu. Yolun ortasındaki sıralardan biri üzerine oturdu. Onu böyle bitkin bir hale getiren biraz evvelki çalınca koşusu değildi. Bu daha mühim, daha korkunç ve daha üzücü bir şey idi.

— Aşkın ölümü, diye düşündü. Sonra acı acı güldü. Günün birinde Eve'yi bir polise takib ettireceğini hiç düşünmemişti.

— Ne yapalım, diye düşünüyordu. Şimdi artık her şey bitti. Şu Marraud'yu neden tanıdım. Bundan yirmi dört saat evvel hayatından memnun, müvazenede bir adamdım... Sonra bir dolap içinde bir ölü bulundu ve ben güzel bir genç kız tanıdım. Ölüm ve aşk...

Polisin sözleri beynini tırmalıyordu:

«Edindiğim kanaat bu kadının öldürülmüş olduğu merkezindedir.» O, bu kelimelerin hakiki manasını ancak şimdi anlıyordu, kim bilir? Belki bu polisin hakkı vardı. Acaba avukat müvekkilini müdafaa edebilmek için adaleti aldatmış mı idi? Kadın doktor Jourdain'i öldürmüştü. Şimdiye kadar bu hiç aklına gelmemişti. Fakat şimdi bu fikir beyninden çıkmıyordu. Matmaz Jourdain öldürülmüştü. Şimdi bir fikri sabit halinde bunu düşünüyordu.

Burly oturduğu sıradan kalktı. İçinde yürümek arzusu vardı. Aklını kaybetmekten korkuyordu. Birini bulmak ona bütün bunları anlatmak arzusu için kemiriyordu. Düşündüklerini, şüphelerini, sırrını anlatmak istiyordu. Birden aklına sabık haydut Gomar geldi.

«Onunla hemen konuşmalıyım?»

«Acaba Gomarı şimdi nerede bulabilirim?» Onun bulunabileceği her tarafı dolaştı. Hiç bir yerde yoktu. Marraud'nun Belgrad sokakındaki evinde bulunabileceğini düşündü.

Belgrad sokakına doğru yürürken mütemadiyen Eve'yi düşünüyordu. Onun mücermitliğine tamamilen kanaat getirmiş olduğu halde içinde dayanılmaz bir arzu ile bu kanaatin aksini isbat edebilecek, hiç olmazsa akla getirebilecek bir delil, bir işaret arıyordu.

Tam evin önüne geldiği zaman köşeden bir taksinin kıvrıldığını gördü. Araba Zanette'nin evleri önünde durmuştu. İçinden elinde bir valiz taşıyan Zanette'le genç bir kız imişlerdi. Bu genç kız Eve'di.

Burly onların kapıdan kaybolmalarını beledi. Sonra tekrar hareket etmeğe hazırlanan taksiyeye koşarak şöförün yanına oturdu. Şöför bu garib tavrılı adama biraz emniyet-sizlikle bakıyordu. Burly:

— Yüz frank kazanmak ister misiniz? diye sordu.

— İşine göre. Bu yüz frangı kazanmak için ne yapmamı istiyorsunuz?

— Korkmayın, size fena bir sev yaptıracağım. Sizden sadece bir malumat talep edeceğim. Bu talep edeceğim malumat belki bir insanın hayatının kurtulmasını temin edecektir. Şimdi indirildiğiniz müşterileri neveden bindirmiş idiniz?

Birkaç saniye tereddüt eden şöför:

— Bundan size ne? dedi. Şimdi hemen otomobilinden ininiz. Yoksa ilk rasgeldiğim polise sizi teslim ederim.

Parmağı ile karşılıklı yolun ortasında nokta beldiven polisi işaret etmişti.

Burly hiçbir şey söylemeden cebinden portföyünü çıkardı. İçinden aldığı yüz franklık bir kâğıdı şöförün eline sıkırdı:

— İsterseniz polisi çağırınız. Fakat iste evrakına bakınız. Ben avukatım. Sizden bu malumatı da avukatlık sıfatım ile istiyorum. Onları buraya Lyon garından getirmiyor musunuz?

— Evet.

Şöför cevap vermeden evvel avukatın kartına bir göz attı:

— Evet, onları Lyon garından alarak Belgrad caddesinde getirdim. Lyon ekspresi ile geldiler. Onlar hakkında başka hiçbir şey bilmiyorum.

— Çok teşekkür ederim, dostum, teşekkür ederim...

Otomobilinden atladı. Yüzü memnuniyetten aydınlanmıştı. Doğruca Gomarın meyhanesine kostu. Sırtından büyük bir yük atmış gibi kendini ferahlamış hissediyordu. Şöyle düşünmekte idi:

— Eve, istasyonda imiş. Herhalde Zanette programını değiştirerek ekspresle geleceğini ona telgrafla bildirmiş olacaktı. Eğer Eve garda eniştesini bekliyor idi ise aynı zamanda apartmanda bulunamaz. Binaenaleyh ö-nünden kaçmış olan genç kız o olamaz.

Onu asıl teskin eden şey Eve'nin üzerinde kahverengi bir elbise ve başında da aynı renkte bir hasır şapka bulunması idi. Halbu-ki kaçan kadının üzerinde gümüş renkte bir elbise vardı. Demek ki bu kadın Eve değildi. «Allah çok şükür...» diye düşünüyordu.

Memnuniyet içinde meyhaneden içeriye girdi. Patron orada yoktu, fakat bir haber beklemişti. Tezgâhtaki garson:

— Doktor Marraud'nun oteline telefon ettiliz, ded'

Gomar telefonda:

— Hemen geliniz, diyordu. Fakat acele ediniz, yarım saata kadar buradan gitmek mecburiyetinde kalacağım.

— Daha uzun konuşmadan telefonu kapattı. Burly otele geldiği zaman söyleyeceklerini hemen söylemedi. Doktorun odasında hakiki bir erkâniharbiye heyeti toplanmıştı. O da Marraud ile Gomarın başka büyük Charlot bulunuyordu. Bu insan azmanı doktorun yanına yatağı üzerine oturmuştu. Bunlardan başka Micky ile Polonyalı da orada idiler.

(Arkası var)

Almanların bize vermedikleri denizaltı mayna çarpıp batmış

(Baştarafı 1 inci sayfa)

yapıldığı malumdur. Almanyada yapılan denizaltılardan Saldıray memleketimize getirilmiş, Batıray ise harbin bitmesi üzerine Almanyada kalmıştır.

İngiliz ve Fransızlar Almanyaya karşı harp ilan ettikten sonra Almanlar Batıray denizaltı gemimizi deniz kuvvetlerine ilhak etmişlerdir. Şehrimize gelen haberlere göre Batıray açık denizlerde yaptığı bir sefer esnasında bir mayna çarpmış ve batmıştır.

Almanya Holandayı işgal mi edecek?

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Bundan sonra telefon muhavereleri askeri kontrola tabi tutulacaktır.

Holanda işgal mi edilecek?

Amsterdam 26 (A.A.) — Telegraf gazetesinin Newyork muhabirinin yarı resmi bir Amerika kaynağından öğrenerek bildirdiği - ne göre, Holandanın Almanlar tarafından işgali endişesi Amerika efkârı umumiyesini pek ziyade rahatsız etmektedir.

Muhabir, B. Ruzveltin Finlandiya lehindeki müdahalesinin Almanyaya bir ihtar teşkil etmesi icabedeceğini ilâve ediyor.

Gazete, bu telgrafın altında neşrettiği bir notta Holandanın işgalini zannettirecek hiçbir emare mevcut olmadığını bildirmektedir.

Alman gazetelerinin hücumları

Amsterdam 26 (A.A.) — Alman gazeteleri, Almanyaya komşu olan bitaraf memleketlere karşı tehditleri tekrar ediyorlar.

Ezümle Berliner Börsen Zeitung gazetesi diyor ki:

İngilterenin yanında yer alan herkes, milletine karşı deruhde ettiği mes'uliyetin genişliği hakkında hiçbir şüphe taşıyamaz.

Algemeen Handelsblad gazetesinin Berlin muhabiri, bitarafa yapılan bu ihtarı kaydederken, bunun açık bir tehdit olduğunu ve Almanyanın «bitaraf» kelimesine 1914 tekinden başka türlü bir mâna verdiğini anlatma matuf bulunduğunu bilhassa tebarüz ettirmektedir.

İngilterede bir buçuk milyon asker hazır

(Baştarafı 1 inci sayfa)

20-25 yaşındakilerin müraacaatı kabul olunacaktır. Seviyat, Teşrinisaninin 15 inde başlayacaktır. Şimdiye kadar silah altına alınan ve muntazam surette talim gören askerinin sayısı 1 buçuk milyondur.

Bahriye nezareti, Kent sahili açıklarında bir Alman tahtelbahirinin iskeletini bulmuş olduğunu bildirmektedir.

Hava nezareti de, son defa ticaret gemileri kafilisine yapılan hava akını neticesinde 7 Alman tayyaresinin tahrir ve imha edildiğini tashih etmektedir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşı: (Üniversite), Eminönünde: (Bensason), Aksarayda: (Eşref), Alemarda: (Abdülkadir), Beyazıdda: (Cemil), Fatihde: (Vitali), Bakırköyünde: (Merkez), Eyübdde: (Eyübsultan).

Boğazi cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Galatasaray, Garib), Cümhuriyet caddesinde: (Kürçüyan), Fıruzağada: (Ertuğrul), Şişli: (Asım), Taksimde: (Kemal), Beşiktaşta: (Vidin).

Boğaziçi, Kadıköy, Adalarlıkiler:
Kadıköyünde: (Sihat, Rifat), Üsküddarda: (İttihad), Sarıyerde: (Nuri), Adalarda: (Şinasi Rıza).

Türk-İngiliz-Fransız malî müzakereleri yakında sona eriyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

yasta devam etmektedir. İngiliz bölge - sindeki müdafaa hatları mütemadiyen takviye edilmektedir.

Tayyare taarruzları

Muharebe tayyareleri tekrar faaliyete geçmişlerdir. Avam Kamarasına malûm olduğu üzere, Alman bombardıman tayyareleri 21 Eylülde sabahleyin çok erken doğu sahili açıklarında bir kafilye taarruz etmişlerdir.

Mevcut bombardıman tayyarelerinin adedi altı idi. İkisinin tahrir edilmiş olması muhtemeldir. Öğleden sonra bombardıman tayyareleri, biri 12, diğeri 9 tayyare ile mürekkep iki grup halinde tekrar taarruza başladılar. Bunlardan da dördü, hattâ beki beşi tahrir edilmiştir. Ertesi gün iki bombardıman tayyaresinden biri Kafilye yakınında, Saint Abbs kalyalı civarında düşürülmüştür.

Düşman tayyareleriyle çarpışmak üzere bizim tayyarelerimizden hiç birisi kullanılmamıştır. Kafilenin refakat gemileri bu işe kâfi gelmiştir. Gerek refakat edilen gerek refakat eden gemilerden hiç birisine düşman tarafından isabet vâki olmamıştır.

Tahrir edilen tahtelbahirler

Sahil kumandanlığı devamlı surette faaliyettedir. Bazı defalar bu faaliyet fevkalâde bir manzara arz etmekte ve tamamilen göze çarpmaktadır. Bazı defalar kin senin dikkatini celbetmemekle beraber daha az müessir değildir. Bu hafta zarfında birkaç muvaffakiyet kazandı. Tayyarelerimiz denizde gemi kafilelerimiz tehdit eden mayınları vaktinde keşfederek tehlikenin önüne geçtiler. Yedi Alman denizaltı gemisi görüldü. Bunlardan dördüne taarruz edildi. Bu dört denizaltı gemisinden hiç olmazsa birinin ağır hasara uğradığı muhakkaktır. Diğer bir denizaltı gemisi de tayyarelerin hâdisesine mahalline celbettiği harp gemileri tarafından tahrir olunmuştur.

Muharebe başlamadan birkaç gün evvel vazife basına geçip devamlı surette uyanık bulunmakta olan tayyare dâfi topçularımızın kavda değer faaliyetini de sevincele yâdederim.

Rosvth ve Scapaflovdaki topçularımızın iki Alman bombardıman tayyaresi düşürdükleri ve diğerlerini de memleket üzerinde uyanık bulduğumuz da mâni oldukları muhakkaktır.

Deniz harbindeki üstünlük
Denizde Almanlar denizaltı harbinin siddetlendirmişlerdir. Bunu beklemekte idik. Sizi temin ederim ki, bu sahada da düşmana nazarın üstünlüğü muhafaza etmekteyiz. Düşman talihin yardımile bir iki muvaffakiyet kazanmıştır. Fakat muharebenin başlangıcında torpillere bildirdiği miktarı bir daha elde etmeye muvaffak olamamıştır. Denizaltı gemileri üslerinden ve deniz volarının birleştiği munta-kalardan zittikce daha uzaklarda faaliyette bulunmaya mecbur olmuşlardır. Bu suretle denizaltı gemilerinin faaliyet sahalarında ticarî seferler yok gibidir. Düşman denizaltı gemilerinin tahririnde gündün güne elde etmekte olduğumuz daha büyük muvaffakiyetler günün birinde ticaretimizi tehdit eden bu silâhın ortadan böhütün kaldırılabilceğine dair bize ümit vermektedir.

Bundan sonra son günlerde bes İngiliz vapurlarının batırıldığı haberinin doğru olup olmadığını bir çok mebuslar tarafından sorulmuştur. Çemberlayn demiştir ki:

Batırılan ve zapt edilen gemiler
Bu batırılan vapurlardan biri Doç-lan namındaki Alman cev kruvazörü tarafından bir müddet evvel batırılan İsto Nevato gemisidir. Fakat bunu da yeni öğrendik. Beş vapurun tonaj mecmuu 22.715 tondur.

Diğer taraftan bir çok Alman vapurları deniz kuvvetlerimiz tarafından zapt edilmiştir. Bunlar 2863 tonluk Föbus, 5896 tonluk Glarva, 1375 tonluk Buvarka, 5864 tonluk Poseidon ve 6369 tonluk Bis-kave vapurlarıdır. Aynı zamanda 4574 tonluk Çongenhavn vapurunu da takip ettik. Fakat süvarisi gemiyi bize bırakmaktan batırmayı tercih etti. Düşman bu suretle cem'an 33 bin ton, vâzen bindi bin ton fazla kaybetmiş oldu. Bu rakamlar bahri sanimetreler mahkemesince kontrol edilmelidir.

Alman denizaltılarının gayri meşru hareketi

Şurasını kaydetmek gerektir ki, Alman denizaltı gemileri, zittikce daha gayri meşru şekilde hareket etmektedirler. Gemileri, habersizce batırmayı usul ittihaz etmişler denilebilir. Ekseriya batırılan gemilerin yolcuları ve tayfası, ufak tekneler içinde dalgaların keyfine terk edilmektedir. Bilhassa, Yorkshire vapuru batması asker karıllarla, asker çocuklarının ölümlerine sebep oldu. Bu kadınlar ve çocuklar Uzaksarktan memlekette dönyüyorlardı. Buna benzer diğer bir vak'a da, Bretagne Fransız vapurunun batmasıdır. Bu vapur da habersiz batırılmıştır. Vapurda pek çok kadın ve çocuk vardı. Bunlardan 14 kişi kayıptır. Bu al-cakça harbediş tarzını takbih için kâfi derecede kuvvetli kelime bulamayacağız (alkışlar).

Türkiye ile muhade
Bundan evvelki beyanattımdanberi ha-

rici siyaset sahasındaki en şayanı dikkat hâdises, Türkiye ile muahedenin imzalanmasıdır (siddetli alkışlar). Muahede, Büyük Britanyanın ve Fransanın her tarafında çok derin bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu muahedenin dünyanın diğer pek çok yerlerinde de aynı derecede memnuniyetle karşılanmış olduğunu öğrenmek bize büyük bir cesaret vermiştir. Bu memnuniyetin sebebi hiç şüphesiz şudur ki, bu muahedenin hiç kimseyi tehdit etmiyen ve yegâne hedefi tecavüze karşı mukavemet göstermekten ibaret bulunan bir müdafaa vasıtası olduğunu bütün dünya anlamıştır. Bu muahede ile, İngiliz milletinin ve Türk milletinin, adaletin mes'uliyetini müştereken taşımakta bulunmaları bizi iftihara sevk etmektedir. O Türk milleti ki yurdserverliği ve doğruluğu hürmete layıktır. Bunlar, bizim daima taziz ettiğimiz hasletlerdir. (Sürekli alkışlar).

Türkiyeye malî ve iktisadî yardım

Bu vesileden istifade ederek meclise şunu da arz edeyim ki, majeste İngiliz kralının hükümetile Türk ve Fransız hükümetleri bir müddettenberi Türkiyeye malî ve iktisadî yardım meselesini müzakere etmektedirler. Bu yardım bilhassa harb malzemesine mütealliktir. Bu hususta, Londrada, bir Türk askeri heyeti ile konuşmalar yapılmaktadır. General Orbay İngilterede aramızda görmekle büyük bir zevk duydu. Görüşmeler açık ve samimi bir hava içinde cereyan etmekte ve neticelenmek üzere bulunmaktadı.

Ümid ederim ki, faydalı ve müessir bir netice elde edilecektir.

Ribbentrop'un nutku

Berlinin, 12 Teşrinievvel tarihli beyanatında izah ettiği vakialar hakkındaki Alman hükümeti noktalı nazarına dair hiç bir işarda bulunmadığını, geçen hafta Avam Kamarasında bildirmiştim. Bugünlerde, Berlinde, Nazi sefleri arasında uzun istişareler yapıldı. Muhtemeldir ki, Alman hariciye nazırı tarafından söylenen nutuk, bu görüşmelerin neticesidir. (Gülüşmeler). Alman nazırının bu nutkunda müteaddid teferrihati tefsir edersem, Avam Kamarasına vakit kaybetmiş olmaz mıyım? (Gülüşmeler). Ribbentrop'un hakikati tahrir etmiş olmasın: İngilterede hiç kimseyi hayrete düşürmez.

Von Ribbentrop'un dünyadaki bitaraf müzahidleri aldatmak teşebbüsünde de muvaffak olamadığına dair elimizde birçok deliller vardır. Doğrusu ben şu ümid besliyorum ki, Almanyadaki bütün imhalar ve tahriflere rağmen, hakikatin nerede bulunduğu gören müşahidlerden birkaçı hâlen mevcuttur. (Alkışlar).

Harbi kim istedi?

Hatibin başlıca tezi şu idi: Harbi İstiyen ve fertibilyen Almanyaya değil, İngilteredir.

Bütün dünya biliyor ki bu doğru değildir. (Alkışlar). Bütün dünya biliyor ki, harbe mâni olmayı İngiltere hükümeti kadar şiddetle istemiş ve sulhü siyanet etmek için onun kadar muhataralara atılmış hiçbir hükümet yoktur. (Alkışlar).

Vesikalar

Harbin sebebine müteallik olan esaslı bütün vesikalar tam bir samimiyetle neşrettiler. Hâdiselere göre hakkımızda hüküm verilmemesinden ve bitaraf müşahidlerin azim ekseriyetinin lehimize olmasından memnunuz.

Neville Henderson, Berlindeki misyonuna dair verdiği son raporda von Ribbentrop'un, Hitleri Polonya aleyhindeki kararlarını vermeğe teşvik ettiği zikretmektedir. Von Ribbentrop, İngilterenin harb etmeyeceğini, Hitler'i, son dakikaya kadar ikna çalışmış. İngiliz siyasetinin 1933 tenberi, Almanyaya aleyhine harb hazırlamaktan ibaret olduğunu söyleyen de, şimdi aynı adamdır. (Gülüşmeler, alkışlar).

Müstakbelin tarihçileri tarafından tetkik edilecek meselelerden biri şu olacaktır: Von Ribbentrop'un, gerek bizim siyasetimizi, gerek İngiliz milletinin seciyesini anlamak hususundaki kabiliyetliliği, devrimizin büyük hâlesinde ne dereceye kadar âmil olmuş - tur?

Alman hariciye nazırının nutkuna dair birşey daha söyleyeceğim. Öyle görüyoruz ki, von Ribbentrop, Sovyet Rusyayı, Britanyaya İmparatorluğu aleyhindeki harbe istişare davet etmek arzusundadır. Nasıl ve ne dereceye kadar muvaffakiyet ihtimalle?

Von Ribbentrop, 1936 senesinde İngiltereye ilk geldiği zaman matbuata verdiği beyanattan alınmış iki sözünü müsaadenle okuyayım. Komünist meb'us Gallacher, başvekilin sözünü keserek:

Ribbentrop kimin gözdesidir?

O tarihte, «Ribbentrop sizin gözdenizdi» demiş, işçi partisi meb'usu Mac Gaven: «Şimdi de sizin gözdenizdi» diye mukabele etmiştir. (Sürekli kahkahalar).

Çemberlayn, Almanyanın Büyük Britanya ile dost görünmek istediğini söylüyor. Ben zannediyorum ki, İngiliz milleti de Almanların dostluğuna talibdir.

Führer istiyor ki, Avrupa için olduğu kadar Britanya İmparatorluğu için de yegâne hakiki tehlike, komünizmin, bütün hastalıkların en müthiş olanı bu hastalığın etrafı yayılmasıdır. (Gülüşmeler). Çünkü insanlar, tehlikeyi, iş isten geçtikten sonra idrak ederler. (Gülüşmeler).

Öyle anlaşılıyor ki, von Ribbentrop'un nut-

kundan, Alman hükümetinin, benim 12 Teşrinievveldeki teklifim üzerine, bir tercih yapmağın neticesini çıkarmaya davet ediyoruz. Alman hükümeti bu tercihin sonuna kadar mücadele etmek ve mücadeleyi bütün kuvveti ve bütün enerjisiyle yapmak olduğunu bildiriyor.

Almanya verilecek tek cevabımız

Eğer kararı hakikaten böyle ise ona verecek bir tek cevabımız vardır ve bu cevabı vereceğiz.

Fakat Almanyaya meydan okumuş, İngiltere değildir. Müteaddid ihtarlarımızı kuşak asmayıp, taarruz üstüne taarruza bulunarak, bizi silâha sarılmaya nihayet mecbur eden, Alman hükümetinin kendisidir. Sözdünden dönen, öteki milletlerin hukuku ve hürriyetini ihlal eden, Alman hükümetidir. Bu harbin mes'uliyeti ve akibetlerini yüklenmek mecburiyeti, sözdünden dönen, öteki milletlerin hukukunu ve hürriyetini ihlal eden Alman hükümetine racidir.

Lord Halifaksın beyanatu

Londra 26 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Lord Halifax, Lordlar Kamarasında son Türk - Rus müzakerelerinden bahsederek demiştir ki:

Müzakerat görünüşte, müsbet hiç bir netice vermemiş olmakla beraber, her iki hükümet, an'anevi dostluklarını ilâh etmişler ve umumî surette münasebetlerine hâle gelmediğini bildirmişlerdir. Bu iki büyük komşu arasındaki iyi münasebetlerin devam ettirilmesi görmek arzusunda bulunan İngiliz hükümeti için bu, büyük bir memnuniyet vesilesidir, kaldı ki, şimdi, bizi Türk hükümeti hususî surette münasebete götüren Türk - Fransız - İngiliz anlaşmasını akdetmiş bulunuyoruz.

Sağlam bir garanti

Lord Halifax, Türkiye ile yapılan anlaşmadan bahsederek bu anlaşmanın, Büyük Britanya ile Türkiye arasında, uzun sene lerdenerberi mevcut el birliği arzusunun fillen tahakkuk ettirmiş olduğunu ve dünyanın bu kısmında tecavüze karşı sağlam bir garanti teşkil ettiğini söylemiştir.

Britanya hükümeti tarafından akdedilen diğer anlaşmalar gibi bu anlaşma da sırf tedafüldür. Hiçbir devleti istihdaf etmediği gibi, hiç bir devletin meşru menfaatlerini tehdit etmemektedir ve ancak bir tecavüz vukuunda harekete geçebilecektir. Türkiye ile Büyük Britanyanın müşterek ve birbirini aynı menfaatleri ihtiva eden hedefler için müsavi şartlar dahilinde birleşerek aksettikleri anlaşmanın müteakibi ve esaslı mahiyetini tebarüz ettirmek istiyor.

Çemberlayn'ın Avam Kamarasındaki beyanatında olduğu gibi, Lord Halifax da Türkiye ile yapılmakta olan iktisadî ve malî müzakereleri mevzu bahis etmiş ve müzakere edilmekte olan bütün meseleler üzerinde General Orbay ile arkadaşlarının gösterdikleri anlayış eserini sıtayışle anmıştır.

«Atatürkün üstad eli»

Lord Halifax, Büyük Britanyanın, Türkiye dostluğuna verdiği büyük kıymet belirttikten sonra şu sözleri ilâve etmiştir:

Türkiye tarafından son seneler zarfında başarılan terakikilleri hepimiz derin bir takdirle takip ettik. Milletimiz, Türk irkının yüksek meziyetlerini ve seciyesini takdir etmekte her cihette haklıdır ve iki memleket arasında devamlı dostluk esasına dayanan temenni ettiğimiz münasebatın yeniden tesisini, hepimize büyük bir memnuniyet bahsetmektedir. Türkiye ile dostluğumuzun, Kemal Atatürkün üstad eline atılan temelleri, İnançının münevver idaresi altında, durmadan inkişaf etmiştir.

Ribbentrop'un nutku

Lord Halifax, Ribbentrop'un nutkundan bahsetmiş ve demiştir ki:

İngiltere ile Fransanın arasını açmak için yapılan bu teşebbüsten daha beceriksizini asla görmedim. Fransa ile aramızdaki itimad hiç bir zaman bu derece tam ve samimi olmamıştır.

Rusyanın vaziyeti

Halifax, Sovyetler İttihadı hakkındaki beyanatında, Sovyet hükümetinin Baltık devletlerine karşı olan son vaziyeti endişe uyanıcıdır ve bu endişenin sadece, en yakın alakadarlar muhitine münhasır kalmadığını söyleyerek demiştir ki:

İndas edilen vaziyet hiç de aydınlık değildir. Sovyet Rusya ile Finlandiya arasındaki müzakerelerin mahiyeti, elbetteki, sarıhtır. Sovyet Rusya ile Finlandiya arasında, tashihî imkânızsız hiçbir menfaat ihtilâfı bulunamaz ve bundan dolayı, İngiltere hükümeti Finlandiya - Sovyet müzakerelerinin bir neticeye bağlanabileceği ümidini beslemektedir.

21 Amerikan vapuru muayene edildi

Vaşington 26 (A.A.) — Hariciye Nezareti tarafından bildirildiğine göre, 1 Eylülünden beri muharibler 21 Amerikan vapurunu muayene etmişlerdir. İngilizler 12, Fransızlar 6 ve Almanlar 3.

Posta başmüfettişleri

Ankara 26 (Husulî) — Posta Umum Müdürlüğü başmüfettişliklerine muhasebat divanı murakiblerinden Şükrü Tevfik, Millî Müdafaa Vekâleti deniz muhasebe müdürü İbrahim Arsan tayin edilmişlerdir.

KARA KULE

18 nci asırda İstanbul'a gelen Bohemyalı
Baron Wratislaw'ın hatıraları: 81

Türkçeye çeviren: Süreyya Dümen

Pişdar kolu

O sevincin sevkiledir ki şimşek gibi Stradanın boynuna atılmış ve gözlerimizden meseret yaşları akıtarak onu öpüş sağnağı altında bırakmıştı.

Stradanın sayarak teslim ettiği paraları ebebe atar atmaz, onun hazırladığı yemek ve içkiyi ihmal ederek, tıpkı kafesindeki kağama muvafık olmuş bir kuşun başka bir dala konup ta hürriyete kavuşmaktan mütevellid bir sevinçle şakması gibi, biz de kendimizi sokağa atmıştık.

Artık sevincimizden kabımıza sığamıyor, şu kadar yıllık karanlık ve korkunç bir maziyi, o mazinin bütün acıklarını unutmuş, sevinerek, gülerken zindana gidiyor ve buraya biran evvel varmak için o anda kanadınıp uçuşu arzu ediyorduk.

Bu arada, bittabi, bütün ümidlerimizin artık kat'î olarak kırıldığı zamanda; samedanî lütünü bizden diriğ etmeyen Cenabıhakkı şükranlarımızı sunmağı unutmuyorduk.

Hisara varınca koşu koşu ve meserretle gülümseyen bir çehre ile ağayı görmeğe gittik. Bizim, evvelki Galata dönüşlerimizin tamamen aksine olarak gözlerimizizin sevinçle parlamakta ve yüzlerimizin neşesi ile gülümsemekte olduğunu görünce parayı bulduğumuz tabiatile anlamış ve bunu nasıl ve nereden tedarik ettiğimizi sormuştuk.

Ağanın elini öptükten sonra, iki yüz düka altınını ihtiva eden keseyi ağanın eteğiğine attık... Ve bir daha biz, zindana sokmamasını ve diğer arkadaşlarımızın da derhal hürriyetlerinin fidesini yalvardık.

Dizdar ağa, altınları birer birer sayıp teşekkürle kabullendikten sonra elleri başımızı sıvazlıyor ve vâdimizi, sözümlü - elhak - yerine getirmiş olmakla çok iyi bir iş yapmış olduğumuzu ve bizi her suretle affettiğini beyan ve prangalarını, zincirlerini hemen ref'i emrini veriyordu. Adamlarına verdiği bu emirden sonra ertesi gün de hepimizin zindandan çıkarılarak Galatadaki İngiliz elçisine tevdi edileceğimizi vâdediyordu.

Hakikaten o gün - ve derhal - çingene demirciler tarafından ayaklarımızdaki prangalar çıkarılmış ve bu vehile hepimiz zincirlerimizden boşanmıştık!

Eh! Herkes tasavvur ve tahayyül edebilir ki bütün gece, sevinçten ve neşeden, gözümü zü yummamış ve daha gecedan partılarımızı topharak sarıp sarmalamıştık. Bir kısmını da bizden sonra deride kalacak olan zavallı dört tutsak arasında taksim etmiştik.

Bu zavallı dört felâketde hem bizim kurtuluşumuza seviniyorlar, hem artık kendileri için bir kurtuluş ümidi olmadılarından ve daha uzun zaman bu sefalet içinde kalacaklarına emin olduklarından o günkü ve yarınki hallerine acı acı ağlıyorlar ve eğer selâmetle ana vatana kavuşursak, Türk esirlerle mübadele suretile, bu elemengiz zindandan kurtarılmalılar zımnında imparator hazretleri nezdinde - kendi namlarına - yalvarmamızı diliyorlardı. Onların bu dileklerini yerine getireceğimize dair kendilerine söz verdik. Bu bedbaht esirler şunlardı:

Eğri garnizonundan mülazim Balak Dak İstvan ki bu çok bahsız adam bu zindanda on dördüncü senesini idrak ediyordu.

Hüsnar Mathias, hancr Christopherden ibaret üç Macarla bir Almandı. Bu da Hurvasta kâin Wysyne hisarında mülazim olarak bulunmuştu.

Ciddi, ağır başlı, terbiyeli, hürmetkâr bir erkeğe yakışacak şekilde, vücudümü vücudünden uzak tutarak, aramızdaki mesafeyi asla kaybetmiyerek onu kollarının arasında, musikinin nağmelerine uyarak gezdiriyor, dum. Konuşmuyorduk. Gözlerini kapamış, kendisini tamamen bana bırakmıştı. Hafif bir suretle yana eğmiş olduğu başı sanki kolunun üstüne düşecek gibi idi. Büküm büküm saçların zarif bir şekilde çerçevelediği yüzü gittikçe lâhî bir mana alıyordu. Şöyle böyle iki yıldır tanıdığım bu kadının çehresindeki çizgilerin bu kadar ince, şifirli, güzel ve hoş gider bir şekilde olduğunu nasıl olup ta şimdiye kadar farketmemiştim... Uzun kırıklarının gölgeleri hususi bir ifade taşıyordu. Burun kanatları cins bir kırağın heyecanını hatırlatan bir ırpırma ile hafif hafif kıpırdıyordu. Güzel yüzünde sanki büyük bir san'atkarın hususi itina ve aşkı ile, ehemmiyet vererek, uğraşarak çizmiş olduğu güzel dudakları, taze, lâtif, canlı, arzulu ve cazibeli.

Dansa devam etmek için lâzım olan kuvveti güç buluyorum; musiki bitti ve beni herkesin ortasında kezape olmaksızın kurtuldum.

Beni elimden kaptıya doğru çekerek: — Düşariya çıkalım.

Dedi. Birlikte yürüyerek kalabalığın uğultusundan ayrıldık. Sis mi dağılmış, vapur mu sisi yararak geçip gitmiş, onu arkada bırakmış, bilmem; tekrar güneşli havaya kavuşmuştu. Gök denize kadar inen mavi bir fon, Gelibolu sırtları onun üstünde dekor gibi duran ve gittikçe koyulaşan gölgeler... Akşam oluyor.

— Düşüncelisiniz.

Ertesi günü, ki Saint Petro ve Saint Paul yortularına tesadüf ediyordu, bu zindanda kim bilir daha ne kadar ızdırab çekecek olan bu dört felâketde ile, göz yaşları içinde, vedalaştık ve içinde gün hesabı tam iki yıl, beş hafta kaldığımız ve bu çok karanlık (Kara Kule) yi terkettik.

Zulmetengiz zindandan çıkınca ilk işimiz ağanın nezdine gitmek oldu. Gerek kendisine, gerek maiyetindeki bütün muhafızlara, kuledede bulunduğumuz müddetçe bizlere karşı göstermiş oldukları şefkat ve insanlık duygularından dolayı her birine ayrı ayrı şükranlarımızı ödedik ve vatanımıza avdet edince kendilerine güzel bıçaklar ve ağaya da bir çalar saat armağan gönderceğimizi vâdeyleddik. (Bu vâdimizi de yerine getirdik).

Bundan sonra ağa bizi doğru Galataya, İngiliz sefirinin konağına gönderdi. Sefir tarafından dostane istikbal edildi.

Sefirin bizim için ilk verdiği emir yakanıp kendimizi pis ve kirillikten kurtarmak için derhal hamamın hazırlanması oldu.

Yakanıp arandıktan sonra Galatada, yedi tane olan, katolik kiliselerini ziyaret ettik ve bizi çok müthiş ve zalimane bir zindandan halâs eylediği, karanlıktan aydınlığa çıkardığı için şükran ve mahmedetlerimizi Cenabıhakkı eda eyledik ve ona, o çok ulu olan yaradana, vatanımıza salimen ulaşmamız için de muin olmasını, samedanî yardımını bizden esirgememesi için, dindarane bir hüsu ile, yalvardık.

O sıralarda idi ki Osmanlı padişahı Sultan Mehmed, bütün «kapı kulu» denilen askeri, saray erkânı ve muhafızlarla birlikte, muhtesem ve mutanant bir alayla İstanbulu terketmiş (1) ve şehir haricinde tesis edilen karargâha azimet eylemişti.

Hünkâr, âdetle tevfiikan, orada - yani şehir dışındaki ordu kampında - günlerce kalmış ve taşralardan gelmekte bulunan askeri kuvvetleri beklemekte bulunmuştu. Çünkü Mısır, Filistin vesair deniz aşırı eyaletlerden birçok beylerbeyiler ordularıyla yürüyüş halinde bulunuyorlardı.

Türklerin; çadırı ordugâh tesis edilmişindeki şayanı dikkat intizamı söyle bir görüp te hayran olmamak mümkün değildir.

Kuruluşu hakikaten bu derece düzgün olan böyle bir kamp, o kadar geniş bir sahayı kaplamaktadır ki bir kimse onun ucunu ve bucağını görmekten âcizdir.

Eller bin kişilik bir pişdar kolunun kumandanı olan Mehmed Paşa; bu sefer esnasında, daima gece yarısından bir saat evvel yürüyüşe geçiyor ve daima hünkârdan ve ordunun kısmi küllüsinden bir gün ileride bulunuyor, yürüyüş esnasında yolları da temizletip düzeltiriyordu.

Ordunun konaklayacağı yere muvasalat olunca derhal bu pişdar kolu padişahın, maiyetinin ve ordunun büyük kumandanlarının çadırlarını kuruyor, bu suretile hünkâr konak yerine muvasalattan evvel, istirahat için, her şey hazırlanmış oluyordu.

Hakanın kampı tesis edilirken muntazam ve ölçülü çadırlar, meydanlar ayrılıyor ve karargâhın etrafı siperlerle, tabyalarla âdetâ bir hisar haline getiriliyordu.

(Arkası var)

(1) 21 Haziran - 1596. (Mütercim).

SPOR

Lig maçlarında
çapraşık meseleler
çıkıyor

Bazı küpler Federasyonun
kararı ile hükmen mağlûb
sayılacak

Lisans işlerinin maçlardan evvel ikmal edilmemesi yüzünden, lig maçları büyük kargaşalıklar arz etmek üzeredir.

Bu kargaşalıkları şöyle sıralayabiliriz:
1 — Hilâl küübü cezalı olan Mesalimi oynattığı için Vefaya karşı hükmen mağlûb addedilmişti.

2 — Beşiktaş küübü, İstanbulspora karşı Anadolu klübünde kayıtlı bulunan bir oyuncu oynatmış, yapılan itirazın tetkikinde bu oyuncunun Anadolu klübünde kayıtlı olduğu anlaşılmıştır. Beşiktaşın galib geldiği bir oyun hükmen mağlûbiyetle bitmiş olacaktır.

3 — Anadolu klübünün «işçi» diye oynattığı bir oyuncunun talebe olduğu mektebde yapılan tahkikatın sonra anlaşılmıştır.

4 — Lig maçlarında hakem duran Anadolu klübünden Liva da takımda yeniden oynamış başlanmıştır. Henüz dört hafta devam etmiş olan maçlardaki bu hâdiselerin tahkikatı yapılmaktadır Tahkikat neticesi bazı küplerin hükmen mağlûbiyetini intaç edecektir ki bu kararların lig şampiyonasında oynanacağı roller çok mühim olacaktır.

Her hafta olduğu gibi lig maçlarına bu Pazar da dört sahada birden devam edilecektir. Haftanın en mühim karşılaşması Şeref stadında Galatasarayla - Vefa arasında yapılacaktır. Kümenin mütecanis ve kuvvetli bir takımı olan Vefaya karşı Galatasarayın alacağı netice cidden merakadır. Geçen seneki kuvvetli elemanlarını aynen muhafaza eden G. Saray takımının henüz istikrar bulmamış vaziyeti, İ. Spora karşı mağlûbiyeti üzerinde durulacak meselelerdir. Gayretli ve enerjik bir oyun Galatasaray bu maçtan galib çıkarabilir. Aksi takdirde Vefanın da bir sürpriz yapması ihtimal dahilindedir. Şeref stadında diğer maçları ikinci küme takımları yapacaklardır. Alemdar - Ortaköyle, Şişli - Anadolu ile karşılaşacaktır.

Taksim stadında ilk maçı ikinci kümeden Demirsporta - Taksim Yeni Yıldız takımları yapacaklardır. Bundan sonra Topkapı - Süleymaniye ile karşılaşacaktır. Hemen hemen müsavi kuvvette olan bu maçın beraberlikle bitmesi beklenebilir.

Aynı sahada son maç Beşiktaş - Hilâl arasındadır. Bu sene çok sarsılan Hilâlin farklı bir mağlûbiyeti mevzuubahs olabilir. Fenerbahçe stadında yapılacak üç karşılaşmadan birincisi ikinci kümeden Pera ile Anadolu arasındadır. İkinci maçı Kasımpaşa - İ. Spor yapacaklardır. Enerjiye dayanan bu iki genç takımın oyunu haftanın en zevkli karşılaşmasını teşkil edecektir. Daha tecrübeli olan İ. Sporcuların pek az farkla galib gelmeleri muhtemeldir.

Fener stadının son maçını Fenerbahçe - Beykoz karşılaşması teşkil etmektedir. Fenerbahçe için hafif bir rakib olmamakla beraber bu maçı Beykozun iyi bir netice almaması çok müşküldür.

Süleymaniye stadında da üç ikinci küme maçı vardır.

T. Özerengin

Seyirci'siz maçlara doğru

Beden terbiyesi umumî müdürlüğü sahalarda vukubulan hâdiselerin önünü almak için, maç yapılan sahalarda telörgü tertibat alınmasını emretmiştir.

Telörgü tertibatı yapılmayan sahalarda seyircisiz olarak maçlara devam edilmesi ta'karrür etmiştir.

«Son Posta» nun tarihi tefrikası: 36

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Sokakta sızan sarhoş

Nihayet parası bitmiş, kendisini meyhaneden yakapaça attırılmış, sallana sallana, düşe kalka helvacı dükkânının önüne kadar gelerek, dükkânın önünde bir kere daha düşmüş ve tekrar sızmıştı. Hattâ mahallenin koplilleri gelip ceblerini boşaltmışlar, ceblerini yoldan topladıkları hayvan pislikleri doldurmuşlardı.

Mihrimah camisinin imamı önünden lânet ederek geçmişti. Bir aralık o civar halkı, kaldırıp sur dışına bırakmağı düşünmüşlerdi. Nihayet bir iki hayır sahibi çıkmış: «Bırakın zavallıyı canım... Şuracıkta sızmış, kimseye zararı yok...» diyerek Himhim Halilî hımaye etmişlerdi.

Sabahtan başlamak şartile bir ayyaş rolünü muvaffakiyetle oynayan Himhim Halilî, Yandım Alinî dükkânı önünde saatlerce kaldı. Hattâ öyle ki, bir aralık kendisine Yandım Ali bile acdı. İçinden «adamcağızı bu gece dükkâna alıp yatırsam sanki ne olur!» diye bir şey bile esip geçti. Edirnekapı eşrafından biri, yatsı namazından dönerken, dükkânının keneklerini kapamak üzere olan helvacıya: «Ali oğlum.. sevabdır. Bu adamcağızı gece dışarıda bırakma... Çekip aliver dükkânın bir köşesine... Yoksa sabaha kadar bir don ile bırakırlar zavallıyı» diye yalvardı.

Yandım Ali:
— Benim de aklımdan geçiyordu ağa hazretleri...

Diyerek Himhim koltuklarının altından tutup içeriye çekti ve çok geçmedi, dükkânın kengini vurdu.

Midilli, Sultanmehmedli ve Tesbihci gelmişti. Dükkânın içi karanlıktı. Himhim horluyordu. Gelenlerin hiç birisi, Yandım Alinî dükkânında uyuyan bir adamı soracak insanlar değildi. Bir aralık Midilli:

— Ağa, mum nerede dükkânda?
Diye sordu. Yandım Ali:

— İşik istemez Midilli...

Dedi.
Dört serseri gece yarılama kadar uyumadı. Himhim da uyumamıştı. Yandım Alinî ışık yaktırtmaması, işini fevkalâde kolaylaştırmıştı.

Sabahleyin kat'î olarak şunları öğrenmiş bulunuyordu:

Edirnekapıdaki helvacı, Yandım Ali denilen İstanbul'un en tehlikeli bir serserisidir. Yandım Ali, balıkcı güzel Ahmedin düşürdüğü meçhul batakhanenin belli başlı haydutlarındandır.

Bu batakhanede yalnız balıkcı güzel ve Mısırçarı Hacı Osman değil, daha birçok kimseler vardır, en son da, akşama, meşhur mirasyedi Küçükkefendi Çekmedeki çiftliğinden deniz yoluyla kaçırılacaktır.

Bu kadar malûmattan sonra Yandım Alinî yakalatmak ve ona batakhanenin yerini söylemek, Hüsam Reis için artık işden bile sayılmazdı. Fakat, böyle bir hareket balıkcı güzelinin hayatına da malolabilirdi. Himhim, bu tehlikeli adamlarla gizli bir mücadeleye girişmişken, çok ihtiyatlı davranmanın muvaffakiyet için yegâne yol olduğunu kabul edenerdi.

Himhim işittiklerini ve gördüklerini Hüsam Reis'e birer birer anlattı.

Hüsam Reis:
— Vay kâfir kahepe oğlum... Dedi. Hırsından dişlerini gıcırdatarak:

— Elbet ben de seni yakarım bir gün Yandım Ali!

Diye ilâve etti.

KIRIMLI HACI ATAULLAH

Kırmızı Hacı Ataullah, Eyübde, Bahariyede ki yahşının denize bakan bir odasında, pencere önündeki bir sedirde bağdaş kurup oturmuş, ikinci kahvaltısı yiyordu.

İstanbulda Kürkçüler kâhyası olan Hacı Ataullah ufaktefek, tostoparlak bir adamdı. Gövdesine nisbetle çok iri görünen kafası Moğol ırkının bütün hususiyetlerini taşımaktaydı. Üst dudagından çenesinin iki yanlarına doğru akan seyrek, ince, kara bıyıkları, köşek bir sakala karışmıştı.

Kollarını sıvamış, tombul ellerinden hiç umulmayan bir meharetle kızarmış bir tavuğu didikliyor, arada sırada yağlanan parmaklarını iştiha ile yalıyordu.

Kürkçüler kâhyası, ikindi üzeri nafakası olan bir tavuğu henüz bir iskelet haline getirip bırakmış, üstüne de bir tas hoşaf içmişti ki, odaya bir usak girdi. Hacı Ataullah:
— Tiz leğen ibrik...

Dedi. Fakat usak, efendisinin gözlerine mühim bir şey söylemek için gelmiş gibi bakıyordu. Hacı:

— Bre Mistuk ne var?...
Diye sordu. Usak efendisinin yanına kadar ilerliyerek eteğini öptü:

— Sultanım.. bir zenci ağa gelmiş, sizi görmek ister...

Dedi.
— Bre kim imiş o ağa?

Usak etrafına bakındı, sonra korka korka:
— Pembe yaşmaklı...

Diye kekeleye ve sâcünü tamamlayamadı. Hacı Ataullah yerinden fırlayıvermişti:

— Bre Mistuk o ağayı bekletmiş... Bre çabuk o ağayı buraya getir...

Usak Mistuk odadan fırlar gibi çıkmıştı. Kürkçüler kâhyası da odanın içinde dört dönmeğe başlamıştı.. leğen ibriği unutmuş, yağlı ellerini bir peşkire silivermişti. Başındaki takkeyi düzeltmiş, beyaz üstüne al çubuklu entarisinin kuşağına çeki düzen vermiş, sonra, yemek yerken çıkardığı kıymetli yüzükleri ile parmaklarını donatmağa başlamıştı.

— Bre pembe yaşmaklımdan haber... Bre Hacı, ahu gözünden haber... Bre dadı hatuna verdiğim gül yüzük aşk yaresine merhem oldu...

Sedirin üstündeki gümüş kahvaltı tepsisini de kaldırıp kapı arkasında bir yere koyduktan sonra, Hacı Ataullah koşup yerine oturdu, bir kolunu yastığa dayayarak azametli bir tavır aldı. Çok geçmeden de oda kapısı açılarak içeriye uzun boylu ve kuru bir zenci girdi. Kapıdan etek öpmeye doğru gelirken üç yerde durup durup se'âm verdi. Sonra Kürkçünün eteğini öptü ve el pençe durdu. Kürkçüler kâhyası bu duruşun manasını anlamakta gecikmedi Mistuk, uşağa:

— Halvetir!

Dedi. Usak ta:

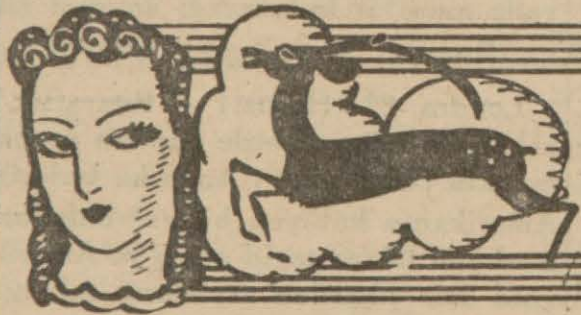
— Başüstüne sultanım...

Diyerek dışarı çıktı, bunun üzerine, zenci koyunundan küçük bir atlas kese çıkararak Kürkçüler kâhyasına uzattı:

— Kamer hatun cariyeniz gönderdi.. nameditr...

(Arkası var)

«Son Posta» nun yeni edebî romanı: 7

CEYLÂN AVASI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

Dedim. Vapurun parmaklığına dayanmış, denize bakıyordu. Güzel başının altında güzel ensesi omuzlarının tatlı yuvarlaklığı arasında bir ışık yuvası gibi görünüyordu; bele doğru inerken hususi bir güzellik alan yumuşak çizgilerden sonra zengin kalçaları üstünden taşan elbisesinin kıvrımları hafif rüzgârla çırpınarak uçmak istiyordu.

Yanında ve biraz arkasındayım. Döndü, gözlerimin içine baktı:
— Ayşeyi düşünüyorum.
Dedi.

Lizanın mekteb arkadaşı, dostu, hülyaları mi arkasına takip sürükleyerek uçup giden bir deniz kuşu gibi peşinden bakakaldığım benim eski sevgilim... Sahi, işte Liza ile karşılaşalı dört beş saat olduğu halde Ayşeden hiç bahsetmemiştim. Benim bu mevzuada söylenecek sözüm yoktu; onun sükûtunu da her şeyi bildiğine ve benim matemime hürmet ettiğine atfetmiştim; nihayet, itiraf edeyim ki, vaktile Ayşe nasıl beni hastalık derecesinde meşgul ederek Lizayı ihmal etmemeye sebep olmuşsa şimdi de Lizanın arkadaşlığı

yavaş yavaş aynı dereceye yaklaşan bir kuvvetle beni sarıyor ve Ayşeyi düşünmeme mâni oluyordu.

Hesablı, ihtiyatlı konuşmağa gayret ettiğimi belli idi:

— Ayşenin boksör Kenanla evlenmesi bütün arkadaşlarımı hayrete düşürdü; dedi, onunla aramızda kuvvetli bir aşk bulunduğunu sanıyorduk ve yakında izdivacımızı bekliyorduk!

Hissime hâkim olmağa çalıştım:
— Görülüyor ki tahmininizde aldandınız.

Bir şeyler söylemeğe hazırlandığım halde yutkunarak sustum. Bu bahiste devam etmek benim için pek güç olacaktı.

O, bir kere bu meseleye temas ettikten sonra artık gittikçe zalimleşen bir irade ile sözün arkasını bırakmadı:

— Sahi, Ayşe ile sevişmiyor mu idiniz?

Vaktile evime gelip giden, ziyaretimde bulunmaktan zevk alan ve o zamanki alâkasızlığımdan fena halde hiddetlenerek ziyaretlerimin arkasını kemşmiş olduğu anlaşılınan Liza

za Petrovna Polnova benden şimdi intikam alıyordu; sesim boğazımda düğümlenerek cevap verdim:

— Vaktile onu seviştim.

Gene aynı fena ruhla, hırpalayan, zulmeden halile devam etti:

— Ve galiba o da bu hissini inanmamıştı. Bir zaman karşılıklı sustuk. Kendimi küçülmüş, ezilmiş gibi hissediyordum. Lizanın beni böyle müşkül bir mevkie sokmaktan derin bir zevk duyduğu görülüyordu; gözlerine neşeli bir parıltı vardı. O gözler ki dışından ceylâna benziyor, o kadar sevimli, cana yakın, hemen uzanıp öpüleceği beklilen bir hal var; fakat gene aynı saniyede hissediyorsunuz ki bu gözlerin içinden bir parsun bakışları uzanıyor, insana yaklaşmak için asla cesaret vermiyor.

Sovyet vapurunun şu bir türlü tükenmek bilmiyen kahvaltılarında davet etmek için elindeki çingırağı sallayarak dolayan beyaz ceketli, temiz yüzü küçük garsonun yanımızdan geçişi vaziyetimin güçlüğüne biraz hafifletti.

Liza bir saniye içinde değişmişti. Yumuşak, okşayan, tatlı bakışlarla beni sararak koluna girdi:

— Beni salona götürünüz, dedi, kahvaltı etmeğe takatim yok, fakat bir çay içmek istiyorum.

Koridorları dolaşarak birinci mevki yolcuların bulunduğu kısma doğru ilerledik. Genç uzviyetinin sıcaklığına kolumda hissediyordum; kesik, sinirli, sebatsız kahkahalarla güliyordu.

— Mutlaka beni üzmeğe için yeni bir şeytanlık düşünüyorsunuz!
Dedim.

— Hayır, dedi, aklıma başka bir şey geldi; fakat bunu size söylemeli miyim?.. Yoksa gizli tutmam mı lâzım?.. Bir türlü tayin edemiyorum.

Sonra cevabımı beklemeden ve dönüp gözlerimin içine bakarak cesaretle şunları söyledi:

— Kocam beni sizden kıskanıyor.

— Ah, bu bahse öyle yemine de uzaktan temas ederek geçtiniz de beni meraklandırdınız... Niçin, Liza Petrovna kocanıza bu his nasil geldi?.. Bunu öğrenmek benim için cidden enteresandır.

Tekrar yürümeğe başladık; merdivenleri inip yemek salonuna girdik. Sofranın başına oturduğumuz zaman o ehemmiyetli bir hâlâke anlatmağa, beni dikkatle ve büyük bir alâka ile dinlemeğe hazırlanmış bulunuyorduk.

— Kocamın yalnız benimle meşgul olmasını, başka kadınları asla görmemesini, düşünmemesini, onlarla düşüp kalkmamasını isterim.

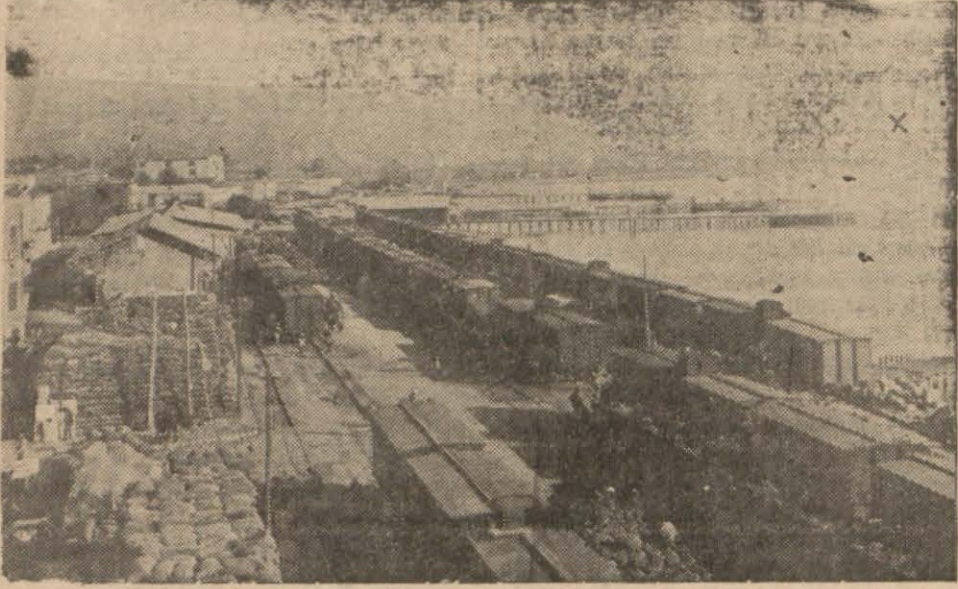
(Arkası var)

Memleket Haberleri

Samsunun liman ihtiyacı şiddetle artmaya başladı

Nafia Vekili Ali Fuad Cebesoyun Samsunda lüzumlu tetkiklerde bu'unması halkın alâkasını uyandırdı

Samsunda tarihi mendirek iskelesinin bulunduğu yer

Samsun (Hususî) — Samsunun en büyük derdi muhakkaktır ki liman meselesidir. Bunun içindir ki bundan birkaç ay evvel Nafia Vekilimiz general Ali Fuad Cebesoyun Samsun limanı hakkında söyledikleri bu muhit için büyük bir saadet ve sevinç olmuştur. Bundan birkaç hafta evvel bir mütehassıs gelerek gereken tetkiklerde bulunması, Samsunda büyük bir alâka uyandırmıştır.

Samsunun bir limana olan ihtiyacı mühimdir. Geniş bir hinterlandı bulunan bu güzel şehir, unutmamalıdır ki, Sinobdan Hopaya kadar olan sahil muntakasında demir yol ile yurdun her tarafına bağlı tek limandır. Kendi çevresinin zengin bir sevk merkezi olmakla da kalmaz, müteaddid vilâyetlerimizin mühim ihracatının transit yeridir. İyi bir limanın henüz ademi mevcudiyeti tahmil ve tahliye işlerinde büyük müşküller doğurmaktadır. Sahil kısmının hayli açıklara kadar sığ olması, vapurların fazla yaklaşmamasını; intac ettiği cihetle sevkîyat hayli güçlüğüle karşılaşmaktadır.

Samsunun ehemmiyetinin tarihte de göze alınmış bulunduğunu bugün limanın garb ucundaki fenerden denize birkaç yüz metre uzanan dalgakıran iskeleti de ispat etmektedir. Bu dalgakıranın taşları konulmuş, yerleri doldurulmuş olup yalnız suyun sathına kadar yükselememiştir. bugün büyük masraflar ihtiyar edilerek bir modern liman inşası mümkün olmasa bile şimdilik bu tarihi dalgakıranın taşlarından ve su altındaki sağlam kuruluşundan

Avusturyanın gizli radyosu, "Almanya'dan ayrılmak istiyoruz," diyor

Londra 26 (A.A.) — Halihazırda Avusturyada evvelce Almanya'da bulunduğu haber verilmiş olan «hurriyet radyosu», na müşabih bir radyo bulunmaktadır.

Avusturya radyosunun son neşriyatı şu sözlerle hitama ermiştir: «Almanya'dan ayrılmak istiyoruz.»

Bir Sovyet iktisad heyeti Berlinde

Berlin 26 (A.A.) — Ticaret eksperlerini de muhtevi olan bir Sovyet iktisad heyeti, Berline müteveccihen Moskova'dan ayrılmıştır. Bu heyet, siparişlerin Almanya'ya yapılması meselesinde meşgul olacaktır.

Bahri ticaret komiseri Tevossian, bu heyete riyaset etmektedir.

Vilnoda Sovyetlerle Polonyalıların arasında Hâdiseler mi oldu?

Londra 26 (A.A.) — Reuter ajansı Stokholm'dan istihbar ediyor: Litvanya kâinatının Wilno istikametindeki ileri hareketine aid olan emir, birdenbire geri alınmıştır.

Söylendiğine göre, Litvanya kıtaati, son dakikada kendilerine verilmiş olan emre tevfikeyan hududda durmuşlardır. Tahmin edildiğine göre bunun sebebi Polonyalıların Sovyetlerle arasında Wilno'da bir takım hâdiseler zuhur etmesidir.

Belçika Kralının Amerika Cümhurreisine mektubu

Vaşington 26 (A.A.) — Belçika tarafından Amerika hükümetine nezdinde iktisadi meseleleri görüşmek üzere memurî mahsusa ile gönderilen eski başvekil Theunis Reistcümhur Ruzvelt'e Belçika Kralı Leopold'un hususî bir mektubunu tevdi etmiştir.

Çankırı ağırceza mahkemesi bir ölüm kararı verdi

Katil kararı kızarıp sararak karşıladı

Çankırı (Hususî) — Bir müddet evvel Çerkeş köylerinde işlenen feci bir cinayetin muhakemesi sona ermiştir.

Çerkeş tüccarlarından Ulviyi: «Köyümüzde define çıkardılar, çıkan şeyleri satın alıyorlar. Siz de alın!» diye kandırarak köyüne götüren Ören köyünden Mustafa Özdemir evine misafir ettiği Ulviyi gece başına balta vurmak suretille kafasını parçalıyarak gözlerini de şiş batırıldığı, ve bu işi zengin olan Ulvinin parasına tamaan yaptığı, Ulvinin üzerinde bulunan 600 küsur lirayı aldığı sabit olmuştur.

Çankırı Ağırceza mahkemesi muhakemeyi kısa bir zamanda bitirerek kararını vermiştir.

Katil Mustafa 30 yaşında uzun boylu, yakışıklı bir delikanlıdır. Katil mahkeme salonu yanındaki demir kafes içinde fütursuz ve çok sakin görünüyordu. Heyeti hâkimenin huzuruna çıktığında aynı

Katil, idam kararını dinlerken

halî muhafaza ettiği gibi daha çok bir metanetle kararı dinledi. Mahkeme Reisi Tahsin kararın okunacağını bildirdi.

Karar okundu. Cani Mustafa Türk ceza kanununun 40 inci maddesinin 3, 4, 8 inci bendleri delâletile ölüm cezasına çarptığı ve suçun canavarca bir his ve maktulün parasına tamaan, taammüden yapıldığı anlaşıldığı beyanile kabili temyiz olmak üzere müttefikân verilmiştir.

Kararın okunmasından sonra Mustafa kızardı, sarsıldı. Kanapenin parmakkıllarına yapıştı. Fakat jandarmalar arasında dimdik titreyen dudaklarıyla ve süratle hapishaneye götürüldü.

Dün geceki fırtına bazı kazalara sebebiyet verdi

Dün gece saat 21 e kadar sakin ve fasullu yağmurlu geçen hava, birdenbire fırtınaya çevirmiştir. Fırtınanın tesiriyle bazı semtlerde evlerin camları kırılmış ve damlardan kiremitler uçmuştur.

Fırtına yüzünden limandan hareket halinde bulunan küçük merakib seferlerini tehir etmişler ve denize açılanlar sahillere sığınmışlardır. Mücavir iskeleler seferleri de güçlüğüle yapılmıştır.

Saat 21,30 da fırtına şiddetini artırmış ve bir aralık Bebek koyunda demirli bulunan Savarona yatı da demirini taramıştır. Yatın sığlığa oturduğu Liman İdareesine haber verilmiş ve gönderilen iki romorkör Savaronayı sığlıktan çekmiştir.

Yatta hiçbir hasar olmamıştır. Bundan başka gene fırtınanın tesiriyle Kuruçeşme önünde liman işletmesine aid bir mavna batmıştır.

Limanda bazı kazalar daha vukubulduğu tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan evvelki gün Karadeniz ve Marmarada başlayan fırtına da şiddetini artırmıştır.

Çankırının orman ve çeltik hazinesi: Ilgaz

Çeltik ziraatından bire 100 - 120 mahsul alınıyor, gelecek yıl Ilgazda devlet işletme teşkilâtı kurulacak

Çankırı (Hususî) — Ilgaz ormanları ile şirin bir kasabadır. 280 rakımındadır. Şiddetli kış yaptığını bilirsiniz. Çok defa Kastamonu yolunun kardan kapandığı vakidir. Halk ve köylü ufak çiftçi sınıfına dahildir. Arazi dardır. Şimdiye kadar ziraat işlerinden daha çok kerestecilikle meşgul olan köylü artık çeltik ekimine ziyadesile ehemmiyet vermektedir.

Devrez çayı kenarında bulunan 20 köyde yegâne ziraati çeltik teşkil etmektedir. Bire 100-120 derecesinde mahsul alınmakta olan çeltik ziraati kesik sulama usulile yapılmaktadır.

Bu yıl bu pirinç mahsulü diğer senelere nazaran verimli ve yüksek kaliteli bir evsafı haiz olmuştur. Bu arada çok güzel yetişi fasulye de vardır. Meyva boldur Elma çoktur. Bunlar harice sevk edilmektedir.

Yeni bir tohum ayıklama evi inşa edilmiş ve selektör makinesi gelmiştir. Köylünün buna rağbeti çok fazladır. Gece gündüzlü çalışmakta ve köylünün tohumluk buğdaylarını temizlemektedir. Yakında bunun motörden istifade ederek bir de çeltik ayıklama makinesi kurulacaktır.

Gelecek yıl Ilgaz ormanlarında devlet işletme teşkilâtı kurulacağı söylenmektedir.

Ilgazda bayındır hareketlerine başlanmak üzere. Eski ve çok harap bir halde bulunan belediye binasının yıkılmasına karar alınmıştır.

Yeni yapılacak belediye binası Halkevini de içine alabilecek bir büyüklükte olacaktır. Malzemelerinin hazırlanmasına başlanmıştır.

4.000 liralık keşifli bir kaymakam evinin yapılması mukarrerdir. Kasabanın üst kenarına getirilmiş bulunan içme suyunun kasaba dahiline taksimatı işine

de başlanmıştır. 6 Eğitim mektebi inşaatı da bitmek üzeredir.

Ilgaz kasabasında yapılması gerekli olan birçok işler belediyesinin dar bütçesi yüzünden şimdiye kadar yapılamamıştır. Halbuki Ilgaz bayındırlığa çok muhtaçtır. Bu vaziyet karşısında vilâyetin bu hususta yardımcı zaruri görülmektedir.

Köy yolları her türlü vesaitin geçileceği bir hale getirilmiş ise de, Kurşunlu - Ilgaz şosesinin biran evvel ikmal elzemdir. Kasabanın 70 köyüne bir yol üzerinden gidilir. Kurşunludan trenle Çankırıya geliş daha rahat olduğuna göre iktisadî bakımdan da bu yolun çabucak ikmalî gereklidir.

Geçen yıl açılmış olan Halkevinin köcülük, sosyal yardım ve kitabsaray komitelerinin faaliyeti muhitte müessir olmaktadır.

Spor klübü de faaliyet halindedir. Ilgazda büyük ve tam teşkilâtli bir ilk okul vardır. 7 öğretmeni bulunan bu okula 375 talebe devam etmektedir.

Ilgazın bundan sonraki iktisadî inkişafı, çeltik ekimine verilecek ehemmiyet ve bundan bugünkü alınan yüksek verim, fazlasile randımanlı bir hale getirilirse kabul olabilecektir.

Çorluda köy mekteplerinde tedrisat

Çorlu (Hususî) — Çorlu, Saray kazaları ilk tedrisat müfettişi Fuad Ertun teftiş muntakalarındaki köy muallimlerini kaza merkezlerinde toplayarak, bu yıl tatbik edilecek köy ders programları ve köy kültürle alâkalı konuşmalar yapmıştır.

Son Dakika: Belçika kralı Amerika halkına hitaben bir nutuk söyledi

Londra, 27 (Hususî) — Belçika kralı Leopold Amerika halkına hitaben bu sabah erkenden radyoda bir nutuk söylemiştir. Nutkunda bilhassa Belçikanın bitaraflığına işaret eden kral ezcümle demiştir ki:

«Harbe girdiğimiz takdirde çok iyi biliyoruz ki harb topraklarımızda cereyan edecektir. Bu ise Belçikanın harab olması demektir. Bitaraflık bizim için hayatî ehemmiyeti haizdir.

25 sene evvel hücumu maruz kalarak kendimizi büyük bir azimle müdafaa ettik. Şimdi böyle bir hücum karşısında on misli daha kuvvetli olarak müdafaa koyulacağız.»

Kral nutkunu bitirirken Amerikanın Belçikanın bitaraflığına kuvvetle müzahir bulunacağı ümidini izhar etmiştir.

Ruzvelt Amerikanın bitaraf kalacağını yeniden teyid etti

Londra, 27 (Hususî) — Bitaraflık kanununun tadili hakkındaki müzakereler münasebetile yapılan propagandalara radyoda söylediği bir nutukla cevap veren Amerika birleşik devletleri Cümhurreisi Ruzvelt, Amerikanın kat'iyen bitaraf olduğunu, harbe iştirake asla niyeti olmadığını tekrar teyid etmiş ve Amerikanın Avrupaya asker göndereceğine dair çıkarılan şayiaların aslı esası olmadığını ilâve etmiştir.

Romanyanın Balkanlardaki sefirleri Bükreşe davet edildiler

Londra, 27 (Hususî) — Bükreşten bildirildiğine göre, Romanyanın Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Bulgaristan sefirleri Bükreşe davet edilmişlerdir.

Bu davetin Balkanlardaki siyasi vaziyetin tetkiki için vukubulduğu anlaşılmaktadır.

Sovyet yüksek konseyi içtimaa çağırıda.

Londra, 27 (Hususî) — Sovyet yüksek konseyi önümüzdeki Salı günü fevkalâde bir toplantı yapacaktır.

Bu toplantıda Baltık devletleriyle yapılan anlaşmalar tasdik edilecek ve Sovyet Rusyaya ilhak edilen Leh topraklarının vaziyeti görüşülecektir.

City of Flint Alman limanlarına götürülecek

Londra, 27 (Hususî) — Murmansk limanını derhal terketmesi için emir verilen City of Flint Amerikan gemisinin Alman tahtelbahirleri tarafından bir Alman limanına götürüleceği bildirilmektedir.

Alman tahtelbahirlerinin buna muvaffak olup olamayacakları merak uyandıran bir mesele halini almıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey herkesin bir geye iptilâsı vardır ya...

... Benim de ağzımdan sigara düşmez...

... Çalışırken o kadar çok sigara içerim ki odanın içinde göz gözü görmez

Hasan Bey — Odan Şehit tiyatrosunun salonuna benim ziyar desene...

İstanbul Defterdarlığından:

Sıra No.	Mükellefin adı ve soyadı	İş	Adresi mahalle sokak No.	Verginin mat. mik. rahi	Nev'i	Senesi
1	Avram Kohenka	Tuhafiyecisi	H. A. Sultan H. 17	(900 K. 322 89 939 115 50 B. 64 58 Z. 1 99 B. 40		
2	Roben bensason	Terzi	Camcı başı H. 20	93	K. 20 87 938 B. 4 42 Z. 3 79	
3	Pandeli Yorgi	Gömlek imalcisi	Büyük abut H. 23	90	K. 1 80 B. 36 Z. 32	
4	Mustafa Tafalon	Göm. ve ütücü	» » » 33	90	K. 19 20 937 B. 3 84 Z.	
5	Hüseyin Avni Güngör	Çanta imall	Sabuncu H. C. 71	330	K. 28 33 939 B. 5 68	
6	Emin Hüsnü	Kumaş üzerine boya ressamı	Yarım Şişeci H. 16	918	K. 32 28 938 B. 6 46	
7	Vasıl Sivastopolos	Kuru yemiş ve sucu	Tahmıs önü 35	214	K. 13 10 939 B. 2 62	
8	İbrahim Sancaktar	Komisyoner	Süruri Hüdaverdi H. 10	67	50 K. 23 62 938 B. 4 72	
9	Filip Danyel	İşlemeci	İrfaniye H. 18	110	00 K. 05 87 936 B. 1 17 Z. 1 07	
10	Ali Oğ. Hamdi	Çorap imall	Tuhafci han 5	135	00 K. 13 50 B. 2 70	
11	Ferit Alman	Gümrük Ko.	Münevver H. 3	54	00 K. 16 20 939 B. 3 24	
12	Genç Ali	Hallaç	Baltacı han 8	36	00 K. 1 80 937 B. 36 Z. 32	
13	Karabet Flokos	Dikiş atelyesi	Yarım han	54	00 K. 16 20 939 B. 3 24	
14	Naciye Güven	Ütücü	İrfaniye han 12	110	00 K. 33 00 B. 7 59 Z. 4 95	
15	Ali Oğ. Hamdi	Çorap imalcisi	Tuhafci han 5	135	00 K. 54 00 937 B. 10 80	
16	Kegork Vartanyan	Manifaturacı	Süruri M. paşa 138	450	00 202 50 K. 939 40 50 B.	
17	Nigogos Novbar	Ayna imalât-hanesi	Güzin han 22	150	00 25 00 K. 936 5 00 B. 4 50 Z.	
18	Yorgi	Terzi	İrfaniye H. 5	63	00 13 91 K. 936 3 20 B. 2 09 Z.	
19	İsteyan Sari	»	Hacopolu han 28	225	00 65 28 K. 938 13 06 B.	
20	Ohanyan ve Kırkor	Boya ve ütücü	Sultan odalar 10	62	50 14 24 K. » 2 85	
21	»	»	» » » »	54	00 4 61 K. » 92 B.	
22	»	»	» » » »	54	00 4 61 K. » 92 B.	
23	»	»	» » » »	12	36 00 3 07 K. » 61 B.	
24	»	»	» » » »	13	36 00 3 07 K. » 61 B.	
25	»	»	» » » »	14	36 00 3 07 K. » 61 B.	
26	Ali Oğ. Hamdi	Çorap imalcisi	Tuhafci han 5	135	00 13 50 K. 936 2 70 B.	
27	Kegork Vartanyan	Manifaturacı	M. paşa 138	450	00 38 20 K. 938 7 64 B.	
28	Hiristo	Lokantacı	İrfaniye H. 53	360	00 41 10 K. » 8 22 B.	
29	Yusuf Oğ. İsmail	Çorap imalcisi	Mollataş 22	135	00 49 K. 937 10 B.	
30	Esta	Abçı	Cami 15	135	00 17 83 K. 936 5 58 B.	
31	Battal	Kahveci	İrfaniye han 79	84	00 7 84 K. 936 1 57 B.	
32	İbrahim	Kolonyacı	İrfaniye han 5	110	00 15 39 K. 938 3 54 B. 2 30 Z.	
33	Necdet Palatinel	Bakkal	Molataş han merdiven altı	60	00 10 46 K. » 2 09 B.	
34	»	»	Molataş han merdiven altı	60	00 13 35 K. 937 2 67 B.	
35	Elyeger	Gömlekçi	Manastır H. 13		19 98 K. 936 5 70 HK. 7 68 Z.	
36	Salih	Tül imalâthanesi	Havuzlu han 17		29 04 K. » 5 43 B. 36 75 M. 8 04 HK. 53 10 Z.	
37	Mustafa	Çorapçı	Manastır han 8		7 80 K. » 2 25 HK. 14 59 Z.	
38	Ligor	Tuhafiyeci	M. paşa yokuşu 86		18 HK. » 18 Z.	
39	Aleksan	Kolonyacı	Sultan odalar C. 20-24		2 91 K. 937 3 87 B. 2 71 HK. 95 Z.	
40	Mustafa Talât	Fanillâ dikişçisi	Çingir oğlu han 17		48 50 K. 936 13 91 HK. 100 23 Z.	
41	Yarbıs	Terzi	Küçük yeni han 8		26 06 K. 936 3 15 B. 32 30 M. 7 43 HK. 45 49 Z.	
42	M. Kinalı	Yorgancı	H. A. Erzak anbarı C. 18	162	00 13 45 K. 938 2 69 B. 2 42 Z.	
43	Yani Sarraf oğlu	Şekerlemeci	Balık pazarı 1	2162	63 198 00 K. 937 39 06 B. 311 42 C.	
44	Aziz	Kundura tamircisi	Abacılar 65/1	9	1 65 K. 938 33 B.	
45	Mehmed Ali Çimşid	Kahveci	Leblebici han 1	45	13 70 K. 938 2 74 B. 2 47 C.	
46	M. Akyüz	Mağazacı	Balık pazarı 3	130	69 77 K. » 13 95 B. 12 56 Z.	

KANZUK

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

"Sirop Pectoral,"

Eski ve yeni bütün öksürükleri geçirir. Balgam söktürür, bronşları temizler, nezle ve gripten korur, göğüsleri zayıf olanlara bilhassa şayamı tavsiyedir.

İngiliz Kanzuk Eczanesi
) Beyoğlu - İstanbul

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kurulduğu tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Eskişehir Nafia Müdürlüğünden:

Sivrihisar kaza merkezinde «20934,10» lira keşif bedelli ilk okul inşaatı 23/10/939 tarihinden 20/11/939 Pazartesi günü saat 14.30 a kadar kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme Vilâyet Daimi Encümeninde yapılacaktır. Muvakkat teminat «1570,05» liradır.

Bu işe aid evrak: Proje, keşif hülâsası, hususi fenni şartname, vahidi fiyat listesi, bayındırlık işleri genel şartname ve yapı işleri umumî fenni şartnamesinden ibaret olup her zaman Nafi Müdürlüğünde görülebilir. İstekillerin benzeri işleri yaptığına dair en az 15000 liralık vesikaya istinaden sekiz gün evvel vilâyete müracaatla alacakları 1 ehliyetname ile Ticaret Odası vesikasını teklif mektublarına eklemeleri şarttır. Mektublar yukarıda yazılı ihale saatinden en az bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Daimi Encümen Riyasetine tevdi edilecektir. Posta ile gönderilecek mektublar mühür mumu ile mühürlü ve ideli taahhüdü olacaktır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «8777»

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz talebeleri için alınacak «470» çift erkek ve «40» çift kız ayakkabı açık eksiltmeye konulmuştur.
2 — Muhammen bedel «2919» ve muvakkat teminat 220 liradır.
3 — 28/10/939 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 10 da Rektörlük binasında komisyon tarafından ihalesi yapılacaktır.
4 — Nümuneleri görmek ve parasız şartname almak isteyenlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatları. «8342» «5214»

Askerî Müze Direktörlüğünden:

Cumhuriyet Bayramında Askerî müze açıktır. Giriş 6 kuruştur. «674» «8860»

47	Mışın	Hırdavatçı	Büyük abut han	135	10 15 K. 936 23 2 03 B.
48	Hüseyin	Komisyoner	Büyük abut han	117	13 40 K. 935 3 63 B.

Yenicami Malye Şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve işi ticaretgâh adresi yazılı şahıslar teklî ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebellüğe salâhiyetli bir kimse göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunamamış olduklarından hizarlarında gösterilen yıllara aid kazanç ve buhran vergilerini ve zamlarını havli ihbarnamelerin bizat kendilerine tebliği mümkün olamamıştır. Keyfiyet 3692 sayılı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfi kanunla tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (8888)

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,79 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

CUMA27/10/1939

12.30: Program ve memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk müziği (Pl.) 13.30 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.) 18: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Türk müziği (Fasıl Heyetli.)
19.10: Konuşma (Haftalık spor servisi.) 19.25: Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Fahire Persan, Refik Persan. 1 — Okuyan: Radife Neydik. 1 — Segâh peşrevi. 2 — Bimen Şen-Segâh şarkı: (Sun da içsin yıl elinden.) 3 — Arif Bey - Segâh şarkı: (Olmaz ilâç sinei satpareme.) 4 — Sel. Pınar - Hüzam şarkı: (Aşkınla sürünsem.) 5 — Bimen Şen - Hüzam şarkı: (Sukunda geçer.) 6 — Hüzam saz semâisi. 2 — Halk türküleri (Mahmud Karındaş ve Sadı Yaver Ataman.) 3 — Okuyan: Melek Tokgöz. 1 — Rifat Bey - Hicaz şarkı: (Niçin bülbül figan eyler.) 2 — Nu - bar Tekyay - Hicaz şarkı: (Ağlamış gülmüş.) 3 — ..... - Hicaz türkü: (Şu İzmirden geçirdiğim nar gelir.) 4 — Şemsettin Ziya - Uşak türkü: (Şu salkım söğüdün altı daima.)
20.10: Temsil. 21.10: Müzik (Radyo Orkes - trası - Şef: Hasan Ferid Alınar.) 1 — Handel: «Concerto Grosso». 2 — Beethoven: «2 inci Senfoni» (Re majör.) 22: Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nokut borsası (fiat.)
22.20: Müzik (Cazband - Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program ve kapanış.

Cumhuriyetin 16 inci yıl bayramına tesadüf eden:

28/10/1939 Cumartesi.

29/10/1939 Pazar, ve

30/10/1939 Pazartesi günlerine mahsus üç günlük hususi program ayrıca neşredilecektir.

RADYO LÂMBALARI

Radyo makinelerinden iyi randıman almak için muhakkak surette radyoların kalbini teşkil eden lâmbalarını arasıra muayene etmek ve ölçtürmek lâzımdır. Bu işin bilâbedel yapılmasını arzu edenlerin lütfen 41014 numaraya telefon etmeleri lâzımdır.

Bergamada kahve, kalay ve teneke üzerinde ihtikâr

Bergama (Hususi) — Son günlerde bazı esnafın kahve, kalay, teneke gibi lüzumlu maddeler üzerinde fahiş fiatlarla satış yaptıkları görülmüştür.

Esnafın bu başboş hareketi nihayet bir ihtikâr ifade ettiğinden belediyenin bu işle alakadar olacağı ümit edilmektedir.

Çankırıda değişen komiserler

Çankırı, (Hususi) — Vilâyet maiyet me-murluğuna hukuk mazunlarından Reşid Yalın tayin edilerek Çankırıya gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Çankırı komiser muavinlerinden Galib Erol Çerkeş kazası komiserliğine ve Çerkeş komiser muavini Ziya Eriş Çankırıya değişme yapılmış ve her ikisi de vazifelerine başlamışlardır.

Bir doktorun günlük notlarından

İnkıbaz

İnkıbazdan kurtulmak çarelerine dair bazı okuyucularından mektupları alıyorum. Madem ki inkıbaz kısmen karaciğerin vazifesini yapmamasından, kısmen de kalın barsak ataletinden ileri geliyor. Binaenaleyh karaciğerin ifrazatını fazla getirmek ve barsakların tembelliğini gidermek lâzımdır. Bunun için tavada kızarmış seyyer yememeli. Aşılama yemekler yemeli, bol sebze ve meyva yemeli. Hamur işi seyler yemeli. Kompostolar yemelidir. Bilhassa meyvaları sabahları aç karnına yemelidir. Meselâ sabahları bir iki dilim kavun pek çok iyidir. Sebzelere kabak, fasulye, nohud, patlıcan, bezelye pek iyi gelir. Sonra yürümeği de ihmal etmemelidir. Açık havada yarım saat sabah, yarım saat akşam yürümelidir. Yemeklerden sonra hemen yatağa girmemelidir. Hazım müddeti bitmeden yatılırsa karaciğer müşkülâta maruz kalır. Bundan maada gene inkıbaz devam ederse o zaman kalevi bazı ilaçlar alınır, meselâ bikarbon dösud, fosfat dösud, sülfat dösudun mürekkebe tozlar yemeklerden sonra alınır çok iyi olur. Tabii formülünü tesbit etmek doktorunuza aiddir.

Cevap istiyeyim okuyucularımın postaları yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Mazon Mevva Tuzu

Müferrih ve midevidir. MİDEYİ ve BARSAKLARI, temizler, MİDE ve BARSAKLARI alıştırmaz ve yormaz. İNKİBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE EULANTISI ve bozukluğunda, barsak tembelliginde MİDE EKŞİLİK ve yanmalarında emniyetle kullanılabilir. *Mazon isim ve Horos markasına dikkat.*

1

Lira ile bir kıravat alabilirsiniz!
Lira ile sinemaya gidebilirsiniz!
Lira ile taksiye binebilirsiniz!...

Fakat **1** lira ile

"MİLLÎ PİYANGO,, dan
Alacağınız bir (onda bir) bilet size:

8000

10000

15000

Liralık ikramiyeleri kazandırabilir.

DETA

Demir ve Tahta Fabrikaları T. A. Ş.

Merkezi: Ankara, Selânik Caddesi Arda Apartmanı
Fabrika adresi: Deta - Adapazarı

Soba, Poyra, Etüv, Her nevi araba

ve yedek aksamı ile kereste kurutma hususunda mütchassıstır.

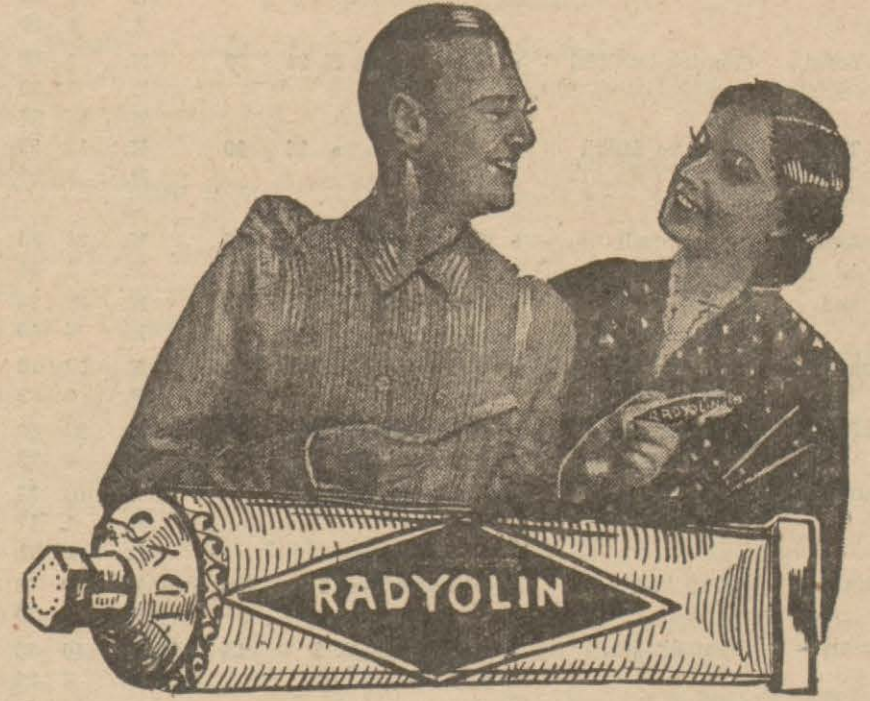
Bilümm döküm, Demir ve tahta işleri yapılır.

Parasız Diş bakımı
Cumartesi, Salı günleri 8. 2 den 15 e kadar diş çıkarmak ve teşhis fukaraya meccanendir. Diş röntgen filminden de yarı ücret alınır.
Ankara caddesi: Semihlütü apartmanı No. 149 Diş tabibi: Cevdet Germeyan

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
S. Ragıp EMEÇ
SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

İkisi de birbirine Hayran

Güzelliklerinin aynası olan parlak dişlerinde birbirine karşı besledikleri sevgiyi görüyorlar. Onların bahtiyarlığını ve saadelerini

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman kullandıkları

RADYOLIN

Yarattı. Çünkü RADYOLIN sadece dişleri temizlemekle kalmaz diş etlerini ve dişleri kuvvetlendirir, ağıza giren mikropları öldürür. böylece bütün vücudun sıhhatini temin eder.

ÇOCUKLAR İHTİYARLAR VE HASTALIKTAN YENİ KALKANLAR İÇİN GIDA

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

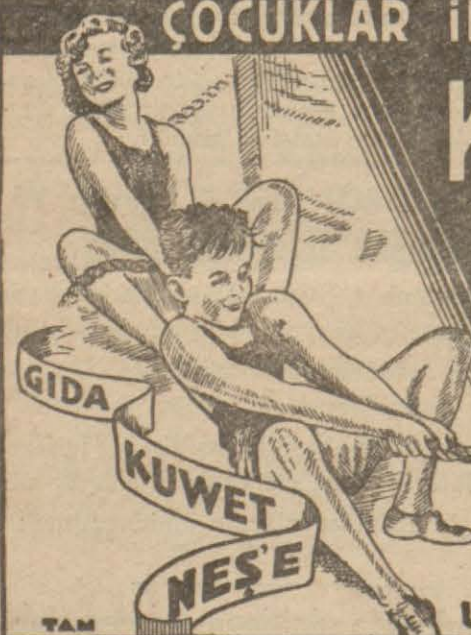
VİTAMİN VE KALORİ CİHETİLE ÇOK ZENGİNDİR

ÇOCUKLARA İSHAL YAPMAZ

PİRİNÇ, Patates, Yulaf, Mercimek, Bezelya, İrmik, Nişasta ve Çavdar unlarının çeşitleri tanınmış eczane ve ecza depoları ile büyük bakkaliyelerde satılır.

KANZUK Besleyici unları. Eşsizdir Mükemmeldir. sıhhi olarak hazırlanır. katıyen bozulmaz ve kurtulmaz.

UMUMİ DEPO: İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL / İZMİR Acentemiz Türk Ecza deposudur

MÜJDE:

Son Paris Modelleri
KADIN İPEKLİ
ve her cins Fantazi
Muşambalarımız
geldiğini sayın
müşterilerimize
memnuniyetle bildiririz.

EKSELSYOR

Büyük elbise mağazası
GALATA - KARAKÖY

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

İsim, miktar ve muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları aşağıda yazılı iki liste muhteviyatı malzeme 6/12/1939 Çarşamba günü saat 15 den itibaren ve ayrı ayrı ihale edilme üzere kapalı zarf usulü ile Ankara İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin hızarlarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevki Şefliğinden dağıtılacaktır. (8649)

Liste No.	Malzemenin ismi	Miktarı	Muhammen bedel Lira	Muvakkat teminat Lira
1	Muhtelif amyant ve klingrit malzemesi.	7450 Kg.	6198	464,85
2	Muşamba ve linoleum	2700 metre	9610	720,75

İsim, miktar ve muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları aşağıda yazılı 3 liste muhteviyatı muhtelif malzeme 9/11/1939 Perşembe günü saat 15 den itibaren sıra ile, kapalı zarf usulü ile Ankara İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin hızarlarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler (140) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8780)

Liste No.	Miktar Ton	İsmi	Muhammen bedel Lira	Muvakkat teminat Lira
1	400	Mazot	28000	2100
2	(400)	Petrol	89500	4725
3	200	Pis gaz Benzin	41600	3120

Muhammen bedeli 726,82 lira olan 13 kalem demir gaz borusu manşonu T. sı ve sairer gibi muhtelif malzeme açık eksilme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işin muvakkat teminatı 54,50 liradır.
Münakasa 6/11/1939 Pazartesi günü saat 15 de Sirkeci'de 9. İşletme binasında A. E. Komisyonu tarafından yapılacaktır Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (8685)

EKZAMİN

Ekzemanın İlacıdır.

Yara ve çabınlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 kuruştur.

Hakkile kazanılmış bir şöhet

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Makine ressamı alınacak

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:
Fabrikalarımız için askerliğini ikmal etmiş san'at mektebi mezunu makine ressamı alınacaktır. 3856 sayılı kanuna göre kendilerine ücret verilecektir. Talib olanların en geç 10/2. Teşrin/939 gününe kadar Umum Müdürlüğe müracaatları. (8716)

Sirketi Hayriyeden:

CUMHURİYET BAYRAMI münasebetile PAZAR GÜNÜ

Adi günlere mahsus tarife tatbik edilecek ve gecesi için de Köprüden Boğaza ve Boğazdan Köprüye fazla seferler yapılacaktır. Tafsilat vapurlarla iskelelere asılan ilân varakalarında yazılıdır.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

Evvelce Münakalat Vekâletince yapılan ilânla, 15 Teşrinlevvel 939 tarihine kadar kabul edileceği bildirilen, İngiltereye ismarlanacak gemiler hakkındaki teklifler 31 Teşrinlevvel 939 tarihine kadar kabul edilecektir. (8472)

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında
akşam saat 20,30 da

Azrail Tatil Yapıyor

İstiklâl caddesi komedi kısmı

akşam saat 20,30 da

Hindistan Cevizi

Halk Opereti - Akşam saat 9 - da
Kadınların Beğendiği

Raşid Rıza ve Sadı Tek tiyatrosu
Bu gece Eskişehir Yenistenede
İkinci temsil

Üvey babam

Pazartesi: Üsküdar Hâle sinemasında
Taş Parçası

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazla miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpis edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlanlar Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi